

Gepubliseer op:

Deur Christus Alleen

Tuisblad van dr. A.H. Bogaards

www.enigstetroos.org

ROMEINEN

DOOR

J. C. SIKKEL,

IN LEVEN DIENAAR DES WOORDS TE AMSTERDAM

TWEEDE STUK

Inhoud

IN DEN VREDE BIJ GOD [Rom. 5:1, 2].....	3
ROEMEN, OOK IN VERDRUKKINGEN [Rom. 5:3-5].....	6
CHRISTUS VOOR ONS [Rom. 5:6-11].....	9
DOOR EÉN MENSCH [Rom. 5:12-14].....	12
DOOR DEN TWEEDEN EENEN [Rom. 5:15-19].....	15
DE WET BOVENDIEN INGEKOMEN [Rom. 5:20, 21].	18
IN CHRISTUS JEZUS GEDOOPT [Rom. 6:1-4].....	22
EEN PLANT MET HEM [Rom. 6:5-7].....	26
GODE LEVENDE [Rom. 6:8-11].....	29
STELT UZELVEN GODE! [Rom. 6:12-14].....	32
DIENSTKNECHTEN DER GERECHTIGHEID [Rom. 6:15-18].....	35
DIENST EN VRUCHT [Romeinen 6:19-23].....	38
VRIJGEMAAKT [Rom. 7:1-6].....	41
IS DE WET ZONDE? [Rom. 7:7-13].....	44
IK ELLENDIG MENSCH! [Rom. 7:14-26].....	47
GEEN VERDOEMENIS! [Rom. 8:1]	50
DE WET DES GEESTES DES LEVENS [Rom. 8:2-4].....	53
VLEESCH EN GEEST [Rom. 8:5-9].....	56
DOOD EN LEVEN [Rom. 8:10, 11].....	60
SCHULDENAARS, OM TE LEVEN [Rom. 8:12, 13].....	63
KINDEREN GODS [Rom. 8:14-16].	66
ERFGENAMEN GODS [Rom. 8:17, 18].....	69
WORSTELLENDE WERELD [Rom. 8:19].....	72
MET OPGESTOKEN HOOFDE [Rom. 8:19-22].....	75
IN HOPE ZALIG [Rom. 8:23-25].....	77
NAAR GOD VOOR DE HEILIGEN [Rom. 8:26, 27].....	80
LIJDENSSTRIJD TOT HEERLIJKHEID [Rom. 8:28-30].....	83
GOD VÓÓR ONS! [Rom. 8:31, 32].....	87
WIE ZAL BESCHULDIGING INBRENGEN? [Rom. 8:33-34]	90
OVERWINNAARS DOOR DE LIEFDE! [Rom. 8:35-39]	93

IN DEN VREDE BIJ GOD [Rom. 5:1, 2].

Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus; door wien wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

Romeinen 5:1, 2.

Rome, de stad der steden, de stad der wereld, dragend den roem van Ninevé en Babylon, van Perzië en Griekenland, van het menschenleven in eenheid van macht, in samenvloeiing van kracht, — het ideaal, waarnaar de wereld blijft jagen, — Rome kan de wereld niet redden, maar doet de verdorvenheid en de levensontbinding uitkomen met de openbaring van den toorn Gods.

Jeruzalem, de stad van God verkoren, dragend het graveersel der heiligheid Gods, blinkend van schoonheid door de Wet des Heeren in Schriftrol en ceremonie, — Israëls vleeschelijke roem, die altoos weer de roem is van alle eigengerechtigde vroomheid, — Jeruzalem besluit ondanks Wet en besnijdenis het Israël naar het vleesch onder het oordeel Gods: door de werken der Wet geen vleesch voor God rechtvaardig; door de Wet slechts zonde ontdekt; de geheele wereld voor God verdoemelijk!

Tusschen deze ruïnen der menschheid staat de heilige apostel van Jezus Christus met de banier des Evangelies, verkondigende de verlossing, de redding der wereld, de verlossing en het behoud van het leven der menschheid in eenheid aller geslachten en tijden door Jezus Christus alleen.

Het Evangelie van Christus is een kracht Gods tot zaligheid, tot behoud van een verloren wereld. Want de rechtvaardigheid Gods wordt daarin geopenbaard, *de rechtvaardiging voor God door het geloof alleen*.

Van die rechtvaardiging voor God draagt *Abraham* bij het uiteengaan van de geslachten der menschheid den roem. Hij ontving van God voor alle geslachten de belofte der verlossing. En hij is niet door de werken der Wet, maar door het *geloof* gerechtvaardigd voor God. Abraham draagt den roem van het geloof, dat zijn gerechtigheid in God heeft, — den roem aller geloovigen, den roem der Gemeente van Christus, die aan de wereld het Evangelie der behoudenis brengt: Christus is overgeleverd om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking!"

Zoo roemt dan nu de heilige apostel in de rechtvaardigmaking door het geloof alleen, waardoor het menschelek leven met *Christus* in licht triumfeert op het kerkhof der menschheid in doodsschaduw, het kerkhof dezer wereld, die in haar eenheid en in haar geheel in *Adam* gevallen en verloren is. (Rom. 5).

Gerechtvaardigd uit het geloof hebben wij vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus.

De grondslag der hoop, der kracht en der overwinning voor het leven der menschheid ligt niet op de aarde, maar in den hemel. Niet in den mensch maar in God. Niet in wat de gevallen en verdorven menschheid tot stand brengt, maar in het werk van den Christus, den eenigen Middelaar Gods en der menschen, die in deze wereld van ons leven gestorven is om onze zonden, maar, om onze rechtvaardiging door God uit de dooden opgewekt, als de erfgenaam des levens en van alle dingen, opgevaren is ten hemel en gezeten is aan de rechterhand des Vaders in de heerlijkheid Gods.

Daarboven in den hemel bij God is het *vrede*, vrede van God met den mensch in den Middelaar en Heere Jezus Christus. Daar is de gerechtigheid Gods voldaan, daar is zijn toorn gestild, daar is zijn eer gehuldigd, daar is zijn liefde in gehoorzaamheid gevonden, daar wordt zijn aangezicht in gerechtigheid aanschouwd en in welgevallen genoten. Daar

is het vrede. Daar is de eenheid met God gevonden, de glorie van het werk zijner handen, het ingaan van het menselijk leven in de heerlijkheid Gods als erfgenaam aller dingen.

Vrede bij God in gerechtigheid door Jezus Christus onzen Heer, — hierin alleen ligt de beslissing over het menselijk leven vast. In en met dien vrede zijn door den Vader alle dingen gegeven, overgegeven. Uit dien vrede bij God alleen daalt alle heilgoed neer, waardoor het menschenleven op aarde waarachtig gezegend wordt, gered en ter overwinning gevoerd.

En alleen door het geloof in Jezus Christus, zijn wij als rechtvaardigen voor God naar zijn belofte, als deelhebbers in de eenige gerechtigheid Gods, die in Christus Jezus is, ook deelhebbers in den vrede bij God. Gerechtvaardigd uit het geloof hebben wij vrede bij God door Jezus Christus, onzen Heer.

En niet enkel hebben we deel in den vrede bij God in de hemelen, waarin de opgewekte Christus verheerlijkt is ingegaan, — ook in ons leven op aarde mogen wij de heerlijkheid van dien vrede smaken.

Door Christus hebben wij ook de toeleiding door het geloof tot deze genade, in welke wij staan en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.

Jezus Christus is de Middelaar Gods en der menschen. Hij is in de zaak van de redding der wereld één met God, niet slechts als de Zoon des Vaders maar ook als de Gezalfde des Vaders. Maar Hij is ook één met de menschen, wier Middelaar Hij is. Hij is Immanuël, God met ons. Hij, de Zoon des Vaders, neemt als Middelaar de menselijke natuur aan. Hij aanvaardt in de menschheid de ellende, de zonde, de schuld, de straf. Hij draagt als Middelaar het oordeel van Gods toorn naar den wil des Vaders in gehoorzaamheid. Hij voldoet de schuld, en Hij verwerft de gerechtigheid voor God, de gerechtigheid Gods. Om onze rechtvaardiging wordt Hij als onze Middelaar door God opgewekt. Hij gaat als onze Middelaar tot den vrede Gods in heerlijkheid in. In Hem is die vrede de onze. Maar Hij houdt nu ook met ons verbinding. Hij brengt den vrede Gods ook tot ons uit. Hij brengt onze ziele ook tot den vrede Gods in.

Wij hebben door Christus daarom ook de *toeleiding* tot deze genade van den vrede bij God. Door het Evangelie doet de Christus uit den hemel de boodschap, de openbaring van den vrede bij God tot ons komen, en onthult Hij ons dien vrede. En met den uitgang van het Evangelie gaat de uitstorting van den Heiligen Geest gepaard, die de schatten der genade in Christus uitdeelt. Zoo werkt de Heilige Geest uit het gehoor des Evangelies het geloof. En door het geloof leidt Hij ons tot den vrede bij God in. Hij geeft ons gezicht in dien vrede als in het licht van Gods vriendelijk aangezicht. En Hij doet dit vredelicht in koesterende warmte in onze ziele ingaan, indringen. Hij werkt de gemeenschap met God in onze zielen door het geloof. Hij dringt ons tot de vrijmoedigheid des geloofs, waardoor wij zeggen "Abba, Vader!"

Hierin is de Christus, onze Middelaar, door den Heiligen Geest werkzaam als Priester, ons toeleidende tot de genade van den vrede bij God.

Door Hem komen wij in deze genade door het geloof te *staan*, vast te staan. Bewust, welbewust van den vrede bij God, waardoor alle beloften Gods in Christus aan ons vervuld zullen worden. Niets kan ons scheiden van de liefde Gods in Christus Jezus onzen Heer. Als kinderen Gods zijn wij zijn erfgenamen, zijn rechthebbenden in zijn wereld. De vrede bij God, dien onze zielen genieten, maakt ons sterk en onoverwinlijk. Hoe ook aangevochten, hoe ook worstelende tegen eigen zwakheid, — wij staan door het geloof bij toeneming vaster in de genade van den vrede bij God.

En we *roemen* daarom ook in deze wereld. Maar we roemen niet in het vleesch. We roemen niet in menschen. We roemen niet in onszelf. We roemen *in de hoop der heerlijkheid Gods*. Die heerlijkheid Gods is met de rechtvaardigheid en den vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus ons deel. Die heerlijkheid Gods wacht ons. Zij blinkt voor ons geloofsoog, en ze doet ons hart leven in de hoop, in de nieuwe levende hoop

van het nieuwe levende leven. En ook die heerlijkheid Gods, die de eeuwigheid vervullen zal is niet enkel in den hemel. Zij straalt haar glansen en haar werkingen naar de aarde uit. Zij komt uit in de overwinning des geloofs, in de vervulling van Gods beloften aan die Hem verwachten.

Zoo staan wij, door de toeleiding van Christus, door het geloof, in de genade van den vrede bij God en roemen in de hoop van Gods heerlijkheid.

Tusschen de ruïnen, de historische ruïnen van het leven der menschheid, van Rome en Jeruzalem, van den werldschen groothedswaan en van de afzondering der eigengerechtigheid, staat de banier van het Evangelie van den Christus geplant. Dit Evangelie wordt in de wereld der worstelende menschheid door de Gemeente van Christus met de geroepen apostelen verkondigd. En in het geloof in Christus Jezus, haar Heer, worstelt de Gemeente van Christus staande in den vrede bij God om het behoud der wereld.

Zij, zij alleen heeft de hope des levens.

Zij, zij alleen troost Rome en Jeruzalem.

Zij, zij alleen zal overwinnen.

ROEMEN, OOK IN VERDRUKKINGEN [Rom. 5:3-5].

En niet alleenlijk [dit], maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt; en de lijdzaamheid bevinding; en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, die ons is gegeven.

Romeinen 5:3-5.

Zoo is dan met de planting der banier van het Evangelie van Christus in het Rome der wereld de worsteling om het behoud der menschheid aan de Gemeente van Christus gegeven.

Het is de worsteling der liefde, der ontferming Gods. Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe.

Tegen die liefde, tegen die ontferming Gods strijdt echter de wereld. Zij wil zichzelf redden en in haar grootheid uitkomen door eigen kracht. Door de volheid en eenheid van de kracht der wereld. En door haar eigengerechtigheid door de deugd des vleesches.

Satan, de God dezer eeuw, verblindt hier de zinnen der menschen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie, der heerlijkheid van Christus. Satan en wereld spannen samen in vijandschap tegen den waarachtigen God, tegen zijn waarachtigen Gezalfde, tegen zijn waarachtige waarheid, tegen het waarachtige Evangelie, en tegen de waarachtige Gemeente van Christus. En ook het eigen vleesch der geloovigen, de overblijvende zonde in hen, strijdt met Satan en wereld mee.

Daarom leeft de Gemeente van Christus en leven alle geloovigen, bij de worsteling des geloofs door de gemeenschap met Christus, veelszins *in verdrukkingen*.

De banieren van wereldsch machtspogen en van eigengerechte zelfgenoegzaamheid buigen zich niet gewillig voor die van het Evangelie, maar steken zich hoog daartegen op, tot feilen weerstand tegen den roem des geloofs.

Toch roemt ook in dien druk de gemeenschap der geloovigen.

Ja, wij roemen niet enkel in de blijdschap van de hoop der heerlijkheid Gods, niet alleen dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, die ons is gegeven.

De verdrukking behoort ook tot de genade van den vrede Gods, waarin de geloovigen staan; zij behoort tot de genade der gemeenschap met Christus.

Tegen de gerechtigheid en tegen de liefde Gods, tegen den Heere en tegen zijn Gezalfde, brandt de vijandschap van Satan en wereld en zonde, en daarom brengt die vijandschap druk over de geloovigen, die in den vrede bij God staan en in de hoop zijner heerlijkheid roemen. "In de wereld zult gij verdrukking hebben," zoo heeft Christus den zijnen toegezegd; "indien zij Mij verworpen hebben, ze zullen ook u verwerpen."

Deze verdrukking beschadigt echter de genade van den vrede bij God en van de gemeenschap met Christus niet, maar is integendeel dienstbaar, om die genade over de geloovigen te doen uitkomen en in hen te bevestigen.

Zoo *weten* zij door het Evangelie van Christus, en zoo leeren en weten zij door de ervaring des geloofs.

De verdrukking werkt *lijdzaamheid*. Deze lijdzaamheid is de energie des geloofs, waardoor de zielen der geloovigen te dieper buigen voor den Heere, zich vaster aan Hem

klemmen, zich in hun worsteling te meer onbepaald aan Hem overgeven, en op Hem alleen hun verwachting bouwen. Deze lijdzaamheid is volharding, de groei en vastwording des geloofs.

Deze lijdzaamheid werkt *bevinding*, ervaring en verzekerdheid van de gemeenschap met God in Christus, beproefdheid bij de zuivering des geloofs in den smeltkroes van strijd en lijden.

En deze bevinding werkt *hoop*. Bij deze bevinding van de waarachtigheid der genade van den vrede bij God en van de gemeenschap met Christus worden de oogen des geloofs bij vernieuwing en bij toeneming bestraald door den glans der heerlijkheid Gods in de toezegging der overwinning. Voor den ontroerden blik der benauwde ziel, die uitstaart naar God, naar Christus, en instaat in de ondoorgrondelijke diepte van het eenig vertroostende licht, komen de lichtglansen des Heeren uit met de ervaringen zijner genoegzame genade. Zoo juicht dan de hope op in liefdeverrukking, in liefdesverlangen.

Neen, deze hoop *beschaamt niet*. Ze stelt niet teleur. Ze is niet bedriegelijk. Ze is niet een illusie, die voor een oogenblik voert als in een land van dromen, maar om daarna te verdwijnen en in de koude donkerheid der werkelijkheid de ontnuchtering te doen martelen.

Deze hoop beschaamt niet, *wijl de liefde Gods in onze harten is uitgestort door den Heiligen Geest, die ons is gegeven.*

Liefde is geen illusie; ze is waarheid. Waarachtige liefde is waarachtig leven. God is liefde, en God is waarachtig. Illusies zijn vlagen van bedriegelijk licht, spelend met de verbeelding; maar liefde is het eigen ware leven der ziel, die met onverbreekelijke banden aan haar voorwerp gebonden is. De hoop der ware liefde is geen leugen. En mogen ook aardse liefde, schepselenliefde, liefde, die het schepsel aan het schepsel bindt, teleurstellen en de hoop beschamen, ook de hoop der liefde van ons eigen hart, de *liefde Gods* is de onbedriegelijke waarborg van de onbedriegelijke hoop.

De liefde in God is onbedriegelijk als God zelf. De liefde Gods tot ons in Christus Jezus onzen Heer is onbedriegelijk. Deze liefde is door den onbedriegelijken Heiligen Geest *uitgestort in onze harten*. Zij is door den Heiligen Geest aan ons ontdekt en toegeëigend. Zij is door den Heiligen Geest over ons uitgegoten, heeft ons overstort en bezit van onze ziel genomen. En zij is door den Heiligen Geest, die ons is gegeven, de eigen liefde, het eigen leven onzer ziel geworden. Deze liefde, die al ons leven is, is de liefde Gods, de waarachtige liefde Gods tot ons; en zij is door den Heiligen Geest waarachtige liefde in ons, onze liefde, die beantwoordt aan Gods liefde en waardoor onze zielen in hun leven onverbreekelijk verbonden zijn aan God: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad." Deze liefde Gods in ons is onvergankelijk. Zij is in onze harten *uitgestort*, overvloedig uitgegoten. Ze is onuitputtelijk, onsterfelijk; ze leeft en ze zal leven. Hoe ze ook moge neerbuigen, ze buigt weer op. Ze leeft weer in bloei.

En met en in deze liefde leeft onze hope, de onbedriegelijke onsterfelijke hoop der onbedriegelijke onsterfelijke liefde van God, met wiens liefde tot ons in Christus Jezus onze liefde onverbreekelijk één is door den Heiligen Geest.

Daarom beschaamt onze hoop niet. De bevinding bekrachtigt haar en doet haar opleven. En de lijdzaamheid houdt deze bevinding in altoos nieuwe werking. En de verdrukking perst onze ziele tot lijdzaamheid.

Zoo *roemt* dan de gemeenschap de geloovigen, en zoo roemt de geloovigen, ook in de verdrukkingen.

Neen, niet hooggaande klimt hun roem uit, als de worsteling hen benauwt. Ze schreien dan eerder tot God. Maar toch komt onder het licht van het Evangelie van Christus, onder de toepassing van het licht des Evangelies aan hunne zielen door den Heiligen Geest, de roem in de verdrukkingen in hunne harten op, wijl ze weten en ervaren, dat de verdrukkingen door lijdzaamheid en bevinding de onbedriegelijke hoop der heerlijkheid Gods in de gemeenschap der liefde Gods in hunne harten verlevendigen, en

hen zoo te vaster doen staan in de genade van den vrede bij God door Jezus Christus hun Heer.

Zoo is de Gemeente van Christus, gesterkt in de genade, roemend uitgekomen uit de verdrukkingen van het wettische vleeschelijk Jeruzalem, dat de liefde Gods in Christus Jezus, zichzelf ten ondergang versmaadde.

Zoo is de Gemeente van Christus, bekrachtigd en bevestigd in de genade, roemend uitgekomen uit de verdrukkingen van Rome in de geweldige worsteling tusschen Rome's wereld en het Evangelie van Christus, tusschen het Rome der wereldmacht en de Kerk van Christus.

Zoo is de Gemeente van Christus roemend uitgekomen uit de verdrukkingen der tijden, die volgden naar de groote toekomst.

Zoo zal zij roemend uitkomen, indien ze immers bekennen mag haar roeping voor het Evangelie van Christus in de groote worsteling om de wereld der menschheid, waarvan de twintigste eeuw meer dan eenige eeuw te voren de onmiskenbare teekenen draagt.

En ook de geloovigen in hun persoonlijk worstelend leven, door Christus toegeleid tot de genade van den vrede bij God, in hun ziele gewijd aan het Evangelie, en roemend in de hoop der heerlijkheid Gods, zullen hun benauwing en verdrukking kennen. Maar ze zullen daarbij in lijdzaamheid en bevinding ervaren de waarachtigheid der liefde Gods, die in hunne harten is uitgestort, en de onbedriegelijkheid hunner hope. En ze zullen, strijdende tot overwinning door het geloof, roemen ook in de verdrukkingen.

CHRISTUS VOOR ONS [Rom. 5:6-11].

Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te zijner tijd voor de goddeloozen gestorven. Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven. Maar God bevestigt zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn. Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven. En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door wien wij nu de verzoening gekregen hebben.

Romeinen 5:6-11.

Rome met zijn oude wereldideaal vergaat in ongerechtigheid; — het Jodendom in zijn wettischen roem ligt onder het oordeel Gods; — het leven en de toekomst zijn voor het Christendom, voor de geloovigen in Christus Jezus. De gerechtigheid Gods is hun deel, de rechtvaardiging door het geloof. Hunner is de vrede bij God. Zij staan in dien vrede door de toeleiding van Christus. Zij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods, ook al komen verdrukkingen over hen. En die hoop beschaamt niet.

Neen, hun hoop wordt niet beschaamd. Daarvan is de liefde Gods, in hun harten uitgestort, hun onderpand. Maar daarvoor staat ook heel het genadewerk Gods hun borg.

Want Christus, — zoo roemt de apostel, — is te zijner tijd, toen wij nog krachteloos waren, voor de goddeloozen gestorven. Dit genadewerk Gods, deze verlossingsdaad van Christus, is de openbaring der goddelijke verlossende liefde en waarborgt de zalige toekomst der geloovigen, ook al lijden zij verdrukking. Zeker, alle roem in henzelf is hierbij uitgesloten. Zij waren *krachteloos*, onmachtig. Zij hebben aan hun verlossing niets toegebracht. Zij waren *goddeloozen*, verwerpelijk en verdoemelijk. Maar *op zijn tijd*, den rechten tijd, Gods tijd, in de volheid des tijds, is Christus *gestorven* voor deze machtelozen en goddeloozen.

Dit sterven van Christus is het mysterie in de historie der menschheid. Zóó gaf God zijn Zoon voor verlorenen; om voor hen te sterven. Zóó lief heeft God de wereld. Zóó groot is de liefde van Christus. Hierin alleen kan dan ook liggen de gerechtigheid, de toekomst, de zekerheid der hoop.

Hoe diep is dit mysterie, hoe groot is deze goddelijke liefde!

Want nauwelijks zal iemand onder de menschen voor een rechtvaardige sterven; voor iemand die recht deed, die ijverde om te doen wat recht is; — voor zulk een zijn leven te geven, te sterven voor hem, wie zal het doen? Want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven; op z'n best zal er iemand zijn, die zijn leven wil geven voor wie hem goed deed, voor zijn redder of weldoener, voor wie zelf hart en leven voor anderen gaf. Maar God bevestigt zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Zóó groot is de goddelijke liefde, in het sterven van Christus betoond, bevestigd, vastgesteld, onwedersprekelijk gemaakt. Zóó groot is de liefde Gods jegens ons. Toen wij voor God niets anders waren dan *zondaars*, overtreders, ongehoorzamen, weerspannigen tegen Hem, toen stierf door de goddelijke liefde Christus voor ons, in plaats dat Hij ons verdelgde. Toen bleek het goddelijk liefdebdoelen, om zijn menschen en daarmee zijn wereld in den weg des geloofs te redden, te rechtvaardigen en te leiden tot de heerlijkheid. Zou een mensch zijn leven

nog niet voor een brave, hoogstens voor zijn weldoener geven, — God, die geen mensch is maar God, geeft den Christus in den dood voor ons, zijn schepselen, die zondigden tegen Hem. Christus, de Zoon van God, stierf zoo voor ons.

Wie, die zijn hart en geest laat spreken, staat voor dit mysterie der historie niet stil? Wat bewoog toch den Heere? Wat bedoelt Hij toch? Wat wil toch dit zijn voor de wereld, voor ons menschen, voor hen, die door het Evangelie van Christus van Godswege geroepen zijn tot het geloof? O, in dat sterven van Christus staat de eeniglijk zegepralende liefde Gods vast, de liefde van Christus. In dat sterven van Christus moet vast staan en staat vast de zalige toekomst, de zegepraal, de heerlijkheid, Gods voor de geloovigen!

Daarom vervolgt de apostel: veelmeer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn. God redt de wereld door zijn gezalfden Zoon, door den Christus alleen. Hij redt verlorenen, zondaren, goddeloozen door het sterven van Christus voor hen, *door zijn bloed*, zijn schuldbetelend verzoenend bloed. Hij redt hen door hen te rechtvaardigen door en in het bloed van Christus. Nu staat deze Christus ook voor hen in gerechtigheid en onverderfelijk leven uit de dooden op. Hij leeft nu voor hen. Hij vaart voor hen op ten hemel. Hij staat voor het aangezicht Gods voor hen. Hij alleen brengt hen tot God en doet hen de heerlijkheid Gods beërven.

Zeker, Gods heiligheid brandt in *toorn* tegen de zonde. En die toorn moet en zal over de goddelooze wereld uitkomen. Het mysterie van den dood van Christus is zelf hiervan openbaring en onbedriegelijke waarborg. De toekomstige toorn van God over de wereld wordt dan ook door het Evangelie van Christus niet geloochend maar juist vastgesteld en uitgeroepen. Die toorn bedreigt hen, die het Evangelie van Christus ongehoorzaam zijn en de liefde Gods verwerpen. Maar die toorn Gods bedreigt de geloovigen in Christus niet. Zij worden door Christus in wiens bloed zij gerechtvaardigd zijn, *behouden van den toorn*. Christus is de hunne door de liefde Gods. Christus is de hunne door zijn goddelijke liefde en trouw. Christus in de hunne door het geloof. In zijn bloed zijn ze gerechtvaardigd, en hij leeft voor hen. Hij leeft, om hen en in en met hen de wereld te behouden. Daarom zullen zij door Hem in den dag des toorns behouden worden. De dag des toorns en van Gods rechtvaardig oordeel zal zijn de dag van hun volkomen behoud, en hun zegepraal en zaligheid in de heerlijkheid Gods.

Daarom ook herhaalt de apostel deze zekerheid met nog andere woorden: want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door zijn leven. In het sterven van Christus waren wij niet slechts zondaren, goddeloozen, maar *vijanden* Gods; weerspannigen in vijandschap tegen God; voorwerpen daarom ook van Gods vijandschap, van zijn toorn. Toch wilde die God ons behouden, door ons met Zich en Zich met ons te *verzoenen*. En zijn liefde tot ons was daarin zoo groot, dat Hij ons zoo verzoende *door den dood zijns Zoons*.

Hier laat de apostel het feit op den voorgrond treden, dat Christus de Zoon van God is; dat God in zijn mysterieuse liefde zijn *Zoon* tot onze redding gaf en Hem overgaf in den dood. Christus, onze Redder, die ons door Zijn dood met God verzoende, treedt hier in het licht als de Zoon van God, die één is met den Vader. Door den *dood* des Zoons van God zijn we met God verzoend, toen wij nog vijanden waren; — nu zijn wij, door Hem verzoend, verzoenden, — en door zijn *leven*, door het Middelaarsleven van den Zoon van God in heerlijkheid, zullen wij ontwijfelbaar behouden worden.

Daarom dan ook zijn we niet alleen zeker van ons behoud en van de toekomst der heerlijkheid, niet alleen dit, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door wien wij nu verzoening gekregen hebben. Wij beroemen ons in deze wereld op God. Hij is onze God; wij zijn zijn volk. Hij is onze Vader; wij zijn zijn kinderen. Hij heeft ons lief; wij hebben Hem weder lief. Hij verzoende ons met Zich; wij zijn verzoend met Hem. Zijn zaak is de onze, en onze zaak is de Zijne. Door Jezus Christus, onzen Heer.

Zóó staan en gaan de geloovigen in deze wereld.

O, indien het geloof slechts levendig mag zijn in hen'.Indien ze slechts in het geloof mogen staan en gaan, strijden en lijden! Dan is hunner de toekomst en het heden, de hoop, de kracht en de roem. Dan brengen zij de wereld behoudenis aan door het Evangelie van den Heere Jezus Christus.

DOOR EÉN MENSCH [Rom. 5:12-14].

Daarom, gelijk door één mensch de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzoo de dood tot alle menschen doorgedaan is, in welken allen gezondigd hebben...

Want tot de Wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is. Maar de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, — welke een voorbeeld was desgenen die komen zou.

Romeinen 5:12-14.

In en door den Heere Jezus Christus alleen bestaat voor ons menschen en voor ons menscheijk leven waarachtig de gerechtigheid en bestaat voor ons het ware leven in de liefde Gods en in de hope der heerlijkheid.

Dit is de verborgenheid der genade, de verborgenheid der waarheid, die ons door het Woord Gods, door het Evangelie geopenbaard is.

De apostel van den Heere Jezus Christus gaat in zijn schrijven naar Rome op deze waarheid dieper in, door den Christus in zijn centrale beteekenis voor het menschenleven te doen uitkomen in tegenstelling met Adam.

De toestand en het lot der menscheid liggen allereerst *in den eersten mensch*. Door den eersten mensch, dien éénen, door één mensch, is de zonde in de wereld ingekomen, en door de zonde de dood: en alzoo is de dood tot alle menschen doorgedaan, in welken allen gezondigd hebben.

Hier is het geheim van den toestand en het lot der menscheid. Alle geslachten en alle volken van alle eeuwen hebben in dezen toestand en in dit lot gedeeld. Zij hebben het in hun voorgeslacht geweten, maar zij hebben het in de verijdeling van haar overleggingen vergeten.

Zij hebben de traditie er van nog behouden, maar die vertroebeld door hun eigenwillige verbeeldingen. Hun consciëntiën hebben de herinnering van het schrikkelijk en vèr strekkend feit van Adam's zondeval nog wel bewaard en er getuigenis aan gegeven, maar zeer oppervlakkig. Alleen het Woord Gods stelt met het Evangelie, dat in de wereld uitgaat, dit feit weer in het volle licht.

Neen, de dood behoort niet tot ons menschenleven. De eeuwigheid is bij de schepping van ons menschengeslacht in ons menschenhart gelegd. De *zonde*, de eerste zonde, de zonde van den eersten mensch, de zonde van één mensch, is de oorzaak van onze menschen-ellende. Door die zonde, door die zonde van den eersten mensch, door één mensch, is de zonde in de wereld ingekomen; de zonde tegen God, en daarmee de zonde als toestand van den mensch.

Die zonde van dien éénen mensch is de zonde van heel de menscheid, van alle menschen, die in dien éénen mensch stonden en vielen. In hem hebben allen gezondigd. En door hem is de zonde in de wereld, in heel de menscheid, in alle menschen. Allen zijn sinds zondig, en allen zondigen sinds. De menscheid is zondig; zij is met zonde besmet; zij is van zonde doortrokken. Alle menschen zondigen nu van nature; hun hart, hun geest, hun gedachten, werken zondig op en gaan naar zonde uit; zij weven hun weefsel van zonde; al het gedichtsel der gedachten hunner harten is boos van hun jeugd aan (Gen. 6:5; 8:21).

En door de zonde is *de dood* in de wereld ingekomen. De dood is in de wereld sinds de eerste zonde door den eersten, door den éénen mensch.

De dood is in de wereld. De wereld worstelt met den dood; zij ligt in den dood en onder den dood. De dood heerscht in de wereld der menschen. Het leven der wereld, der menschheid, is gebroken, gebroken in de gemeenschap met God, in de liefde Gods, in de gunst van God, in de kennis van God. Het leven is gebroken in de gemeenschap des Geestes, in de geestelijke gemeenschap. Die breuke is de dood door het oordeel Gods.

Die breuke gaat door in alle gemeenschap, in heel de wereld. De harmonie, de samenstemming, de eenheid in waarheid, de waarachtige gemeenschap is alom verstoord, en maakt in alles plaats voor ontbinding. Verstoord is door ontbinding de gemeenschap der menschen, de harmonie tusschen mensch en dier en Schepping, de harmonie in de dierenwereld, in de plantenwereld, in heel de wereld, 't Is alles verstoring, ontbinding. Ook in het enkele schepsel zelf, in den enkelen mensch. Hij is aan innerlijke geestelijke en natuurlijke verstoring, disharmonie en ontbinding ten prooi. De dood heerscht, de geestelijke dood, de zedelijke dood, de natuurlijke dood, de eeuwige dood. De dood gaat sinds den eersten mensch door in heel de wereld, in heel de menschheid, in alle menschen. Totdat ze allen, allen sterven. En totdat de eeuwige ontbinding, verlating, verwerping komt, de eeuwige dood der verdoemenis van het aangezicht des Heeren.

Dat is de droevige toestand en het bange lot der menschheid sinds den eersten mensch. Alom worden die toestand en dit lot ervaren, doorleden, op allerlei wijze aangeraakt. Maar het Woord Gods alleen stelt met het Evangelie dit feit, dat alleen het leven der menschheid verklaart, in het licht. Het doet dit echter niet, zonder tegenover Adam den naam van den Christus uit te roepen. Adam is hierin een voorbeeld, een tegenbeeld desgenen, die komen zou, het tegenbeeld van den Christus, die in zijn heerlijke centrale beteekenis voor het leven der menschheid recht gekend wordt door op de beteekenis van den eersten, den éénen mensch Adam, in de heerschappij van zonde en dood te letten.

De apostel gaat er niet aanstonds toe over, deze tegenstelling in den Christus in het volle licht te doen treden. Hij blijft in zijn redebeleid, als in tusschenzin, bij de centrale beteekenis van de zonde en den dood door den eersten éénen mensch nog even staan. Eerst in vs. 15 v. v. doet hij de tegenstelling in den Christus meer in het licht treden; hier duidt hij Hem slechts even aan als degene, die komen zou, en van wien Adam het voorbeeld, het tegenbeeld was.

De *Wet*, aan Israël gegeven, heeft voor de zonde groote beteekenis; en zij kondigt het oordeel des doods nadrukkelijk af, stelt het in het licht, verbindt het aan de overtreding der *Wet*. Die overtreding der *Wet* is zonde, en het oordeel der *Wet* is de dood.

Maar zonde en dood zijn niet met de *Wet* in de wereld gekomen, en ze gelden dan ook niet alleen bij en in Israël. Zij gelden in en over heel de wereld; en ze waren er dan ook vóór Israël en vóór de *Wet*. Ze zijn het deel van heel de menschheid. Ze zijn centraal en algemeen. Ze hebben hun oorsprong in den éénen mensch, uit wien heel de menschheid is, geheel afgezien van de onderscheiding tusschen Israël en de volken, die de bedeeing Gods over de wereld bracht.

Want tot de *Wet* was de zonde in de wereld. Maar de zonde wordt niet toegerekend als ergeen *Wet* is. Maar de dood heeft geheerscht van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam.

De zonde was vóór de *Wet* in de wereld. De zonde heerschte in de wereld lang vóórdat de *Wet* aan Israël gegeven werd. De zonde heerschte in heel de menschheid tot op den Zondvloed, en daarna in het nieuw opkomend menschengeslacht. En zoo ging de dood in heel de menschheid en tot alle menschen door. De dood heerschte door de zonde in de oude menschheid, wier jaren met hun leven tot reuzengestalten opklommen, maar om te eindigen in den dood. De dood heerschte in de eerste wereld tot de verdelging door den Zondvloed. En de dood heerschte sinds in de tweede wereld, uit Noach gesproten, in de inperking der menschenleeftijden, in de verstrooiing der geslachten, in al de ellenden der oude rijken, in de kwelling van alle menschenleven, en in het sterven van alle

mensen.

Hier was de toerekening der zonde niet door de Wet, want waar de Wet niet is, daar wordt niet door de Wet de zonde toegerekend; daar is geen toerekening van zonde door de Wet, en daar is dan ook geen dood krachtens de Wet. De dood heerschte hier zonder de Wet. De dood heerschte van Adam tot Mozes toe, van den eersten éénen mensch tot op den grooten godsgezant, die de Wet met haar openbaring, van zonde en dood van den Heere voor Israël ontving, en aan Israël gegeven heeft. De dood heerschte ook over hen, die toch niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam. Het uitdrukkelijk gebod Gods, waaraan dood en leven hingen, gelijk Adam dit ontving, hadden die geslachten der menschheid niet zóó ontvangen. Dit gebod, zulk een gebod, hadden zij niet zóó overtreden, zoo min als ze met Adam in de heerlijkheid van Eden hadden geleefd. Neen, ze hadden niet in de gelijkheid van Adams overtreding gezondigd en zoo hoofd voor hoofd het oordeel des doods over zich gehaald. Eenigermate mocht de gelijkheid der overtreding van Adam later gelden van Israël, dat in het schoone land des Heeren gesteld werd met de uitdrukkelijke Wet, die het woord sprak van leven en dood, — het gold zóó niet van de menschenwereld, die van Adam tot Mozes toe leefde en stierf. Het gold zóó niet van de legioenen der kleinen, die, nauw in het leven ontloken, weer wegstierven; maar het gold zóó ook niet van de geslachten, die opwiessen zonder de Wet. Zij leidden nochtans een stervend leven, en zij stierven nochtans; de dood heerschte over hen. De dood heerschte over hen niet door de Wet maar omdat de zonde in de wereld was, de zonde door den éénen mensch, in wien allen gezondigd hebben en van wie de zonde en door de zonde de dood doorgedaan is tot alle menschen.

Onder die zonde van, den éénen mensch ligt heel de wereld der menschen. In die zonde, ook zonder Wet, ligt en zondigt de wereld, al zondigt zij niet in de gelijkheid der overtreding van Adam. In die zonde ligt en zondigt de wereld, en daarom heerscht over haar de dood.

Ja, de dood heerscht door de zonde over haar. Het is haar toestand, haar ongerechtigheid, en haar lot. In Adam is de wereld gevallen en verloren, verloren in zichzelf, reddeloos.

Dit moet ook onze ziele door de genade des Heiligen Geestes verstaan.

Dan treedt voor ons door het Evangelie de Christus in zijn centrale beteekenis in het licht.

Dan roemen wij in God, door onzen Heere Jezus Christus, door wien wij nu de verzoening gekregen hebben.

DOOR DEN TWEEDEN EENEN [Rom. 5:15-19].

Doch niet, gelijk de misdaad, alzoo is ook de genadegift; want indien door de misdaad van éénen velen gestorven zijn, zoo is veel meer de genade Gods en de gave door de genade, die daar is van één mensch Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.

En niet gelijk [de schuld was] door den éénen, die gezondigd heeft, [alzoo is] de gift; want de schuld is wel uit eene [misdad] tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.

Want indien door de misdaad van éénen de dood geheerscht heeft door dien éénen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heerschen door dien éénen [namelijk] Jezus Christus.

Zoo dan, gelijk door één misdaad [de schuld gekomen is] over alle menschen tot verdoemenis, alzoo ook door één rechtvaardigheid [komt de genade] over alle menschen tot rechtvaardigmaking des levens.

Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien éénen mensch velen [tot] zondaars gesteld zijn geworden, alzoo zullen ook door de gehoorzaamheid van éénen velen [tot] rechtvaardigen gesteld worden.

Romeinen 5:15-19.

Hier is de heilige apostel van den Heere Jezus Christus gekomen tot het centrale punt in zijn schrijven aan de Gemeente des Heeren in Rome, de centrale stad in de historie der wereld.

Hier is het centrale punt de openbaring Gods in de wereld, het centrale punt in het leven en de historie der menschheid.

Het Evangelie van den Heere Jezus Christus openbaart in verband met heel het Woord Gods den toestand van zonde en dood van ons menschelijk geslacht en leven, het oordeel Gods, waaronder de wereld ligt sinds den zondeval der menschheid in haar eersten vader, in den eersten éénen mensch; en dit Evangelie roept onder den hemel den éénen naam uit van Hem, in wien verlossing, leven en heerlijkheid gegeven is, den éénen naam, waarin alle knieën zich moeten buigen en dien alle tongen belijden moeten; den éénen naam, waarin voor de historie en het leven van ons geslacht alleen de toekomst en de hope is.

Niet gelijk de misdaad, alzoo is ook de genadegift, want indien door de misdaad van éénen velen gestorven zijn, zoo is veel meer de genade Gods en de gave door de genade, die daar is van éénen mensch Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.

De roem in den naam van den Heere Jezus Christus moet in ons menschenleven de klacht over den éénen mensch, in wien heel ons geslacht in zonde en verderf viel, verre overklommen. Door de zonde, de misdaad van den eersten éénen mensch, zijn verderf en dood over heel de menschheid gekomen; de dood heeft geheerscht en heerscht over heel ons geslacht. Maar de genade, de ontferming Gods juicht over zijn menschheid. Deze genade is het hoogste bedoelen in God voor zijn wereld, waardoor Hij haar, over wie Hij naar zijn heiligheid en rechtvaardigheid om der zonde wil het oordeel des doods spreken moest, nochtans behoudt, redt, rechtvaardigt, verheerlijkt. Deze genade Gods

geeft in den eeuwigen Zoon des Vaders tegenover den eersten éénen mensch, die dood en verderf over ons geslacht bracht, den tweeden éénen mensch Jezus Christus, die redding brengt, leven en heerlijkheid. De genade Gods in Jezus Christus overtreft verre de macht der ellende in Adam; deze genade triumfeert daarom over zonde en dood.

En niet gelijk [de schuld was] door den éénen, die gezondigd heeft, [alzo is] de gift; want de schuld is wel uit eene [misdad] tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.

Door den eersten éénen mensch kwam om de schuld zijner eene zonde het oordeel Gods over ons geslacht tot veroordeeling, en daarmee onze verwijzing naar dood en verdoemenis; sinds vermenigvuldigden de zonden tot een heirleger van misdaden. Toch laat de ontfermende genade Gods zich daardoor niet keeren. Midden in die wereld der menschen, waarin de ongerechtigheden zich vermenigvuldigd hebben als het zand der zee, komt de gift van Gods genade in den tweeden éénen mensch. Om die vele misdaden, die heel de wereld vervullen, is het nu den Heere in zijn genade te doen. Die vele misdaden, onzer aller ongerechtigheden, doet de Heere als een stroom op den tweeden éénen mensch Jezus Christus, de gift van Gods ontferming, aanloopen; als golven en zeeën storten die vele misdaden zich over Hem. En zoo komt door Gods genade uit de volle zondewereld de gerechtigheid tot rechtvaardiging voor doemwaardigen en verlorenen op. Uit den onbeschrijflijken poel van misdadige zonden brengt de tweede eene mensch Jezus Christus, de gift van Gods ontfermende genade, den reinen parel der gerechtigheid tot rechtvaardiging der menschheid naar Gods genadige verkiezing in het licht.

Want indien door de misdaad van éénen de dood geheerscht heeft door dien éénen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heerschen door dien éénen [namelijk] Jezus Christus.

De dood heerscht door den eersten éénen, door Adam onzer aller vader. De dood heerscht door zijn misdaad over heel de menschheid en over alle menschen. Aan die heerschappij van den dood kunnen wij niet ontkomen. Alle menschelijk pogen in heel de historie van alle eeuwen, is machteloos tegen die heerschappij.

Daarom ging de eerste wereld onder in den Zondvloed; en de tweede wereld, hoezeer ook door Gods lankmoedigheid in beperkende banden bewaakt en bewaard, ging in heel de wereld van de volken der historie onder in een poel van ongerechtigheid, waarvan de volheid des tijds bijzonder in Rome het getuigenis draagt. De wereld gaat onder en moet ondanks alle menschenmacht en pogen ondergaan in alle tijden, en in haar einde.

Maar neen, — zij, over wie de overvloedige genade Gods komt in den tweeden éénen mensch Jezus Christus, zij, die ontvangen de gave der rechtvaardigheid, door Hem uit den poel opgebracht, door het Evangelie hun toegebracht, en door het geloof hun onvervreemdbaar eigendom, — zij mogen roemen over den dood en zijn heerschappij, over de wereld en haar ellende. Zij ontvangen met de gerechtigheid het leven door dien tweeden éénen mensch Jezus Christus, het waarachtige onverderfelijke leven. En zij heerschen in het leven. De dood en zijn heerschappij zijn onderworpen aan hun voeten, wijl ze onderworpen zijn aan de voeten van Christus. Zij heerschen door Hem nu in het leven. En zij zullen in en door en met Hem in het waarachtige leven der menschheid heerschen over zonde en dood. In hen, in de waarachtige menschheid van den tweeden éénen mensch Jezus Christus, zegepralen door Hem de gerechtigheid en het leven in de wereld over de zonde en den dood.

Zóó overtreft de genade Gods het oordeel des doods, dat Hij over de zonde sprak. Zóó wordt de wereld, die verloren gaat, behouden door de overvloedige genade Gods in den Heere Jezus Christus; door de heerschappij van gerechtigheid en leven, die van Hem, den tweeden éénen mensch, zegepralend uitgaat over de heerschappij van zonde en dood, die de eerste eene mensch Adam over de wereld bracht.

Zoo dan, gelijk door één misdaad [de schuld gekomen is] over alle menschen tot verdoemenis, alzo ook door één rechtvaardigheid [komt de genade] over alle menschen

tot rechtvaardigmaking des levens. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien éénen mensch velen [tot] zondaars gesteld zijn geworden, alzoo zullen ook door de gehoorzaamheid van éénen velen [tot] rechtvaardigen gesteld worden.

Tegenover de eene misdaad van den eersten éénen mensch Adam staat alzoo door Gods ontfermende genade de eene rechtvaardigheid van den tweeden éénen mensch Jezus Christus. Door die eene misdaad van één mensch, van den eersten éénen, is de verdoemenis, de veroordeeling Gods over alle menschen, over heel de menschheid gekomen, wijl door de ongehoorzaamheid van dien eersten éénen vele, alle menschen tot zondaars zijn gesteld, zondaren voor God zijn. Nu worden echter, geloofd zij Gods ontfermende genade! door de gehoorzaamheid van één mensch, van den tweeden éénen, velen, allen, die Hem gegeven zijn en toegeëigend worden, gesteld tot rechtvaardigen, rechtvaardigen voor God. Door één rechtvaardigheid van dien tweeden éénen mensch komt alzoo in hen, die de zijnen zijn, de rechtvaardigmaking des levens over de wereld der menschen. Nu leeft in deze menschenwereld Gods, die door de zonde ten prooi werd aan verderf en dood en verdoemenis, het leven in rechtvaardigheid, heerschend over den dood, en zegepralend in eeuwige glorie door Jezus Christus onzen Heer.

Dierbare eene naam onder den hemel gegeven!

Gezegend de naam van den Middelaar en Verlosser Jezus Christus, de gift der overvloedige ondoorgrondelijke ontferming Gods!

Heerlijk troostend Evangelie van onzen Heere Jezus Christus!

Dit Evangelie ontdekt ons met heel de menschheid in de diepte onzer ellende door de heerschappij van zonde en dood in den eersten éénen mensch, in wien wij met heel de menschheid gevallen, schuldig, verdorven en veroordeeld zijn.

Maar dit Evangelie alleen ontdekt ons ook de diepte der eeuwige gedachten van ontfermende liefde in onzen aanbiddelijken God, zijn rechtvaardigmakende, levendmakende, zaligmakende genade in den tweeden éénen mensch, den Zoon des Vaders, ons tot een Zoon des menschen en daarmee tot een Verlosser der wereld gegeven.

Zalig, wie Hem, den tweeden éénen mensch Jezus Christus, door het geloof toebehooren.

Zij zijn in Hem rechtvaardig voor God.

Zij leven door Hem.

Zij heerschen door Hem in het leven; zij heerschen over zonde en dood.

Zij, de waarachtig levende menschen, heerschen in het leven der menschheid. Zij heerschen in het leven niet door doode heerschappij maar door de heerschappij der genade, door de heerschappij van het waarachtige leven.

Zoo redt de levende heilige God zijn wereld door de gerechtigheid, uit zijn genade.

Neen, zijn wereld komt niet om, al is zij om der zonde wil den dood onderworpen. Zij wordt door Gods genade in gerechtigheid door het waarachtige leven zegepralend behouden!

DE WET BOVENDIEN INGEKOMEN [Rom. 5:20, 21].

Maar de Wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, [daar] is de genade veel meer overvloedig geweest; opdat, gelijk de zonde geheerscht heeft tot den dood, alzoo ook de genade zou heerschen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.

Romeinen 5:20, 21.

Twee menschen beheerschen het leven, den toestand en de historie van ons menschelijk geslacht.

De eerste is de mensch Adam, onzer aller vader, het eerste en natuurlijke hoofd der menschheid. Door hem is de zonde in de wereld ingekomen; en door de zonde de dood. Zonde en dood hebben door hem het leven en de historie der menschheid beheerscht.

Wel is het leven der menschheid doorgestaan, opdat de Raad Gods vervuld zou worden. De historie is opgekomen en de menschheid heeft zich daarin ontsloten en geopenbaard, geopenbaard in de veelvoudigheid van het menschelijk leven in natuurlijk en geestelijk opzicht. Maar in dat historische leven hebben zonde en dood machtig gewerkt en geheerscht. Heel het leven en heel de historie der menschheid dragen het teeken van de zonde en van den dood, van hun heerschappij en van hun overwinning. De eerste wereld ging in den Zondvloed onder en liet nauwelijks de heugenis achter van haar machtige ontwikkeling. Als in een graf zonk zij weg; één ruïne werd zij. De tweede wereld, die sinds opkwam, draagt het teeken van den levensbloei op het groote wereldgraf; op de ruïnen en uit de ruïnen der eerste wereld is zij opgebouwd en bloeit zij. Sinds is de historie een altoos weer in nieuwen bloei opkomen van het menschenleven, in volken, in rijken, in werelddeelen, in wereldtijden, in machtige ontsluiting van menschenkracht. Maar ongerechtigheid en ellende teekenen al die levensontplooiing. Altoos weer bloeien de geslachten op de graven, om eindelijk zelf in de graven onder te gaan. En in haar verloop laat de historie overal, waar zij doorbrak in haar kracht, slechts een lange rij van ruïnen achter; ruïnen van menschenwerk, maar ook ruïnen van geslachten en volken, van rijken en werelddeelen en wereldtijden.

De zonde heerscht tot den dood.

De tweede mensch, die het leven, den toestand en de historie der menschheid beheerschte, is de mensch Jezus Christus, de gave van Gods ontfermende genade, de eeuwige Zoon des Vaders, tot Verlosser, tot Redder van Gods menschheid gegeven.

Door Hem heerscht de genade, heerschen de gerechtigheid en het leven. Op Hem heeft de Heere de ongerechtigheid, het oordeel en de dood doen aanloopen. Hij heeft de gerechtigheid Gods geopenbaard en aan het licht gebracht. Op Hem bloeit de kroon der gerechtigheid, en Zijns is het leven, het onverderfelijke leven. Hij brengt aan menschen de gerechtigheid toe, eigent haar toe, doet haar heerschen, deelt het waarachtige leven mee, het eeuwige leven, dat uitgaat in de wereld tegen de macht van zonde en dood in, tot eeuwige zegepraal.

Jezus Christus redt de wereld Gods, de menschheid Gods; door Hem komt in de zijnen de wereld met Gods menschheid in haar einde tot volheid van levensvernieuwing, tot volheid van kracht, en tot eeuwige levende bloeiende heerlijkheid.

De genade Gods is veel meer overvloedig dan de zonde der menschen. Die genade heerscht zegepralend over zonde en dood. Zij heerscht door gerechtigheid tot het eeuwige leven door Jezus Christus, onzen Heer.

Dit is het Evangelie van Jezus Christus, dat sinds zijn verhooging uitgaat in de wereld, in

heel de wereld en voor heel de wereld, en dat daarom door den apostel van Jezus Christus van Jeruzalem uitging naar Rome, naar de stad der wereld, waarin het leven en de historie der oude wereldbedeeling hun einde en het leven en de historie der nieuwe wereldbedeeling hun begin hebben.

Tusschen Adam en Christus ligt nu de oude bedeeling van de historie der menschheid, die na den Zondvloed gekenmerkt is door de afzondering van Israël als bijzonder volk onder de volken, als volk der bijzondere openbaring Gods. Aan dit volk heeft de waarachtige levende God Zich bijzonder geopenbaard; tot dit volk heeft Hij Zich in bijzondere betrekking gesteld; dit volk heeft Hij tot zijn bijzonder volk gemaakt. Aan dit volk heeft Hij zijn bijzondere ordeningen gegeven; zijn woorden heeft Hij tot dit volk gesproken; Hij heeft het gegeven zijn Woord, en daarmee zijn Wet.

Dit feit is van bijzondere en veelvoudige beteekenis in de historie en het leven der menschheid. De apostel van Jezus Christus vestigt dan ook in heel zijn prediking op dit feit telkens weer en van vele zijden de aandacht. En zoo brengt hij ook in verscheiden deelen van zijn apostolisch schrijven naar Rome dit feit in zijn beteekenis voor het leven en de historie der wereld van onderscheiden zijden in het licht.

Hier noemt de apostel het inkomen der *Wet* in de historie in zijn beteekenis voor de tweeërlei heerschappij, die van den mensch Adam in zonde en dood, en van den mensch Jezus Christus in gerechtigheid en leven uitgaat.

Wat is hier de beteekenis van het inkomen der *Wet* in de wereld?

De *Wet* is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, [daar] is de genade veel meer overvloedig geweest; opdat, gelijk de zonde geheerscht heeft tot den dood, alzoo ook de genade zou heerschen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven door Jezus Christus onzen Heer.

De bijzondere openbaring Gods aan *Israël* is niet het eenige feit, dat in en voor de historie der wereld tusschen de werking, die van Adam en van Christus uitgaat, meer bepaald ook onder de oude wereldbedeeling bijzondere beteekenis heeft. Groot is ook de beteekenis der gemeene openbaring en genade Gods in de wereld, bepaald ook in de verschillende volken en tijden. In de heerschappij van zonde en genade heeft echter de bijzondere openbaring Gods aan *Israël* een zeer bijzondere beteekenis.

En de bijzondere beteekenis van *Israël* is ook niet alleen in de *Wet* gelegen. Uit *Israël* is de Christus, en in *Israël* was de heerschappij der genade. *Israël* is en draagt in zijn historie en leven de Profetie, het Woord Gods. In verband met wat de apostel hier schreef over de heerschappij van zonde en genade, van Adam en Christus, moest hij echter bijzonder de beteekenis van het inkomen der *Wet* door de bijzondere openbaring Gods aan *Israël* noemen.

Neen, de zonde en de dood zijn niet door de *Wet*. Ze zijn niet het deel van *Israël* alleen. Ze zijn algemeen, ook buiten het terrein der bijzondere openbaring Gods. Van Adam tot Mozes toe hebben ze geheerscht; en ze beheerschen heel de menschheid ook zonder rekening met *Israël*.

Zoo nu hangt ook de heerschappij der genade Gods niet aan *Israël* als zoodanig, niet aan de *Wet*. De *Wet* als zoodanig brengt de gerechtigheid en het leven niet. Die gaan alleen met het Evangelie van den Heere Jezus Christus en tot alle geslachten der menschheid uit.

Toch moest de *Wet* inkomen in de wereld. Zij moest een scheiding maken tusschen *Israël* en de volken der wereld. God wilde het zoo. Opdat de misdaad te meerder werd.

Door deze onderscheiding Gods, die de *Wet* inbracht in *Israël* en haar daarmee in *Israël* opsloot, werd de zonde grooter, menigvuldiger in de wereld der volken, die wandelen in hun eigen wegen.

Maar grooter, dieper, gruwelijker werd door het inkomen der *Wet* in de wereld de zonde, de misdaad, ook zeer bepaald in *Israël*, dat zondigde tegen het eigen heilig licht Gods,

het licht van zijn heilige Wet in.

Israël bedreef zijn gruwelen van afgoderij en beeldendienst bij den heiligen berg zelf, waarop de Heere met eigen stem van den hemel in donders en bliksemen zijn heilige Wet sprak en gaf.

Israël leefde in opstand tegen den Heere, terwijl Hij dit volk verlostte en het naar het land der belofte heenleidde. Het hoereerde met de verdorven volken en leefde in Kanaänitische gruwelen bij de eigen inwoning des Heeren, terwijl het zijn Wet droeg in de gouden bondskist en in heel zijn religie en zijn leven.

Israël heeft de ongerechtigheid der wereld voltooid onder den zegen en den vloek des Heeren, die zijn heilige Wet sinds Mozes sprak. Het heiligdom des Heeren heeft Israël verontreinigd; zijn profeten heeft het gesteenigd en gedood; en zijn Christus heeft het verworpen, Hem aan de Heidenen overgeleverd en gekruisigd.

Zoo heeft de Wet de heerschappij der zonde en des doods niet gebracht, maar te meerder doen uitkomen. De zonde en den dood heeft de Wet doen doorbreken in al hun werkelijkheid en gruwelijkheid. De historie der oude bedeeing, waarin Israël onder de volken met de Wet des Heeren stond, is één tafereel van zonde en dood, zwart opwolkend rookende tegen het heilige witte licht van Gods heilige Wet. Het einde draagt het onmiskenbare getuigenis van de heerschappij van zonde en dood in een in zichzelf reddeloos menschengeslacht. En Israël is in dat einde een uitgeleefd machteloos volk, een afgehouden tronk, een ruïne onder den glans der heilige Wet. Israëls ondergang, Jeruzalems verwoesting, ze dragen het getuigenis van het einde der oude bedeeing, waarin slechts de heerschappij van zonde en dood roemen. Israëls historisch einde is het weggeblazen worden over de aarde, als verstorven stof, van het volk, dat de Wet des Heeren ontving, maar dat slechts zonde en dood heeft voortgebracht. Dit einde van Israël is onder de oude bedeeing der wereldhistorie na den Zondvloed de tegenhanger van het ondergaan der eerste wereld in zonde en dood.

Zoo is de Wet ingekomen, opdat de misdaad te meerder, te grooter en menigvuldiger worden zou. Ze deed de grootte, de menigvuldigheid, de diepte, de gruwelijkheid der zonde uitkomen in de werkelijkheid van het leven. Maar ze stelde ook in haar reine spraak de grootte der zonde vast; ze ontdekte haar diepte, haar wezen als misdaad, haar misdadigheid, gruwelijkheid en verdoemelijkheid. Ze sprak den vloek Gods over de zonde uit. Ze proclameerde de noodzakelijkheid en de beteekenis van den dood. Ze heeft het alles onder den vloek besloten, en de geheele wereld voor God verdoemelijk verklaard.

Dit is de beteekenis, de onvergankelijke beteekenis der Wet Gods, aan Israël gegeven. Zonde en dood zijn niet slechts werkelijk, en ze komen niet slechts door de Wet te meer uit, maar ze worden ook door de Wet geopenbaard. Door de Wet is de kennis der zonde, in haar wezen maar ook in haar grootte, in haar overvloedigheid, in haar onverwinbare heerschappij tot den dood door het oordeel Gods.

Zoo moest, en moet, mede door de Wet, de groote overvloedigheid der genade Gods in Jezus Christus door het Evangelie treden in het licht.

Gelijk op de ruïne der eerste wereld de tweede wereld in nieuwen levensbloei oprijst, zoo moet over de wereldruïne der historie sinds de Wet de genade Gods in Jezus Christus leven-vernieuwend en levenverheerlijkend heerschappij voeren.

Ja, veel, veel meer is de genade Gods overvloedig in haar wezen en in haar heerschappij dan zonde en dood. Triumfeerend gaat het Evangelie van Jezus Christus de wereld in. Hij, de tweede mensch, Jezus Christus onze Heer, treedt nu in het historisch wereldgeding. Niet Israël in zijn afzondering bij de Wet des Heeren maar Jezus Christus redt de wereld. In Hem juicht de genade Gods over alle wereldruïnen van het leven der menschheid.

Zeker, het einde schijnt nog verre. Maar de genade Gods heerscht door gerechtigheid. Jezus Christus neemt bezit van het leven der menschheid, der wereld. Zijns zijn sinds de

tijden.

Zijns is de toekomst.

De genade Gods heerscht door de gerechtigheid, al is dit veelszins voor het zinnelijk oog verborgen, en al zoeken ook zonde en dood, nieuwe kracht puttend uit de gemeene weldaden der genadeheerschappij, zich tegen de genade te verweren, te handhaven, en haar te overwinnen en te vernietigen.

De genade heerscht niettemin!

Harer is de heerschappij, harer alleen. De heerschappij over de geheele wereld en over heel het leven der menschheid in heel de nieuwe historie en in alle komende tijden.

De genade heerscht zoo bedoelde het ook de Wet! — de genade heerscht, tot het eeuwige leven door Jezus Christus, onzen Heer!

IN CHRISTUS JEZUS GEDOOPT [Rom. 6:1-4].

Wat zullen wij dan zeggen ? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?

Dat zij verre. Wij die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in haar leven?

Of weet gij niet, dat zooveel als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, opdat, gelijk Christus uit de dooden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

Romeinen 6:1-4.

Het Evangelie van den Heere Jezus Christus, dat de apostel Paulus in zijn schrijven naar Rome als het Woord Gods over en voor de geheele wereld sprak, stelt de twee groote feiten vast, die voor het leven, het lot en de toekomst der menschheid beslissend zijn: 1e dat door de zonde van den eersten mensch zonde en dood in de wereld heerschen, niemand in Israël of in de volken rechtvaardig is, maar de geheele wereld verdoemelijk voor God; en 2e dat de gerechtigheid voor God en het waarachtige leven gift zijn van Gods vrije ontferming in den éénen mensch Jezus Christus, het deel van allen, die in Hem gelooven, en alleen door het geloof hun deel; de genade heerscht over hen tot het eeuwige leven.

Het spreekt van zelf, dat deze twee feiten van ver strekkende gevolgen zijn, en dat ook de gevolgtrekkingen uit de waarheid des Evangelies van de grootste beteekenis voor het menschenleven zijn moeten.

Het Evangelie laat het maken dier gevolgtrekkingen, wat de beslissende beginselen voor de praktijk des levens aangaat, niet aan ons over, maar doet zelf die beginselen met de waarheid Gods in het licht treden.

Dit is ons ook noodig. Door onze innerlijke verduistering loopen wij zoo veel gevaar, de waarheid Gods verkeerd toe te passen; en die verkeerde toepassing heeft zich dan ook in het menschenleven, zoowel binnen als buiten den kring der geloovigen gedurig opgedrongen, tot oneer, ja tot lastering van de waarheid Gods in Christus Jezus, en tot bittere schade voor het menschenleven.

De apostel gaat daarom ook in zijn schrijven naar Rome, na zijn verheerlijking van de eenige gerechtigheid en van de genadeheerschappij door Jezus Christus, aanstonds in tegen een diep ingrijpende verkeerde gevolgtrekking, die door dolende menschen overlegging gemaakt kon worden en gemaakt werd. Uit Gods bedoelen, dat de zonde als misdaad in haar grootte en menigvuldigheid openbaar zou worden tot meerdere glorie van zijn genade, zou dan naar deze dolende overlegging volgen, dat zij, die het Evangelie door het geloof aannemen nu ook in de zonde moeten blijven leven, opdat daardoor de overvloedigheid der genade te meer uitkome.

Wat zullen wij dan zeggen? zoo vraagt de apostel. Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? En hij werpt de overlegging, die zulk een vraag doet opkomen, verre weg: dat zij verre!

God verheerlijkt zijn genade door de grootte der zonde en aan den grootste der zondaren, maar het staat niet aan ons, opzettelijk de zonde te vermeerderen, om Gods genade te ver-grooten en te verhoogen. Een satanische overlegging heeft menschen wel bewogen, om zoo te denken en te spreken, ja om hierin het Evangelie te lasteren, en om tot zoo goddelooze praktijk te komen.

Zulk een overlegging, zulk een leer en zulk een praktijk, zijn echter juist met het

Evangelie en immers met de genadeheerschappij zelf lijnrecht in strijd. De genade Gods en het Evangelie van Jezus Christus staan tegen de zonde over en gaan tegen haar heerschappij in; ze veroordeelen de zonde en brengen den dood over haar. Ze zijn de genade en het Evangelie der verlossing, de heerschappij van het waarachtige leven, dat uit God is. En het ware geloof stemt, als vrucht van die genade Gods en van het Evangelie van Jezus Christus, met dit oordeel en dezen dood, met deze verlossing tot het waarachtige leven voor God in. Dit geloof is één met dezen dood der zonde en met dit waarachtige leven.

De apostel stelt dit in helder licht.

Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen v/ij nog in haar leven? Of weet gij niet, dat zoo-velen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, opdat gelijk Christus uit de dooden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

De genade Gods, de gerechtigheid en het waarachtige leven in Jezus Christus voeren hun heerschappij niet buiten het menselijk leven maar in het menselijk leven. Met het Evangelie van Jezus Christus gaat die heerschappij in het menschenleven in, om verlossend van dit leven bezit te nemen. Daarom roept het Evangelie tot geloof, tot waarachtig levend geloof, dat door de verlossende genade Gods gewerkt wordt. Dit geloof is het aannemen der genade Gods in Jezus Christus, en daarmee de overgave van ziel en leven des menschen aan de heerschappij der genade. Daarom gaat met de vordering des geloofs de doop gepaard, gelijk deze doop gepaard gaat met de genade Gods in Christus Jezus. Wie tot het geloof in den Heere Jezus Christus komt, die komt ook tot den heiligen doop. De geloovigen in Jezus Christus zijn *gedoopt*.

De heilige doop is één met de genadeheerschappij Gods in Jezus Christus. De doop is van die genadeheerschappij de uiterlijke handeling, het symbool, het beeld, het teeken en het onderpand, het sacrament. Dit is de doop van Gods zijde, en dit is de doop ook van de zijde der geloovigen, voor hun geloof, en voor hun geloofshandeling.

Wat is toch de heilige doop ? Zonder den Heere Jezus Christus bestaat hij niet; deze doop bestaat alleen door de genade Gods, die den Christus schonk, en door zijn komst in de wereld, door zijn verlosserswerk.

Zonde en dood heerschen in de wereld der menschen door het rechtvaardig oordeel Gods, sedert de zonde van den eersten mensch. Dit oordeel Gods, dat de zonde toerekent en met doem en dood straft, is onbreekbaar en onafwendbaar. Het menschenleven moet ondergaan, gelijk de oude wereld onderging in den Zondvloed en Farao's heir in de Roode Zee. De wateren, die in den beginne den afgrond bedekten, en waaruit Gods scheppende almacht zijn wereld in het aanzijn riep, komen met het oordeel des doods terug, alles in den afgrond verdelgend. Niet slechts moet de mensch, die uit stof is, in den dood tot stof wederkeeren, maar hij moet onder Gods verdelgende wateren eeuwig in den afgrond vergaan. Slechts de genade Gods kan verzoening vinden en zoo verlossing brengen. Door die genade alleen komt dan ook met Noach de wereld weer uit de wateren op, nu als gedoopte wereld tot levensvernieuwing uit Gods gemeene genade. En zoo alleen komt Israël als Gods bondsvolk gedoopt uit de Roode Zee op om Kanaän te beërven.

Toch heeft dit alles slechts betrekking op de wereldbedeeling en de afzondering van Israël naar Gods genaderaad.

De ware doop komt met den Heere Jezus Christus, met het Koninkrijk der hemelen en de waarachtige genadeheerschappij in en door Hem. Zóó doopt Johannes den Dooper met den doop der bekeering tot vergeving der zonden, uitdrukkelijk vermeldende den Christus, die gekomen was en in wien alleen de doop zijn waarheid en vervulling had.

Want Jezus Christus zelf werd door Johannes gedoopt. De Heere Jezus aanvaardde hiermee ten volle de zonde en den dood. Zijn ziel heeft in zijn doop ten volle gedaan,

wat in den doop te doen was; en de gerechtigheid Gods heeft in den doop van Jezus Christus ten volle den doop voltrokken, onze ongerechtigheden en onze straf op Hem gebonden. De doop van den Heere Jezus was symbool, maar ze was sacrament, één als teeken en onderpand met het oordeel Gods. Met het oordeel maar ook met de verlossende genade Gods, in den Christus gegeven. Door zijn doop is de Christus sacramenteel gebonden onder Gods oordeel en verzekerd van zijn zaligmakende overwinning. Daarom rees de Heere Jezus, na zijn doop onder de wateren, uit de wateren op, opende zich boven Hem de hemel, sprak Gods welbehagen, en daalde de Heilige Geest op Hem neer.

Maar sinds stond ook het lijden en sterven van Christus sacramenteel op Hem vast door den doop, gelijk door de besnijdenis en door het pascha. De Heere Jezus Christus moest met een doop gedoopt worden, geperst in de diepte tot het volbracht zou zijn. In zijn doop is Hij in beginsel gedood en begraven, maar daarin is Hij Verzoener, Verlosser. Zoo lijdt en sterft Hij dan, boet de zonde, verzoent haar, doodt haar, en staat overwinnend in gerechtigheid op. Maar daarmee heeft Hij naar Gods genadeheerschappij de zonde veroordeeld in het vleesch en haar heerschappij gebroken, om de heerschappij der genade nu als heerschappij van het waarachtige leven te doen werken. Hij is uit de dooden opgewekt tot de heerlijkheid des Vaders, of (juister vertaald) door de heerlijkheid des Vaders, door de glorieijke almachtige majesteit der souvereine genade des Vaders, die Hem ten Middelaar schonk en die Hem als Middelaar rechtvaardigde, en wien Jezus Christus nu als Middelaar gewijd is om in het leven der opstanding de heerschappij te voeren in de vernieuwing van het menselijk leven.

Waar Gods genadeheerschappij door den Heere Jezus Christus met het Evangelie in het menselijk leven ingaat, daar brengt zij den dood over zonde en dood, vereenigt het menschenleven met Christus Jezus. Zij maakt levend door Hem maar doodt daarmee tegelijk zonde en dood. Zoo legt zij den band des geloofs. Maar zoo brengt zij dan ook den doop.

De geloovigen zijn gedoopt in *Christus Jezus*. Ze zijn met hun zonde en dood in Hem over- en ondergegaan, met Hem in gemeenschap gezet en vereenigd. Hiervan is de doop de uiterlijkheid, het symbool, het teeken en onderpand, het sacrament.

Maar door en in den doop zijn de geloovigen dan ook gedoopt in den doop van Christus Jezus, en ze zijn daarmee gedoopt *in zijn dood*. Ze zijn door hun doop *met Hem begraven* in zijn doop en in zijn dood. Ze zijn zoo gestorven en begraven in den dood, dien Christus stierf tot hun verzoening en verlossing, maar waarin hij hun zonde en hun dood sterven liet en doodde.

Hun doop is hiervan niet slechts beeld en teeken, maar de uiterlijkheid der geestelijke werkelijkheid, hét zichtbaar onderpand, het sacrament.

Geestelijk zijn zij in hun wedergeboorte en geloof door de levendmakende genadeheerschappij van Christus naar hun leven van zonde en dood gestorven en begraven in Christus' doop en daarom in zijn dood, in den dood van hun zonde en van hun dood.

Zoo deelen zij nu in het leven van Christus, die uit *de dooden opgewekt* is, in de levensvernieuwing door Christus, *in de nieuweheid des levens door de heerlijkheid des Vaders*.

Maar zoo zijn zij dan ook *der zonde gestorven*.

Zij zijn in beginsel geestelijk dood voor de zonde, zoo waarlijk als ze in Christus geestelijk levend Gode gewijd zijn.

Hoe zou het dan mogelijk zijn, dat de heerschappij der genade Gods een leven in meerder zonde bracht?

Straks geeft het Evangelie ons nog de klacht van het geestelijk leven te beluisteren: "ik ellendig mensch!"

Toch! de genadeheerschappij Gods door Christus Jezus onzen Heer voert ons niet tot een blijven en dieper zinken in de zonde!

Neen, zoo waarlijk wij gelooven in Christus Jezus, zoo waarlijk wij gedoopt zijn, zoo waarlijk Christus Jezus onze Heer gedoopt is en gedood, zoo waarlijk zijn wij met Hem door den doop in zijn dood der zonde gestorven en begraven. Leven in de zonde kan onze geestelijk levende ziele door de genade Gods niet meer. Ons leven is in de nieuwhed des levens van onzen Heere Jezus Christus door de heerlijkheid des Vaders!

EEN PLANT MET HEM [Rom. 6:5-7].

Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn [in de gelijkmaking zijner] opstanding; dit wetende, dat onze oude mensch met [Hem] gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.

Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.

Romeinen 6:5-7.

Zonde en dood heerschen in de wereld, in de wereld der menschen. Heel de historie en de ervaring van alle menschen getuigen hiervan. Zonde en dood heerschen, waar alleen het natuurlijke leven leeft, gelijk dit uit den eersten mensch is opgekomen en door onze natuurlijke geboorte ons deel is.

Hoe arm en droevig is het leven, waar alleen dit natuurlijke gekend en gedeeld wordt!

Maar er is, Gode zij lof en dank! ook een ander leven. Och, dat de wereld der menschen toch mocht hooren naar het Evangelie van Jezus Christus! en dat dit Evangelie toch doordringe tot de einden der aarde!

Jezus Christus is in de wereld gekomen, om zondaren te redden, hen te redden van de heerschappij der zonde en des doods, en de genade Gods en het waarachtige leven over hen te doen heerschen. En het Evangelie van Jezus Christus is door zijn apostel neergelegd in het Rome der wereld, het lichtend en zaligmakend Woord Gods voor heel de historie, voor alle tijden en voor alle geslachten der aarde.

Jezus Christus heerscht door de genade Gods, door de gerechtigheid en het waarachtige leven. Dit wordt gekend en ervaren in den weg des geloofs; en het Evangelie van Jezus Christus is dan ook aan de gemeenschap der geloovigen, aan de Gemeente van Christus, toevertrouwd, om door haar bewaard, en verkondigd te worden in het leven der wereld.

Over de geloovigen heerscht de genade door Jezus Christus. Deze genade is veel grooter en machtiger dan de zonde. Hoe hoog de stroom der zonde klom, de overvloedigheid der genade overklimt dien stroom.

Toch zullen de geloovigen daarom niet roekeloos blijven zondigen. Zij zullen niet in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde. Zelf zijn zij door de genade Gods in Jezus Christus met die genade, met den Christus, in levende en bewuste betrekking getreden. Zijzelf staan nu tegen de zonde en den dood en hun heerschappij over. Zijzelf staan bewust in de gemeenschap des levens van Jezus Christus.

Dit weten zij van des Heeren wege, en dit weten zij ook wat het leven hunner ziel aangaat.

Want zij zijn gedoopt.

De doop is het uiterlijke teeken en onderpand, waarborg en zegel van den ondergang in zonde en dood, maar ook van den ondergang van zonde en dood, en van de herrijzing in nieuw waarachtig leven. Met dien doop werd Jezus Christus gedoopt tot den ondergang onder zonde en dood, maar ook tot den ondergang van zonde en dood, en tot de herrijzing in het onverderfelijke leven, tot de heerschappij van het waarachtige leven. En de geloovigen zijn gedoopt in Jezus Christus in zijn doop en in zijn dood, tot den ondergang van de zonde en den dood in hen door de gemeenschap met Jezus Christus, en tot hun herrijzing in een nieuw leven.

De apostel vervolgt hier de leering van het geheim des Evangelies met betrekking tot het leven der geloovigen: Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking zijner

opstanding; dit wetende, dat onze oude mensch met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde teniet gemaakt worde, opdat wij niet meer de zonde dienen. Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.

De geloovigen zijn *één plant* geworden met Jezus Christus; dat is: zij zijn met Hem samengegroeid.

Het beeld der enting kan hier dienst doen tot verklaring van het apostolisch woord en bedoelen, maar de enting is toch niet de verklaring zelf. De apostel spreekt hier in elk geval niet van het feit der enting, maar van het feit, dat dan het gevolg der enting is, van de samengroeiing tot een eenheid in één leven. Deze samengroeiing kan in de natuur ook op andere wijze plaats hebben dan door enting. En deze samengroeiing, dit samengegroeid zijn, deze eenheid van leven, wordt ook in de gewone levende plant gezien tusschen de takken en den stam. Wij hebben hier in het apostolisch woord te doen met dezelfde eenheid van leven, waarvan de Heere Jezus spreekt als Hij zegt: "Ik ben de wijnstok, en gij de ranken." Daarom lezen wij hier juister "indien wij met Hem samengegroeid zijn," dan "indien wij met Hem één plant geworden zijn."

Toch is de plant hier het beeld.

Eén leven is het in de plant, één leven in wortel en stam, in stam en takken en twijgen. Zóó is het één leven in Christus en in zijn geloovigen.

Deze eenheid van leven tusschen Christus en de geloovigen heeft haar diepsten grond in God, in zijn eeuwig welbehagen, in zijn eeuwige genade, in zijn eeuwige Verkiezing en Verbond, in de eeuwige genadegift Gods, waardoor de Zoon ten Christus, ten Middelaar en Verlosser gegeven is.

Voorts is deze eenheid in den Middelaar zelf, en in het feit van zijn komen in de wereld. Hij is den zijnen gegeven, gelijk zij Hem gegeven zijn; en Hij heeft Zich hun gegeven. Zoo is Hij bij zijn komen in de wereld één met hen, ofschoon Hij zonder zonde is. Hij is één met hen in hun zondesschuld en in hun dood, en daarom in zijn lijden en sterven, en in zijn opstanding. Zij zijn bij dit alles in Hem. In Hem zijn zij gerekend.

Maar ook, hun leven is in Hem; hun waarachtig leven is in Hem gegeven door Gods genade; Hij is hun leven. Daarom ook deelt Hij in hun zondesschuld en hun dood in zijn vernedering en zijn lijden. Maar daarom is het hun leven, hun leven in Hem, dat Hij verzoend en verlost uit de dooden opbrengt.

De geloovigen zijn met Jezus Christus een levende eenheid, één met Hem in zijn dood, en één met Hem in zijn opstanding.

Daarom is Hij één met hen in zijn doop.

Maar daarom zijn zij ook één met Hem in hun doop, één met Hem in zijn dood, en één met Hem in zijn opstanding.

Deze eenheid der geloovigen met Jezus Christus is van Gods zijde, van Christus zijde, in den heiligen doop der geloovigen uitgedrukt, veruiterlijkt, afgebeeld, maar ook vastgemaakt en verzegeld als hun verzoening, wedergeboorte en inlijving in Christus. In hun doop staat hun eenheid met Christus, hun levenseenheid in zijn dood en in zijn opstanding van *des Heeren* zijde vast.

Maar in hun doop staat die eenheid des levens dan ook van *hun* zijde vast, als de eigen uiting van het leven hunner ziel, dat met het leven van Jezus Christus één is. Die eenheid staat in hun doop hunnerzijds vast als hun geloof, waardoor Christus de hunne is en zij van Christus zijn. Hunnerzijds staat in hun doop hun levenseenheid met Jezus Christus vast als hun keus, hun waarachtige levenskeus, als het waarachtige welbewuste eigen leven hunner ziel. Zij hebben Hem gekend en gekozen; gelijk Hij hun was en is, hun waarachtige Adam, de waarachtige Mensch, hun waarachtig leven voor God en in de wereld. Zijns zijn zij; met en in Hem leven en sterven, sterven en leven zij. Zij zijn één met Hem, samengegroeid in één leven, gelijk ze van nature in één leven samengegroeid waren in den eersten mensch Adam. Hun leven is één met Christus, met zijn leven. Eén

zijn zij met Hem in zijn vernedering, in zijn doop, in zijn dood. Hij droeg en leed hun zonde; Hij stierf hun dood, en Hij bracht hun waarachtig leven in zijn opstanding uit den dood op. Maar zij hebben dan ook nu hun leven, gelijk het van nature hun deel is, met en in Hem in zijn dood ten doode gegeven, om te leven het eene waarachtige leven met Hem in de gemeenschap zijner opstanding.

Dit *weten* zij. Zoo leven zij hun bewust en gewild leven. Hun oude mensch, d.i. hun leven, gelijk het van nature buiten de gemeenschap met God en Jezus Christus staat, door zonde en dood beheerscht, is met Christus waarlijk medegekruisigd, aan zijn kruis in den dood gegeven, en in zijn dood onherroepelijk in den dood gegaan. Dit is niet slechts in Christus' kruislijden geschied, maar het is ook geschied in hun wedergeboorte, in hun geloof, in hun doop. Hun oude leven is nu hun eigenlijke leven niet meer, het is overgegeven in den dood met den dood van Christus.

Opdat het *lichaam der zonde* teniet gedaan worde. Het natuurlijke leven der geloovigen, waarin zonde en dood heerschen, en dat in hun lichamelijk leven in de wereld treedt en kenbaar is, — dit leven is in zijn geestelijk beginsel als in de zonde zelf belichaamd, het is een zondeleven. Maar het is dan ook als zoodanig, als zondeleven, in de kruisiging en den dood van Christus gegeven in den dood, om teniet gedaan, uitgeroeid te worden. Dit zondeleven, dit lichaam der zonde, is in beginsel in de geloovigen doodelijk getroffen door de werking van de heerschappij der genade des levens van Jezus Christus over hen, in hun wedergeboorte en doop. En dit lichaam der zonde is als vrucht der werking der genade des levens van Christus Jezus door henzelf in hun geloof ter vernietiging overgegeven in hun levenseenheid met Christus.

Opdat wij *niet meer de zonde dienen*. De zonde is in Christus' dood als heerscheres gebroken en uitgedreven, en ze is daarom ook als heerscheres uitgedreven in de wedergeboorte en in het geloof der geloovigen. Geen heerscheres is de zonde hun meer. Hun eenheid des levens met Jezus Christus sluit die heerschappij der zonde uit. Daarom zijn zij in beginsel ook niet meer der zonde onderworpen, haar niet meer dienstbaar. Het lichaam der zonde is hun in beginsel tenietgedaan, opdat zij niet meer de zonde dienen. Zoo zal de zonde dan ook over hen geen heerschappij meer voeren. Zij kunnen en zullen onder de heerschappij der genade geen dienaars, geen slaven der zonde meer zijn, al hebben zij juist daarom al hun leven tegen de zonde te strijden. Want *die gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde*, dit wil hier zeggen; hij is van de macht en heerschappij der zonde vrijgesproken, vrijverklaard, vrijgemaakt. Voor den slaaf breekt toch eenmaal de slavenboei; de dood, het sterven breekt dien boei! Het sterven maakt den slaaf als slaaf van zijn dwingeland vrij. Zóó is het leven der geloovigen van de heerschappij der zonde als van een smadelijke heerscheres vrijgemaakt door het tusschentreden van den dood tusschen de zonde en hen; door den dood van Christus, die de zondemacht brak, wíjl Hij haar straf leed; door hun vereeniging met Christus' dood in hun wedergeboorte en in hun geloof. Zoo is de zondeslavernij dan voor hen ten einde door hun levenseenheid met Christus. Zij zijn levend één met Hem; zij zijn met Hem gestorven; — en zij leven met Hem het eene leven zijner opstanding.

Diep is het mysterie der levenseenheid van arme zondaren met Jezus Christus. Maar die levenseenheid was er in den doop van Christus, in zijn dood en in zijn opstanding. Die levenseenheid is door de heerschappij der genade in de Gemeente van Christus. En, Gode zij lof en prijs! die levenseenheid wordt openbaar, gekend, ervaren en beleefd door de geloovigen, in hun leven der wedergeboorte, des geloofs en der bekeering, onder den heiligen doop. Die levenseenheid wordt het bewuste eigendom der geloovigen, de ervaring en praktijk van hun geestelijk leven; hun oude mensch is met Christus gekruisigd, opdat het lichaam der zonde voor hen te niet gedaan worde; opdat zij, — één plant met Christus, — één met Hem, den Opgewekte, niet meer de zonde dienen!

GODE LEVENDE [Rom. 6:8-11].

Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zoo gelooven wij, dat wij ook met Hem zullen leven; wetende, dat Christus, opgewekt zijnde uit de dooden, niet meer sterft; de dood heerscht niet meer over Hem; want wat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde éénmaal gestorven; en wat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.

Alzoo ook gijlieden, houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus onzen Heere.

Romeinen 6:8-11.

Wel heeft de God dezer eeuw, de overste der wereld, de zinnen der menschen verblind, dat zij de werkelijkheid van het eigen menschelijk leven, waarin ze dagelijks deelen, waarin ze opkomen en ondergaan, niet kennen. Ze kennen niet het geheim van de levenseenheid, waarin ze allen staan met de eene menschheid, met den eersten mensch; en waarin ze allen met heel hun leven staan onder de heerschappij der zonde en des doods.

Zeker, ieder mensch is een eigen wezen, een eigen persoonlijkheid, met een eigen verantwoordelijkheid; maar de menschheid bestaat niet uit losse wezens, ze is een eenheid, een organische eenheid, één plant, één boom met zijn duizenden takken en twijgen. Eén leven leeft de menschheid, één leven onder één macht, de macht der zonde en des doods.

Het Woord Gods, met het Evangelie van Jezus Christus voor heel de wereld der menschheid in de volheid des tijds door den apostel in het Rome der Historie neergelegd, ontdekt dit feit van de natuurlijke en historische, van de zedelijke en geestelijke eenheid der menschheid, van haar organisch bestaan, en van de heerschappij van zonde en dood over haar. Maar de verblinde menschheid keert zich altoos weer tegen de goddelijke waarheid. Ja, ze dringt te hoop, om in massa kracht te zoeken, en de macht der menigte te laten gelden. Om de wereld op te vorderen voor allen, althans voor de meesten, — toch raakt ze de levenseenheid der menschheid in den wortel niet aan, en ze wil allermint komen tot de verootmoedigende erkenning der heerschappij van zonde en dood over heel de menschheid in en door den eersten mensch.

Zóó blijft de eigenlijke beteekenis van den eenigen naam, onder den hemel tot redding des levens gegeven, haar verborgen en bestraalt haar niet de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

Jezus Christus heeft centrale beteekenis in en voor de historie en het leven der menschheid. Hij is niet slechts een mensch onder de menschen, een interessante verschijning van mensch-zijn, wiens historisch levensbeeld opgevangen moet worden, wiens woord moet worden beluisterd, en met wiens verschijning voorts ieder op eigen wijs zijn voordeel doen moet. Neen, *het leven* is in Hem geopenbaard en gegeven, het waarachtige leven. Zijns is de gerechtigheid en het leven. Van Hem en door Hem gaat een ander leven uit dan van den eersten Adam, een organisch leven, met de heerschappij der genade en der gerechtigheid, waarin de behoudenis is der menschheid en der wereld.

Dit organisch leven uit den Heere Jezus Christus is het geheim van het Christendom. Waar dit organisch leven uit Jezus Christus gemist wordt, daar is het eigenlijke Christendom niet; daar bestaat het niet in wezen en werkelijkheid, en daar bestaat het ook niet in de praktijk, — hoe het verdorven en verstorven menschenleven zich ook met den naam en het woord van het Christendom moge dekken en sieren.

Door de heerschappij der genade van Jezus Christus, die met het Evangelie voortgaat in

de wereld, wordt dit leven uit Jezus Christus door den Heiligen Geest meegedeeld in de wedergeboorte, de geboorte uit God, uit den Christus. Dan leeft de mensch weer waarachtig in de eenheid des levens van Jezus Christus. Dan komt de geestelijk-organische levensactie ook op in zijn ziel, in het waarachtig geloof. In het kennen en kiezen van Jezus Christus, en van de levenseenheid in Hem. In het aannemen van Jezus Christus als Middelaar en Zaligmaker, tot rechtvaardiging voor God, maar ook tot vernieuwing des levens in de levenseenheid met Hem. Die levenseenheid is er in Christus, en is er door den Heiligen Geest in de begenadigden; ze is er in het geloof; maar ze moet ook leven en helder lichten in het bewustzijn der geloovigen; ze moet bij toeneming hun bewust leven worden, hun bewuste gewilde levenspraktijk ook in hun menselijk leven, in het leven der menschheid.

De apostel des Heeren stelt dit door het Evangelie in helder licht voor de geloovigen; en hun ziele moet in dit Woord Gods indringen, om het te verstaan. In hun doop ligt het veruiterlijkt uitgedrukt en is het ook door hen in het geloof aanvaard, maar de volle inhoud van dit feit voor hun leven, voor hun bewustzijn en hun praktijk vordert gedurige geestelijke werkzaamheid met het Woord des Heeren.

Indien wij nu met Christus gestorven zijn, — zoo vervolgt daarom de apostel zijn rede tot de geloovigen te Rome — zoo gelooven wij ook, dat wij met Hem zullen leven.

Op het feit, dat de geloovigen in hun levenseenheid met Christus met Hem *gestorven* zijn, heeft het apostolisch woord eerst meer nadruk gelegd. Hun oude mensch is met Christus gekruisigd, opdat het lichaam der zonde teniet gedaan worde, opdat zij niet meer de zonde dienen. Door deze levenseenheid in den *dood* van Christus zijn zij der zonde gestorven, en zoo in beginsel van den slavenketen der zonde, die oude tyrannieke heerscheres, bevrijd. Het bewustzijn des geloofs omvat den dood van Christus, ook in de beteekenis van het leven der geloovigen en voor hun levenspraktijk, het eerst. De dood van Christus en hun eenheid daarmee is ook voor het leven des geloofs van de grootste beteekenis, en immer staren de geloovigen in de diepte van dit feit nog veel te weinig diep.

Toch moet hun geloofsbewustzijn vooral ook doordringen tot de waarheid en de beteekenis hunner levenseenheid met Christus in zijn *opstanding* uit de dooden. Die opstanding van Christus, en hun levenseenheid daarin met Hem, is zoo geheimvol in heerlijkheid en daarom zoo onomvatbaar voor het geloofsbewustzijn. Toch komt het geloof pas tot het volle besef van het waarachtige leven en tot de volle ruimte der zalige vrijmaking des levens, tot de hoogte ook der ware Christelijke levenspraktijk, door de kennis van de kracht der opstanding van Christus in hun levenseenheid met Hem.

De levenseenheid der geloovigen met Christus is volkomen, niet minder volkomen dan met Adam. Dit ook ligt in den doop vast. Zoo sprak het apostolisch woord: "wij zijn met Christus door den doop in den dood begraven, opdat, gelijk Christus uit de doopen opgewekt is door de heerlijkheid des Vaders, alzoo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden." En zoo dringt hij hier thans verder in: "indien wij nu met Christus gestorven zijn, zoo gelooven wij, dat wij ook met Hem zullen leven."

Wij *gelooven* dit. Wij nemen dit niet slechts aan, maar het staat voor ons vast. Het staat vast in onzen doop en in ons geloof. Maar het moet zich nu ook voor ons geloof immer meer ontsluiten. Niet slechts, dat wij eenmaal zullen leven met Christus in de opstanding der dooden, maar dat onze levenseenheid met Christus in zijn opstanding ook nu, in ons menselijk leven op aarde, noodzakelijk en ontwijfelbaar bestaat, en dat dit ons eigenlijke leven is.

Wij, geloovigen, zijn niet maar in onze levenseenheid met Christus gestorven en in den dood gegeven, wij zijn met Hem levend gemaakt en uit de dooden opgestaan; wij leven in eenheid met Christus het waarachtige onsterfelijke leven der vrijheid en der heerlijkheid; wij leven niet slechts in de hope des eeuwigen levens, maar wij hebben het eeuwige leven.

Dit ons leven in onze levenseenheid met Christus is onsterfelijk, vrij en Gode gewijd. Dit

weten we, dat Christus, opgewekt zijnde uit de dooden, niet meer sterft; de dood heerscht niet meer over Hem; want wat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven, en wat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.

Ja, we *weten* het. De opstanding van Christus is ons geopenbaard. Iets verstaan we van het opstandingsleven van Christus, dat onsterfelijke leven in onverderfelijkheid en heerlijkheid. De dood heeft geen macht meer over Hem, wijl de zonde door Hem is geboet. Geen macht ter wereld kan Hem meer aanraken. *Eenmaal* is Christus in vernedering geweest, onder de Wet, onder de zonde en den dood. *Zóó* is Hij gestorven. Maar zoo ook is Hij nu *vrij* van zonde en dood, en van alle macht, die Hem zou willen naderen. Hij is de vrije levende *voor God alleen*. *Zóó* leeft Hij zijn opstandingsleven, zijn leven, waarin Hij opvaart ten hemel.

En dit leven deelen wij, geloovigen, in onze levenseenheid met Christus. Wij leven het waarachtige leven der vrijheid, waarover zonde noch dood, noch Satan noch wereld meer macht hebben. Wij leven het waarachtige leven der vrijheid voor God alleen.

Christus is der zonde éénmaal gestorven, nu leeft Hij Gode. Wij weten dit. Maar onze zielen moeten in deze hooge heerlijke waarheid dieper doordringen, haar licht voller opvangen en indrinken. En tot onze verheffing in geestelijke vrijmaking de zalige beteekenis en werkelijkheid van die waarheid voor ons eigen leven en levenspraktijk meer verstaan. Alzoo ook gij lieden houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heere.

Het feit, dat wij niet slechts *dood* zijn voor de zonde maar *Gode levende* door Jezus Christus onzen Heer, staat in onzen doop en voor ons gelooven en weten vast in onze levenseenheid met Christus. Wij kennen door het geloof eenigermate het opstandingsleven van Christus in de vrijheid voor God alleen. Welnu, zoo moeten we dan hierin kennen ons eigen leven; ons dieper daarvan bewust worden; ons levensbesef en onze levenspraktijk in volle bewustheid hierdoor laten beheerschen: wij zijn in onze levenseenheid met Christus dood voor de zonde; ons sterven in Christus heeft ons van den boei dezer tyrannieke heerscheres verlost; zij heeft over ons waarachtige leven geenerlei macht meer. Wij leven in de waarachtige onverderfelijkheid en vrijheid voor God alleen.

Zoo moeten we dan ook leven, welbewust en met volle zielekeus in de gemeenschap met Christus. Gode leven! Hem gewijd in ons kennen en liefhebben, willen en doen. Leven het waarachtige vrijgemaakte menschenleven *voor God* in het leven der menschheid op aarde.

STELT UZELVEN GODE! [Rom. 6:12-14]

Dat dan de zonde niet heersche in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden van 'dat [lichaam]; en stelt uw leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid ; maar stelt uzelf Gode, als uit de dooden levend [geworden] zijnde, en [stelt] uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.

Want de zonde zal over U niet heerschen; want gij zijt niet onder de Wet, maar onder de genade.

Romeinen 6:12-14.

Het Evangelie van den Heere Jezus Christus, uitgaande in de wereld, brengt de openbaring der genade Gods in Christus Jezus, waardoor zonde en schuld worden weggenomen, en over de heerschappij van zonde en dood de heerschappij der genade Gods in gerechtigheid en leven triumfeert.

Maar ditzelfde Evangelie brengt daarom en daarmee dan ook de *roeping* Gods, die van boven is in Christus Jezus, de roeping ten leven en tot levensvernieuwing, tot geloof en tot bekeering.

De begenadigden zijn in den Christus gestorven en levend gemaakt. Zij zijn der zonde gestorven, en Gode levend geworden. Zij zijn gedoopt in Christus Jezus, één plant met Hem in zijn dood en in zijn opstanding, vrij gemaakt in en met Hem van de heerschappij der zonde en des doods. Dit hebben zij in het geloof erkend en aanvaard; — nu moeten ze ook bewust en gewillig in hun eigen leven met Christus Gode leven.

Daarom volgen op de verlichtende en vertroostende apostolische leeringen steeds de apostolische vermaningen, ook in het apostolisch schrijven aan de geloovigen in Rome. En die vermaningen gelden ook ons.

Dat dan de zonde niet heersche in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden van dat lichaam.

De heerschappij van zonde en dood is gebroken in de geloovigen door hun levenseenheid met Christus. Toch wil die zonde nog over hen en in hen heerschen. Altoos weer zoekt zij, door hun zinnen hun ziel weer te overheeren, haar te verleiden en te bewegen om gehoor te geven aan de begeerlijkheden, die door hun zinnen in hun ziel worden opgewekt, en zoo hun ziel weer gehoorzaam en onderworpen te maken aan de zonde. Dan willigt hun ziel de begeerlijkheden des lichaams in en maakt zich aan de zonde weer dienstbaar. En dan stelt en maakt zijzelf de zinnen en leden des lichaams weer dienstbaar aan de zonde.

Geschiedt het niet zoo? kennen de geloovigen het niet zoo?

Dat ze dan waken en bidden, opdat ze niet in verzoeking komen! Dat ze in de kracht en de gemeenschap des Heeren, in het waarachtige leven hunner ziel de verzoeking weerstaan! Zij zijn toch van Christus en met Hem één. Ze hebben toch waarachtig één leven met Hem! De apostel wekt hen door de roeping des Evangelies daarom tot weerstand tegen de zonde op en hij prikkelt hen tot dien weerstand.

De zonde is in hen als heerscheres veroordeeld, gebroken en uitgeworpen; zij moeten haar dan ook niet weer als heerscheres binnenlaten. Hun ziele moet leven met Christus. In het verheerlijkt lichaam zal hun ziel eenmaal voldoening smaken. Thans, op aarde, hebben zij in het sterfelijk lichaam den strijd. Hun ziel moet over hun sterfelijk lichaam en over hun zinnen heerschen en de begeerlijkheden van dat lichaam in onderwerping houden, ze overgeven in den dood, en heiligen in het leven. Neen, hun lichamelijk, hun zinnelijk bestaan kunnen de geloovigen in dit leven op aarde niet afleggen; zij zijn en

blijven hier mensen uit Adam geboren, en ze hebben één leven met de menscheid gemeen; niets menselijks is hun vreemd. Maar dit natuurlijke mag niet in hen heerschen, om hen tot gehoorzaamheid aan hun natuurlijke, zinnelijke begeerlijkheden te verleiden en dienstbaar te maken aan de zonde. Zij moeten juist door het waarachtige, geestelijke leven die telkens weer opkomende heerschappij bestrijden, en hun natuurlijk leven heiligen, door het dienstbaar te maken aan het waarachtige, geestelijke leven, dat uit Gods genade in Christus hun deel is.

En stelt uw leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelfven Gode, als uit de dooden levend geworden zijnde, en stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.

Twee heerschende machten stellen zich tegenover elkaar. Zij vorderen hun legerschare op. Zij vorderen ze gewapend op tot hun krijg. In dit beeld spreekt de apostel.

De *zonde* blijft, als heerscheres door het lichamelijk zinnelijk leven op aarde, haar vordering op de geloovigen volhouden. Zij zoekt hen opnieuw te werven. Zij dringt hen, om zich opnieuw te laten werven. De lokkingen der zinnen, de zorgvuldigheden en begeerlijkheden der wereld en des vleesches, de verleidingen des rijkdoms, de dorst naar aardse geluk, naar eer en macht, de neiging om zichzelf ruimte te maken, zich te handhaven, te voldoen en te wreken, — en zooveel meer, — het moet alles dienen, om de geloovigen te bewegen, hun ziel weer aan de zonde te geven, de zonde weer als hun meesteres te erkennen, zich weer der zonde ten dienst te stellen, weer in den dienst der zonde over te gaan.

In dien dienst der zonde moeten zij dan gewapend optreden. Hun leden, oog en oor en hand en voet, al hun zinnen, hun verstand en hun wil, hun tijd en hun goed, hun gaven en krachten, moeten zij in den dienst der zonde als wapenen stellen, geven en dienstbaar maken, als wapenen der ongerechtigheid. Zoo moeten zij dan in den dienst der zonde voor de ongerechtigheid strijd voeren, tegen de genade, tegen den Christus, tegen den levenden God.

Zoo wil het de zonde.

Maar neen, zoo mogen de geloovigen niet. Zoo mogen ze niet willen. En zoo willen ze niet. Zoo kunnen ze niet willen.

Een anderen heerscher komen zij toe. Zij zijn uit den dood levend geworden. Hun zielen zijn levende zielen, die den dood en de zonde niet meer toebehooren. Zij zijn *Gode* levend met Christus. Zij behooren in het waarachtige leven hunner ziel Gode toe.

Daarom dringt hun ook de roeping Gods voor het Evangelie, om zich bewust willend Gode ten dienst te stellen in de heerschappij der genade. Zichzelf moeten zij Gode stellen. Zich bewust willend aanbieden, doen werven, overgeven en wijden voor den levenden God tot den waarachtigen dienst des levens.

Aan den levenden God als krijgsheer en aan den krijg van het waarachtige leven moeten zij zich gewapend geven. Hun leden, hun zinnen, hun gaven en krachten, moeten zij als wapenen Gode stellen voor den krijg der gerechtigheid. Tegen de ongerechtigheid, tegen de zonde, tegen de macht, die het leven verderft in den dood.

Zoo wordt door de heerschappij van zonde en dood voor de wereld der ongerechtigheid eenerzijds, en door de heerschappij der genade van den levenden God in Jezus Christus den Heere voor het leven en de zegepraal der gerechtigheid anderzijds, de groote geestelijke strijd op aarde gevoerd, waarin de natuurlijke gaven en krachten wapenen moeten zijn en wapenen zijn.

En in dien geweldigen kamp mogen de geloovigen door de verleiding hunner ziel, hun leven niet der zonde ten dienst der ongerechtigheid stellen, maar moeten zij, — als die van de heerschappij van zonde en dood in en met Christus levend en vrij gemaakt zijn, — zichzelf en hun leden welbewust willend Gode ten dienst der gerechtigheid stellen.

Want de zonde zal over u niet heerschen; want gij zijt niet onder de Wet, maar onder de

genade.

Dat wil niet slechts zeggen, dat de zonde over de geloovigen niet heerschen *moet* en niet heerschen *mag*. Het zegt allereerst, dat de zonde de heerscheres over de geloovigen niet meer *is* en nooit meer worden *zal*.

Zij staan in hun levenseenheid met Christus onder de heerschappij der genade. De genade heerscht over hen, en hiermee zijn zij voor eeuwig van de heerschappij der zonde en des doods verlost. Zonde en dood kunnen de heerschappij der genade nimmer meer teniet-doen, om voor zichzelf de heerschappij te hernemen.

Onder de Wet zijn de zielen machteloos; zij moeten der gerechtigheid leven, maar zij kunnen niet; zonde en dood komen over hen slechts te machtiger uit en triumfeeren over hen. De Wet is niet machtig levend te maken. De Wet heerscht niet levendmakend.

Maar in Jezus Christus is de heerschappij der genade gegeven, die levend maakt; en die bekwaam maakt, om waarachtig te leven. Deze heerschappij der genade doet de heerschappij van zonde en dood wijken. En zij geeft de levendgemaakte zielen nimmer meer prijs aan zonde en dood.

Zoo zullen dan de zielen der geloovigen door de heerschappij der genade zonde en ongerechtigheid weerstaan. Zij *zullen*; daarom *kunnen* zij ook; en daarom *moeten* zij ook.

Wel bedreigt en benauwt hen de zonde tot verleiding en dienstbaarmaking hunner leden aan het werk der ongerechtigheid.

Daarom moeten zij waken, en bidden, en strijden.

Daarom moeten ze telkens weer opstaan en wederkeeren, als ze uitgleden en vielen en zich afkeerden.

En daarom moeten ze telkens weer de opvordering der zonde, om hun ziel en leden ten dienst der zonde tot ongerechtigheid te stellen, afwijzen, zich er in den Naam en de kracht des Heeren aan ontrukken, en zich zelf met hun ziel en leven Gode ten dienste stellen, gewapend voor den strijd der gerechtigheid.

Hoog, heilig en heerlijk is de roeping des Evangelies!

Gode levend, moeten wij Gode leven!

DIENSTKNECHTEN DER GERECHTIGHEID [Rom. 6:15-18].

Wat dan? zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de Wet, maar onder de genade?

Dat zij verre!

Weet gij niet, dat wien gij uzelf stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, òf der zonde tot den dood, òf der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?

Maar Gode zij dank, dat gij [wel] dienstknechten der zonde waart, maar [dat] gij [nu] van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt, en vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.

Romeinen 6:15-18.

Hoog en heilig was in het Rome der wereld en is in al de tijden en in al het leven der menschheid de roeping der genade Gods over de geloovigen in Christus Jezus. Zij moeten in de wereld der menschheid leven, in de menselijke roeping onder de menschen, onder de menselijke machten en de menselijke ordening, nochtans staan zij onder een andere macht dan de menschen, die buiten Christus zijn. Zij staan niet meer onder de heerschappij der zonde en des doods en mogen zich daarom ook aan die heerschappij niet meer dienstbaar maken in hun menselijk leven. Zij staan onder de heerschappij der genade en moeten zich daarom Gode dienstbaar stellen in hun leven als menschen onder de menschen.

Over de uitwerking van deze goddelijke levensroeping der geloovigen in de *praktijk* is heel wat te zeggen; en de apostel spreekt daarover in zijn schrijven naar Rome ook nog nader, maar hij stelt deze levensroeping der geloovigen allereerst in *beginsel* met grooten nadruk vast.

Hij stelt vast, dat hier *roeping* is, zoo waarlijk als de heerschappij der genade bestaat. De geloovigen in Christus Jezus zijn niet onder de Wet maar onder de Genade, daarom *zal* de zonde over hen niet heerschen; de zonde *heeft* geen heerschende macht meer over hen. Zij weten dit en moeten het weten. Maar ze moeten daarom nu ook waken tegen de verleiding, om dan toch der zonde ter wille te zijn, wijl deze geen heerschappij meer over hen heeft.

Deze verleiding bestaat inderdaad en mag de geloovigen niet onbekend zijn. Te voren (6:1) heeft de apostel verworpen de gedachte der verleiding, dat wij zullen zondigen opdat de overvloedigheid der genade daardoor uitkome; thans weerstaat hij die andere gedachte der verleiding, dat wij zullen zondigen, wijl de zonde toch haar heerschappij over ons kwijt is en wij onder de heerschappij der genade veilig zijn: Wat dan? zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de Wet maar onder de genade?

Dat zij verre!

De heerschappij der genade is een onaantastbare vertroostende werkelijkheid, maar zij brengt, juist ook omdat zij werkelijkheid is, voor de geloovigen een onafwijsbare *roeping* mee. Zij moeten zich *dienstbaar* stellen; niet slechts dienstbaar *zijn*, maar zich bewust gewillig tot dienstbaarheid *geven*, zich dienstbaar *stellen*. Wat zij door Gods genade zijn, moeten zij nu ook bewust en gewillig in hun levensactie zijn.

Hierop gaat het apostolisch woord nu nog nader in.

Weet gij niet, dat wien gij uzelf stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij

dienstknachten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt of der zonde tot den dood of der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?

De zonde der geloovigen is verloochening van de heerschappij der genade en loopt uit op verraad van die heerschappij. Zij moeten zich hiervan bewust zijn.

De algemeene regel, die in het menschelijk leven geldt, gaat hier ook door, en moet tot waakzaamheid tegen de verleiding der zonde vermanen. Niemand kan twee heeren dienen, die elkaar de heerschappij betwisten en elkaars wederpartijders zijn. Wie diensten bewijst aan of zich gebruiken laat door den wederpartijder van zijn wettigen heer en meester, die verloochent zijn heer en meester en gaat den weg des verraads op; hij wordt en is dan een werktuig, een dienstbare voor den vijand van zijn wettigen heer en een bestrijder van diens heerschappij.

Als zulke wederpartijders staan de zonde en de genade tegenover elkaar. Hier zijn twee heerschende machten, die elkaar bestrijden; wier heerschappij onverbiddeijk tegenover elkaar over staat; en die onbepaalde toewijding van hun onderdanen vorderen en moeten vorderen: — de zonde en de genade. De zondeheerschappij vordert zonde als dienst, om het groote werk des doods te werken, en de genadeheerschappij vordert gehoorzaamheid aan God in den dienst van het groote werk der gerechtigheid.

Daarom mogen de geloovigen niet zondigen, zij mogen niet op goeden voet staan met de zonde, niet toegeefelijk tegenover haar zijn, zich niet aan haar overgeven ten dienst; maar ze moeten zich dienstbaar stellen in gehoorzaamheid aan God tegen de zonde en den dood en voor de gerechtigheid.

En het apostolisch woord snijdt nog dieper in.

Er is heerschappij en heerschappij. Ieder *is* onderworpen aan de macht, die over hem heerscht; toch is er ook een zich-onderwerpen aan die macht tot gewillige dienstbaarstelling. Dan geeft de onderdaan zich aan de heerschappij der macht over hem; dan wordt hij meer bijzonder in de werking dier heerschappij opgenomen en krijgt hij in de werking en uitvoering dier heerschappij een meer bepaalde last en taak; hij wordt dan meer bepaald een dienaar dier heerschappij.

Daarom gaat het nu hier in de verlokking der zonde en in de roeping der genade. Wie de zonde doet is een dienaar der zonde, stelt zich haar ten dienste, gaat in den dienst van haar heerschappij in, buigt den schouder onder haar juk, neemt plaats in haar legerschare, ontvangt last en taak in de werking en uitvoering van haar heerschappij, verknecht en verslaaft zich aan haar, komt in haar macht en dienst, moet dienen haar opzet in het groote werk van haar heerschappij tot den dood.

Dit mag de geloovige in Christus Jezus niet doen; hij verloochent dan de heerschappij der genade, waaronder hij staat, en pleegt tegenover haar verraad; en hij laat zich dan knechten door de zonde tot beschadiging van zijn eigen leven; hij haalt de doodschaduw en benauwingen over zijn ziel.

Neen, de geloovige in Christus Jezus moet niet slechts onder de heerschappij der genade zijn, maar hij moet zich aan die heerschappij ook dienstbaar stellen, zich geven aan haar dienst, met zijn hart en leven ingaan in de werking en uitvoering van die heerschappij, haar last en taak ontvangen, zich voegen in haar legerscharen, haar opdracht aannemen, en zich wijden aan haar strijd.

Zoo neemt die heerschappij der genade bezit van de activiteit van zijn leven, maakt haar dienstbaar aan haar opzet, aan het groote werk der gehoorzaamheid aan God tot gerechtigheid.

De heerschappij der genade vult dan zijn leven en doordringt het. De genade voert dan heerschappij ook door hem. En in zijn trouw is mede haar eere.

Maar Gode zij dank, dat gij wel dienstknachten der zonde waart, maar dat gij nu van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt; en, vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknachten der

gerechtigheid.

De geloovigen in Christus Jezus zijn niet meer dienstknechten der zonde; zij waren dit wel van nature, maar zij zijn het niet meer. Zij zijn vrijgemaakt van de heerschappij der zonde, en zij zijn vrijgemaakt van haar dienst. Zij behoeven haar niet meer te dienen, wijl zij van een anderen heer geworden zijn; zij staan onder de heerschappij der genade en in den dienst der gerechtigheid.

Dit is niet slechts huns ondanks zoo, maar dit is ook zoo hun willen en keuze geworden, in hun geloof, in de verandering van hun hart. Zij hebben zelf in beginsel de keuze gedaan. Zij zijn het Evangelie toegevallen; zij hebben zich van de zonde en den dood afgekeerd; zij hebben Christus gekozen tot hun Heer; zij hebben zich gewijd in hun geloof en in hun doop voor heel hun zijn en voor heel hun leven aan de heerschappij der genade en aan den dienst van die heerschappij tot gerechtigheid. Zij *zijn* niet slechts vrijgemaakt, maar zij *hebben* zich ook vrijgemaakt van de zonde, en zij hebben zich bewust en met eigen keuze *overgegeven* om te zijn dienstknechten der gerechtigheid.

Zoo staat de zaak in hun *hart*. De apostel looft en dankt daar God voor, en hij wekt hen tot dien dank op.

Zij zijn overgegeven tot het *voorbeeld der leer* van het Evangelie. Dit "voorbeeld" beteekent de type, de indrukking, het stempel. Het Evangelie openbaart de heerschappij der genade Gods in Jezus Christus, maar het behoort ook zelf tot die heerschappij. het is er één mee; het voert mee die heerschappij als Evangelie van Christus, als instrument des Heiligen Geestes; en bij het ingaan in het hart *stempelt* het dit hart. Het zet er het zegel des Heeren in, en het geeft daarmee hart en leven aan de heerschappij der genade Gods in den Heere Jezus Christus over. En het doet dit niet uiterlijk maar geestelijk. Het assimileert het hart geestelijk voor de heerschappij der genade. Het brengt het hart levendgemaakt en levend in die heerschappij in. Het doet het hart met eigen leven in die heerschappij overgaan, geheel getypeerd door het Evangelie, innerlijk vereenigd en één met de leer des Evangelies, met de waarheid en de heerschappij der genade Gods in Christus Jezus.

Zoo *zijn* de geloovigen in Christus Jezus niet slechts in hun hart overgegeven aan den Heere en zijn heerschappij, om naar het Evangelie te leven, maar zoo geven zij ook *zichzelf* in hun hart over; zoo *hebben* zij zich overgegeven; zoo zijn zij *door zichzelf overgegeven* aan den Heere. *Van harte* zijn zij *gehoorzaam* geworden aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk zij overgegeven zijn. Zij hebben zich in het geloof en de liefde des Evangelies, in het geloof en de liefde van Christus, gehoorzaam den Heere en zijn heerschappij en dienst gewijd. En zoo zijn zij in hun eigen hartekeus gehoorzame en toegewijde dienstknechten der gerechtigheid geworden, ingelijfd in de legerschare der gerechtigheid. En in het groote werk en den grooten strijd der gerechtigheid zijn zij zoo tot dienstknechten der gerechtigheid gemaakt.

Zoo is het in hun hart.

En zoo moet het daarom ook zijn in heel hun leven en praktijk. Zij moeten aan de zonde allen dienst ontzeggen; en zij moeten dienen met heel hun leven den Heere.

DIENST EN VRUCHT [Romeinen 6:19-23].

Ik spreek op menselijke wijze om der zwakheid uws vleesches wil; want gelijk gij uw leden gesteld hebt, [om] dienstbaar [te zijn] der onreinigheid en der ongerechtigheid, tot ongerechtigheid, alzoo stelt nu uw leden, [om] dienstbaar [te zijn] der gerechtigheid tot heiligmaking.

Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zoo waart gij vrij van de gerechtigheid. Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde daarvan is de dood.

Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.

Want de bezoldiging der zonde is de dood maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

Romeinen 6:19-23.

Letten wij toch meer op de natuurlijke dingen in de wereld en in ons menselijke leven, om de geestelijke dingen te beter te verstaan. De natuurlijke en de geestelijke dingen staan met elkaar in verband door de eenheid van Gods Schepping, en de natuurlijke dingen dragen daarom van de geestelijke het beeld; ze verzinnelijken en verstoffelijken ze, en ze symboliseeren ze daardoor. De Christus is ook daarin onze hoogste Profeet en leeraar, dat Hij in zijn gelijkenissen de verborgenheden Gods in de symbolische spraak der natuurlijke dingen aangaande de geestelijke in het licht heeft doen treden. En Hij heeft daarbij doen uitkomen, hoe niet slechts de dingen, zooals God ze schiep, maar ook de dingen en heel ons menselijk leven, zooals ze door en onder de zonde werden, van de waarheid Gods in het Koninkrijk der hemelen spreken, — tot de onrechtvaardige rentmeester toe.

Onze zwakheid, om de geestelijke dingen op zichzelf te verstaan, maakt het vooral ook noodig, dat wij de onderwijzing der natuurlijke dingen opmerken, waarom de Heere Jezus in zijn onderwijzen van de schare zijn gelijkenissen ook voorop liet gaan. En de apostel, ook in zijn schrijven naar het Rome der wereld, verzaakt mede de onderwijzing der natuurlijke dingen niet. Die stad Rome en haar leven, de menselijke verhoudingen in die wereld ook in heerschappij en dienstbaarheid, moeten medeonderwijzen van de heerschappij en van den dienst der genade. Daarom schrijft de apostel: ik spreek op menselijke wijze, u herinnerende aan de verhoudingen, die in het gewone menschenleven onder u gelden, om der zwakheid uws vleesches wil.

En dan moet hier maar niet slechts in het algemeen de menselijke dienstbaarheid in slavernij en krijgsdienst tot de geloovigen in Rome en daarmee in de geheele wereld spreken, — ook uit den dienst der zonde en uit hun eigen leven moeten de geloovigen de toepassing maken voor hun roeping onder de heerschappij der genade.

Want gelijk gij uw leden gesteld hebt, om dienstbaar te zijn der onreinigheid en der ongerechtigheid, tot ongerechtigheid, alzoo stelt nu uw leden, om dienstbaar te zijn der gerechtigheid tot heiligmaking.

Niet slechts in natuurlijken maar ook in zedelijken zin kennen de geloovigen dienstbaarheid. Zij kennen de dienstbaarheid der zonde en mogen die niet vergeten. Het zondeleven is niet maar langs hen heengegaan, hen even aanrakende.

Zeker er is verschil, groot verschil.

Daar zijn er, die, verleid of niet verleid, driest en onbeschaamd de zonde hebben

gekozen, haar hebben gezocht, om zich aan haar te wijden, om hun leven voor haar te verteren, haar onreinheid te genieten, er altoos dieper in te dringen, en zoo de ongerechtigheid in de wereld te vermenigvuldigen en te vergrooten.

Maar velen zijn ook weerhouden, om zich zoo aan de spits in den kamp der ongerechtigheid te stellen. Zij zijn weerhouden door de omstandigheden, door opvoeding en vermaning, door hun conscientie, en door den eerbied voor zedelijkheid en recht, of ook door vroeg werkende genade. Het maakt ook groot verschil, of iemand in het heidensche Rome der keizers opgroeide, in godsdienstige Joodsche familie, of in den later gevestigden kring der Christelijken kerk.

Toch is de werking der zonde in de verdorvenheid der menschelijke natuur eenerlei, wat de innerlijke overlegging en de vleeschelijke praktijk aangaat. Die zonde kwam dan op uit het hart en bewoog ons tot haar dienst; en we hebben toen gedachten en lusten, genegenheden en overleggingen laten gaan, en onze leden en krachten gegeven om te zondigen.

Wat al onreinheid en ongerechtigheid is zoo gediend, en wat al ongerechtigheid is door dien dienst gewrocht! Wie weet dit niet? We weten het wel; en we behooren daar eens over na te denken; het eens in onze gedachten na te gaan in de historie en in de tijden van ons leven en in het innerlijk weefselwerk van ons zieleleven.

Welnu, hieruit hebben we onderwijzing aan te nemen voor onze roeping in de genade. Zóó hebben we de invloeden, de roepstemmen, de vorderingen der genade Gods, de vorderingen der gerechtigheid Gods met het Evangelie tot ons te laten komen, op ons te laten inwerken en in ons te laten doordringen; er werkzaam mee te zijn, er gehoor aan te geven, er ons door voor te laten gaan, er ons aan over te geven, er ons dienstbaar aan te stellen; onze gedachten, onze daden, onze leden, onze gaven en krachten, heel onze positie en heel ons leven. Om dienstbaar te zijn aan de gerechtigheid, aan het groote werk der gerechtigheid tot heiligmaking. Tot onze eigen heiligmaking, onze heiliging voor onzen God; tot de heiliging van den Naam des Heeren in het menschenleven; en tot de heiliging van het menschenleven voor den Heere.

Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zoo waart gij vrij van de gerechtigheid. Wat vrucht hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde daarvan is de dood. Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven. Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus onzen Heere.

Zij, die zich aan den dienst der zonde hebben gegeven, zijn *vrij* van de gerechtigheid. Zij erkennen de gerechtigheid Gods niet als meesteres over hun leven, bekommeren zich niet over haar heerschappij, en wijden zich haar niet ten dienst. Neen, ze staan de gerechtigheid tegen, drijven haar uit, en werken mee in het groote werk der zonde tegen de gerechtigheid, en tot ongerechtigheid.

Zoo wijzen zij de heerschappij der gerechtigheid af: zij dienen de zonde.

En van de zonde leven zij, van haar ontvangen zij het loon voor hun dienst. Zij ontvangen de bezoldiging, de *soldij* der zonde.

Die soldij hebben allen ontvangen, die de zonde hebben gediend. Laten ze er toch eens over nadenken, het zich eens voor den geest halen. En laten ze eens schatten in hun ziel, wat ze als soldij der zonde voor hun dienst hebben ontvangen; welke vrucht ze in den dienst der zonde hebben geoogst.

Laten ze eens schatten, wat ze hebben ontvangen als vrucht van die dingen waarover zij zich nu schamen! Op die wegen. en die plaatsen; in die omstandigheden en verhoudingen met menschen; in die dagen en nachten; in die oogenblikken en in die tijden! Toen en daar; en toen weer en daar weer. Openbaar of verborgen; maar nooit verborgen voor God en voor hun eigen ziel. Al die verborgen dingen juist. Al die dingen ook, die in de gedachten en in het hart gebleven zijn. Al die dingen in den dienst der

zonde, vrij van de gerechtigheid.

Schamen ze er zich niet over? Nu nog niet? Nog niet? Werkers der ongerechtigheid ? Als ze zich voor den geest stellen, die dingen in den dienst der zonde, ze goed aanzien en bedenken, dat dit hun leven was, schamen ze zich dan nóg niet?

O, de zielen, die genade kennen, schamen zich, en zullen zich schamen! Ze schamen zich *nu!*

Wat vrucht hebben ze van die dingen gehad? Hoe bitter is de nasmaak van wat zoo zoet leek, zoo zoet was voor den zondelust! Wat soldij hebben ze van hun zondedienst ontvangen ? Waarmee en waarin heeft de zonde als hun meesteres hun leven verrijkt?

Verrijkt? Verarmd. Verteerd. Verwoest. Hun ziel, hun eer, hun geluk, hun vrede, hun blijdschap. Misbruikt heeft de zonde hen; ze heeft hen verslaafd tot werktuigen der ongerechtigheid, hen ontledigd, en schande over hen gebracht; al spreekt daarvan alleen hun geweten.

Hun leven in den zondedienst! Dit leven is de dood. Ja de dood is de soldij der zonde, de innerlijke dood, de dood als de verwoesting van het leven, de dood als het eenig einde, de dood in het oordeel voor God.

Wat hebben dan de begunadigden met den dienst der zonde en met haar heerschappij te maken, de geloovigen, de gedoopten in Jezus Christus!

De heerschappij der genade is immers over hen; zij zijn van de zonde, van de heerschappij en van den dienst der zonde vrijgemaakt. Van de zonde zijn zij vrij. Zij zijn Gode dienstbaar. Door Hem ten dienst genomen, en aan Hem ten dienst overgegeven.

En wat een andere dienst is dit! Wat een ander leven is het in dezen dienst! Wat een andere vrucht wordt in dezen dienst voor het eigen leven geoogst!

Van *soldij* spreekt de apostel hier niet. De genade kent geen verdienste; zij sluit alle verdienste uit. Maar bovendien, in de heerschappij der genade bestaat ook niet de knechting, die in den dienst der zonde bestaat, en waardoor de zonde met haar soldij van ons af is, ons overlaat aan ons ellendig lot.

Onder de heerschappij der genade Gods leven wij van Gods *genadegift* in Christus Jezus. Heiligmaking is de vrucht, die wij oogsten in den dienst der genade. Zij is de werking der genade zelf, het leven der genade in ons, onze wasdom in de genade, ons eigen leven geheiligd in de gemeenschap met Christus, in de gemeenschap Gods.

Heiligmaking is *leven* in ons en in de wereld, verhoogd, verrijkt, heerlijk leven, in vrede en eere, in gemeenschap en blijdschap.

Dit leven is het waarachtige leven, in tegenstelling met het leven des doods. Het kent geen schaamte, geen verdorring en verwoesting, geen ondergang en dood. Het is het *eeuwige* leven door Jezus Christus onzen Heer, eeuwig ook in zijn einde, eeuwig zalig leven.

In Christus is dit alles door Gods genade gegeven, maar in de dienstbaarheid aan God wordt het genoten, met den dienst van God is het één; en het heeft zijn bekroning in zijn eeuwigen zaligen vrijen dienst en heerschappij voor den troon van God!

Daarom zullen de begunadigden naar de roepstem der genade Gods in het Evangelie hooren, weigeren zich der zonde ten dienst te stellen, en dienen den Heere, Gode dienstbaar hun leden stellen, om te dienen in den dienst der gerechtigheid tot heiligmaking!

VRIJGEMAAKT [Rom. 7:1-6].

Weet gij niet, broeders (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan), dat de Wet heerscht over den mensch, zoo langen tijd als hij leeft? Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien man gestorven is, zoo is zij vrijgemaakt van de wet des mans. Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zoo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zoo is zij vrij van de wet, alzoo, dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.

Zoo dan, mijn broeders, gij zijt ook der Wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, [namelijk] desgenen, die van de dooden opgewekt is; opdat wij Gode vruchten dragen zouden. Want toen wij in het vleesch waren, wrochten de bewegingen der zonde, die door de Wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen. Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de Wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzoo, dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet [in] de oudheid der letter.

Romeinen 7:1-6.

Met nadruk en kracht vermaant de apostel de geloovigen in het Rome der wereld, dat zij als de nieuwe menschen in de gemeenschap met den Heere Jezus Christus, allen menschen ten lichtbeeld, niet meer zullen leven naar den regel der vleeschelijke verdorvenheid; dat zij niet meer in den dienst der zonde zich zullen stellen, maar in nieuwigheid des levens zich Gode zullen wijden.

Zij zijn van de heerschappij der zonde vrijgemaakt en Gode dienstbaar gemaakt. Zij zijn der zonde afgestorven. Door den dood van Christus is de band tusschen de zonde en hen verbroken. Zij zijn met Christus gekruisigd. Zij zijn gedoopt in den dood van Christus; door den doop met Hem begraven in den dood; één plant met Hem in zijn doop, in zijn dood en in zijn opstanding. (Rom. 6).

Dit alles moeten de geloovigen van het wereld-Rome zich bewust zijn; en daarmee zich bewust zijn van hun roeping, om Gode dienstbaar, in nieuwigheid des levens te wandelen, als degenen, die niet meer onder de heerschappij der Wet zijn maar onder de heerschappij der genade.

Deze vermaning van den apostel van den Heere Jezus Christus geldt de Gemeente van Christus van alle tijden, die sinds volgden. Ze geldt ook ons in onzen tijd, waarin steeds meer, en veel meer dan in het Rome van het oude wereldrijk, de menschheids-wereld uitkomt, en de Gemeente van Christus moet uitkomen als de ware vrijgemaakte menschheid, allen menschen ten lichtbeeld.

Met Christus één door het geloof zijn wij vrij van de Wet en daarmee van de heerschappij der zonde, — hoezeer ook de verdorvenheden van den ouden mensch nog in ons nawerken; — we zijn Gode gewijd en Gode dienstbaar, om het waarachtige nieuwe menschenleven te leiden, dat in beginsel het eeuwige leven is en in het eeuwige leven voleindigd wordt.

In het gedeelte van zijn Brief naar Rome, dat thans in het 7e hoofdstuk volgt, doet de apostel in het licht treden het leven onder de Wet en onder de geestelijke werking der Wet, waardoor de zonde uit onze vleeschelijke verdorvenheid opkomt, ook nog in de geloovigen, voor zooveel hun oude natuur aangaat; — om daartegenover te roemen in de verlossing door den Heere Jezus Christus en in de heerschappij der genade door den

Heiligen Geest.

Vooraf stelt de apostel echter nog eens vast, dat de geloovigen van de heerschappij der Wet en der zonde vrijgemaakt zijn door den dood in Christus, waaraan zij deel hebben.

Met een beroep op de kennis van de Wet des Heeren, door Mozes gegeven, die bij de geloovigen uit Joden en Heidenen niet ontbreken mag, herinnert de apostel, dat de dood den wettelijken huwelijksband verbreekt.

In zeer bijzonderen zin gold dit voor de vrouw onder de Mozaïsche wet; — en *zij* vooral is hier den geloovigen ten leerbeeld. Zij stond onder den man; zij was geheel aan hem onderworpen als zijn onvervreemdbaar eigendom. Liet de wet van Mozes voor den man den weg nog open, om aan de vrouw een scheidbrief te geven, voor de vrouw was van zulk een recht geen sprake. De band, die haar aan den man bond, gold voor heel het leven. Slechts de dood kon dien band breken. Stierf de man, zoo stierf de vrouw daarmee van hem af; de dood maakte haar van hem vrij. Daarom viel zij als een overspeelster onder het oordeel der wet, indien zij bij het leven van haar man zich aan een anderen man verbond. Trad echter de dood in, zoo moest de wet haar ongerept laten, wijl ze dan vrijgemaakt was van de wet des mans.

Zoo staan wij menschen tegenover de Wet. De Wet staat niet onder ons, maar wij staan onder de Wet. Wij hebben over de Wet niet te heerschen, haar niet de plaats te geven, die ons goed dunkt; de Wet heerscht over ons. Zij heerscht over ons met de majesteit Gods, die ons onder haar heerschappij gebonden heeft voor heel ons leven. Wie zich van haar vrij wil maken of vrij wil wanen, om eigen weg in willekeur te gaan, die is de overspelige gelijk. De Wet vervolgt hem, achterhaalt hem, en voltrekt over hem haar oordeel. Hij moet haar dienen tot den dood. Ofschoon de Wet in zijn hart geen plaats heeft, hij is door den uitwendigen dwingenden band onder haar heerschappij gebonden.

Wij, geloovigen, waren van nature hierin met alle menschen één. Toen wij in het vleesch waren, heerschte de Wet over ons, maar niet in ons hart. De bewegingen der zonden, de hartstochten, de neigingen van ons hart, van onze verdorven vleeschelijke natuur, werkten in onze leden, in ons vleesch en bloed, in al onze begeerten en overleggingen, in al onze vermogens en in al onze krachten en zintuigen, om onze levensvruchten zondig en als zonden te doen uitkomen; — vruchten, geteeld onder een uitwendigen dwingenden band, maar waaraan het waarachtig leven ontbrak; vruchten van afkeerigheid en eigenwilligheid tegen de Wet in; vruchten der ongerechtigheid, overspelige vruchten; vruchten van den dood en voor den dood, en waarover het oordeel, de vloek des doods volgen moest.

Dit is bij de verdorvenheid onzer natuur niet anders mogelijk. De heerschappij der Wet heeft noodzakelijk dit gevolg. Hoe meer de Wet haar heerschappij werken laat, hoe menigvuldiger de doodsvruchten zijn. En deze heerschappij der Wet is, voor zooveel ons aangaat, onverbreekbaar.

Slechts de dood kan dezen band slaken en de machtsheerschappij der Wet over ons breken.

Die dood, die vrijmakende dood, is echter door Gods genade gekomen. Wij, geloovigen, zijn der Wet gedood door het lichaam van Christus. Christus heeft voor ons den eisch der Wet volbracht en haar vloek voor ons gedragen, in zijn lichaam, aan het hout des kruises. Hiermee heeft Hij ons van den vloek der Wet verlost, en haar heerschappij over ons gebroken. De dood van Christus heeft ons van de heerschappij der Wet doen afsterven. Wij zijn afgestorven van de Wet, die heerschappij over ons had en onder wier macht wij als in een kerker gehouden en gekluisterd waren. Wij zijn vrijgemaakt van de Wet.

Hier gaat het beeld door, dat de apostel aanwendde; het beeld der vrouw onder de uitwendige machtsheerschappij van den man, voor wien haar ellendige hart en leven slechts doode vruchten dragen kon. In het afsterven werd zij vrij van hem, om zonder vloek en oordeel het eigendom van een anderen man te kunnen worden.

Zijn wij als mensen van nature gebonden onder de heerschappij der Wet, als een vrouw onder een man, voor wien zij slechts doode vruchten dragen kan, — de dood van Christus maakt de zijnen vrij, opdat zij eens anderen kunnen worden en in een nieuw vrij en blij leven waarachtige levende vruchten des harten kunnen dragen.

In de vereeniging der geloovigen met Christus vindt het huwelijk, dat, bovenal in zijn schoonste lieideseenheid, het natuurlijk vóórsymbool was dezer eenheid met Christus, zijn levende geestelijke echte vervulling. De Gemeente is de Bruid van Christus. De Heere Jezus Christus is de zielebruidegom zijner geloovigen. Hij, de reine, geestelijke hemelsche mensch, uit de dooden opgewekt, is hun Heer, wiens eigendom zij voortaan zijn in leven en in sterven, ja tot in eeuwigheid.

De oudheid der letter, de oude dwingende band der Wet, waarmee hun ziel geen geestelijke vereeniging kende, is nu voor hen gebroken, is voor hen voorbij, zij zijn door den dood van Christus van dezen ketenenden band vrijgemaakt. De geest, de ziel, het geestelijke leven der ziel, de geest des levens van Christus Jezus in hun hart, is voortaan de nieuwe levensband, de levende geestelijke band, die hen verbindt aan Hem, die hun Liefste is.

In nieuwheid des geestes leven zij nu voortaan in de gemeenschap met Christus. En zij dragen in dit geestelijk huwelijk waarachtige levensvruchten, vruchten van Christus, geestelijke, levende vruchten. Zij dragen vruchten Gode.

Zoo is het door de genade Gods! Hier is het nieuwe leven door Jezus Christus onzen Heere.

Maar zoo moeten de geloovigen het nu ook verstaan.

Zoo moeten zij hun verhouding tegenover de Wet en tegenover het doode leven onder de Wet kennen.

Zoo moeten zij weten hun vrijmaking door den dood van Christus.

Zoo moeten zij zich in den levenden Christus als hun zielebruidegom verblijden.

En zoo moeten zij Gode vruchten dragen.

IS DE WET ZONDE? [Rom. 7:7-13]

Wat zullen wij dan zeggen ? Is de Wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de Wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten [zonde te zijn], indien de Wet niet zeide: gij zult niet begeeren.

Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood. En zonder de Wet, zoo leefde ik eertijds: maar als het gebod gekomen is, zoo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven; en het gebod, dat ten leven was, datzelfde is mij ten dood bevonden; want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid en door datzelfde gedood.

Alzoo is dan de Wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed. Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde [is mij de dood geworden]; opdat zij zou openbaar worden zonde [te zijn], werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde bovenmate wierd zondigende door het gebod.

Romeinen 7:7-13.

Het is wel een diep stuk, dat de apostel Paulus in dit deel van zijn brief naar Rome bespreekt.

Wij vertrouwen, dat het beeld, door den apostel gebruikt, om de beteekenis van de vrijmaking der geloovigen van de heerschappij der Wet in het licht te stellen, niet onhelder bleef.

Toch wordt, — de ervaring hiervan is algemeen, — elk beeld vaak misduid.

De natuurlijke dingen en verhoudingen zijn afbeelding van de geestelijke, omdat de Heere God de wereld schiep en in-standhoudt als een eenheid, zoodat het natuurlijke het beeld draagt van het geestelijke en het geestelijke door het natuurlijke gesymboliseerd wordt, ook in den gevallen toestand der wereld en in de bedeeeling der algemeene en der bijzondere genade.

De gelijkenissen des Heeren doen deze symboliseering, deze "verborgenheden van de grondlegging der wereld" in het licht treden. En zoo spreekt heel de Schrift ook gelijkenissen. Veler verklaring dier gelijkenissen doet echter wel uitkomen, hoe gebrekkig dit symboliseeren verstaan wordt. Indien de Schrift den Heere onzen Herder noemt en ons zijn schapen, dan zegt zij hiermee niet, dat wij schapen zijn, of dat alles, wat van schapen geldt, ook geldt van ons. Neen, maar ze zegt alleen dat in de *betrekking* tusschen een herder en zijn schapen de *betrekking* tusschen den Heere en de zijnen op een zeer bepaald punt gesymboliseerd is. Dit zeer bepaalde punt alleen is het beeld in de gelijkenis. Vestigen we daarop onze aandacht, zoo is het beeld ons ten licht, en is het schoon. Anders is elk beeld aanstootelijk. Al die uitwerking van beeld en gelijkenis brengt ons op den verkeerden weg.

Zoo is het ook met het beeld, door den apostel gebruikt, van de vrouw onder den overheerschenden man, aan wien zij slechts door een wettelijken band verbonden is en voor wien haar hart en leven geen levende vruchten kunnen dragen. In de verhouding van deze vrouw tot dien man is een beeld van onzen natuurlijken toestand onder de wet. En bijzonder liet de apostel de losmaking van dezen band door den dood in het licht treden als het beeld van onze vrijmaking der doodelijke heerschappij van de wet door den dood van Christus.

Nu komt in het aangewende beeld niet slechts de vrouw ongunstig uit, maar ook de man. Het is de dwingende wettelijke band, waar de geestelijke band ontbreekt, die het droevige leven veroorzaakt. Of beter nog, het is het ontbreken van dien geestelijken band, terwijl de wettelijke band goed is. De aandacht der menschen dwaalt echter van dit beeld af en vestigt zich niet slechts op den toestand der vrouw, maar ook op den man, van wien het beeld spreekt. Zooals die man is, zou dan de wet zijn. En zoo zou hier dan ongunstig, ja hatelijk gesproken worden van de wet.

Het apostolische woord gaat nu tegen deze misvatting in. En zoo komt de apostel er toe, de beteekenis van de Wet tot ontdekking van onzen natuurlijken geestelijken toestand, en daarmee onzen natuurlijken geestelijken toestand zelf bloot te leggen.

"Toen wij in het vleesch waren, wrochtten de bewegingen der zonden, die door de Wet zijn, in onze leden om den dood vruchten te dragen," zoo had de apostel gezegd (Rom. 7:5).

Is hiermee kwaad gesproken van de Wet ? Is de Wet zonde ? Heeft de Wet zonde in ons gewerkt ? Dat zij verre! Elke gedachte hieraan moet ver weggegooid worden.

Neen, de Wet is geen zonde. De Wet is van God. Zonde is alleen van ons. De Wet is heilig, en rechtvaardig en goed. Zooals de Wet spreekt en wil, zóó moet het, want zóó alleen is het goed, Zóó is het naar den heiligen wil van God. De Wet stelt het goede in het licht, houdt ons het heilige goede voor, en vordert dit goede van ons. En zij doet zoo onze zonde in het licht treden. Wij hebben van nature wel eenige conscientie van zonde, maar zouden toch onze zonden niet zien in het volle licht, indien de wet niet de heilige vordering Gods op ons liet gelden. Wij zouden vooral onzen zondigen verdorven onheiligen toestand niet kennen. Wij zouden onze begeerlijkheid, die tegen de Wet des Heeren ingaat, niet weten zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: "gij zult niet begeeren." Zoo kennen wij dan de zonde door de Wet. Door de Wet is de kennis der zonde. En hierin komt de Wet uit als heilig, als de Wet van God.

Maar er is meer. Toch is onze gebondenheid onder de Wet oorzaak van zonden bij ons; niet van de zonde die in ons is, maar van onze zonden in gedachten, woorden en werken. Wij dragen door de heerschappij der Wet de doodelijke vruchten onzer zonde, vruchten voor den dood. Onze geestelijk-dood toestand is hier de schuldige bron. En dit gaat door ook voor de wedergeborenen voor zooveel de overblijvende verdorvenheid onzer menschelijke natuur aangaat. Ja, voor hun bewustheid vooral komt dit uit. "De zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod heeft in mij", — zegt de apostel, zichzelf als aller voorbeeld insluitend,— "alle begeerlijkheid gewrocht, want zonder de Wet is de zonde dood."

De zonde is in ons. Als een gif ligt zij in het verborgene van ons zielsbestaan. Nu komt het licht van Gods heilige Wet en gebod; en de Wet vordert naar haar recht over ons de geestelijke vrucht van ons leven. Dan volgt in ons de geestelijke werking der zonde, die met de Wet niet vereenigd is maar tegen haar over staat en tegen haar ingaat. Nu gaan de verdorven begeerlijkheden in ons werken, de zonde wordt hierin levend werkzaam, om de vruchten onzes levens te teelen, doode zondevruchten, al zoeken ze ook den schijn van gelijkvormigheid aan de Wet te dragen.

Zonder de Wet is de zonde dood, ligt ze dor in ons en komt niet als zonde uit. Zoo is het in onzen eersten onbewusten levenstoestand. Zoo is het met menschen, die niet met de heilige Wet des Heeren te doen hebben. Zoo is het met ons, zoolang we niet geestelijk te doen hebben met de Wet. Maar zoo mag het niet zijn. De Heilige Wet des Heeren moet tot ons komen, moet uitgeroepen worden over de menschen. Hun leven moet uitkomen in overgegevenheid aan de wet des Heeren.

Voorwaar de Wet geestelijk op ons inwerkt, in verband met geestelijke werkingen des Heeren in onze ziel, dringt die vordering der wet tot ons door. Dan pas komt de verdorvenheid onzer natuur tot krachtige werking. Als zoo het gebod tot mij kwam, is de zonde in mij recht levend geworden, — zegt de apostel. En hij voegt er bij: maar ik ben gestorven; d. i. ik ben geestelijk in mijn natuurlijken doodstoestand aan mijzelf ontdekt.

Ja, de geloovigen moeten naar hun geestelijke ervaring met den apostel instemmen: het gebod, dat mij ten leven was, — dat mijn leven als een waarachtig leven voor God opvorderde, — dat gebod is mij ten doode bevonden. De zonde van mij heeft dit gedaan; de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid en mij zoo gedood.

Zoo is dan de Wet heilig en rechtvaardig en goed.

Is dan het goede mij de dood geworden ? Het dient nog eenmaal gevraagd. Maar het antwoord mag niet twijfelachtig zijn. Neen, het goede, het rechtvaardige, het heilige van God, de heilige Wet, het heilig gebod des Heeren, is mij niet de dood geworden. Niet door die heilige Wet ben ik als een doode, die slechts doode vruchten draagt. Maar de *zonde* is mij de dood geworden. De zonde, mijn eigen zonde, de zonde in mij, die mijn eigen natuur als een gif doortrok, is alleen de oorzaak van mijn doodsleven.

Ja, die zonde in mij *moest* zoo uitkomen; zij moest zoo als de doode bron in mij uitkomen. Daartoe kwam de heilige goede Wet des Heeren tot mij. Zij kwam tot mij als het goede. En mijn zonde bleek toen, zooals ze was. Ze ontmoette dit goede; ze deed er mijn ziel mee werken; maar ze deed er mijn ziel zonden mee werken, zondevruchten mee teelen. Ze werkte mij door het goede der heilige Wet den dood.

Zóó is de zonde in mij eerst recht als zonde openbaar geworden. Zoo is zij openbaar geworden zonde te zijn, werkende mij door het goede den dood. Zoo werd de zonde, mijn zonde, bovenmate, buitensporig, vermetel en driest, zondigend door het heilig gebod des Heeren.

Voorwaar, hier is de rechtvaardiging van de goede, rechtvaardige, heilige Wet.

Hier is de ontdekking der zonde als zonde in haar verfoeilijke werking.

Hier is de ontdekking der verdorvenheid onzer naturen.

En hier is ontdekking der goddelijke waarheid, dat er voor ons geen redding is onder de heerschappij der wet.

Gezegend, zoo dit goddelijk licht tot ons doordringt.

Ja, dan vindt onze ziel haar ellende.

Maar dan ook wordt ons oog in de donkerheid ontsloten voor het eenig vertroostende licht in de vrijmaking door Jezus Christus onzen Heere, in wiens lichaam wij der Wet gedood zijn, — om Gode te leven.

IK ELLENDIG MENSCH! [Rom. 7:14-26]

Want wij weten, dat de Wet geestelijk is; maar ik ben vleeschelijk, verkocht onder de zonde. Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik. En indien ik datgene doe, dat ik niet wil, zoo stem ik de Wet toe, dat zij goed is.

Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont; want het willen is [wel] bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet. Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Indien ik datgene doe, dat ik niet wil, zoo doe ik nu datzelve niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

Zoo vindt ik dan deze wet [in mij], als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt. Want ik heb een vermaak in de Wet Gods, naar den inwendigen mensch; maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.

Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?

Ik dank God door Jezus Christus onzen Heere.

Zoo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vleesch de wet der zonde.

Romeinen 7:14-26.

Verskillende gevoelens hebben elkander in de geschiedenis der Christelijke Kerk afgewisseld bij het beantwoorden der vraag, of de apostel hier spreekt van den onherboren mensch of van den wedergeborene; van zichzelf vóór zijn bekeering tot het geloof in Christus of na zijn bekeering.

Onder de oude beroemde kerkvaders, die zich bekwame uitleggers der Heilige Schrift betoonden, zijn er geweest, die aanvankelijk dit apostolisch woord van den onherboren mensch verstonden, maar later bij klaarder geestelijk inzicht hiervan terugkwamen en zeer beslist in dit apostolisch woord den wedergeborene geteekend zagen. Ook Luther en Calvijn stemden met dit laatste gevoelen in. Minder principiële geesten en stroomingen keerden ook na de eeuw der Hervorming terug tot het gevoelen, dat de apostel hier van den onwedergeboren mensch spreekt. Het is wel bekend, hoe onder ons Da Costa dit gevoelen voorstond. Hij werd hierin zeer bepaald door Kohlbrugge weerstaan. Aan de andere zijde is ook wel bekend, hoe de Antinomianen, en ook wel Kohlbruggianen, die van hen te onderscheiden zijn, dit gedeelte der Schrift voor afwijkende gevoelens hebben aangewend.

Wij stemmen in de verklaring met Augustinus, Luther en Calvijn in.

Dat de apostel hier van zichzelf spreekt, is duidelijk. Maar hij spreekt daarbij niet van zichzelf alleen. Hij spreekt hier ook als tolk der geloovigen. En dan spreekt hij hier niet over zijn en hun "eertijds", toen ze nog de genade der bekeering en des geloofs misten, maar over hun bevindelijk leven, gelijk ze dit bij hun roemen in Jezus Christus den Heere kenden.

Dit blijkt duidelijk uit het slot van dit Schriftgedeelte. Niet slechts vallen daar de klacht over eigen ellende en de roem in den Heere Jezus Christus samen, maar na den

juichtoon des geloofs in Christus vat de apostel wat hij tevoren gezegd heeft samen in het woord: "zoo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods maar met het vleesch de wet der zonde."

Trouwens, in heel dit gewichtig stuk van zijn apostolisch schrijven naar Rome roemt de apostel tegenover de ellende, die hij ontdekt, van zijn haat tegen de zonde; van zijn innerlijke geestelijke instemming met de Wet Gods; van het willen, dat bij hem is; van zijn vermaak in de Wet Gods naar den inwendigen mensch. Hij getuigt met nadruk, dat hij in zijn eigenlijkste zieleven, in zijn geestelijk ik, de zonde niet meer doet. Hierin stemt hij samen met wat de heilige apostel Johannes schreef: "een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren." Gelijk ook deze apostel Johannes samenstemt met het getuigenis van Paulus als hij schreef: "Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zoo verleiden wij ons zelf en de waarheid is in ons niet."

Hoe de verdorvenheid onzer menschelijke natuur tegen de heilige geestelijke wet des Heeren over staat en onze ziel daarmee niet vereenigen kan, maar juist haar door het gebod der wet tot zonde prikkelt, — dat leert juist de wedergeboren, de geestelijke mensch, over wien de vrijmakende genade in den Heere Jezus Christus heerscht, eerst recht inzien en verstaan.

Hij ervaart het geestelijk en bevindt het bij het waarachtige geestelijke licht en onder de leiding des Heiligen Geestes alzo in zich, wijl de verdorvenheid onzer natuur ook na onze vernieuwing door den Heiligen Geest nog in ons nawerkt.

Als uit een onzalige fontein komt de zonde uit die verdorvenheid altoos weer op, om ons in al ons doen en laten te besmetten en te bevleken.

Het waarachtig geestelijke in den geloovige wordt hierdoor niet vleeschelijk, het heilige wordt niet onheilig. Het leven uit God zelf wordt hierdoor niet aangetast en onvruchtbaar; maar het verdorvene en vleeschelijke wordt ook niet heilig en geestelijk.

Zoo bevindt de waarachtig begenadigde in den Heere Jezus Christus, ondanks de waarachtigheid, geestelijkheid en heiligheid van het verborgen leven zijner ziel door den Geest der heiligmaking, zich in al zijn denken en begeeren, doen en laten besmet en bevlekt.

Hij roemt dan ook niet in zijn levenswerk. Hij treurt over zijn zonden. Hij kent de klacht voor den Heere: "Wee mij, ik verga, dewijl ik onrein ben! Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch!"

Maar hij ziet dan ook waarlijk in in de geestelijkheid der wet Gods. De werken der uitwendige vormelijke wetsvolbrenging zijn hem daarom juist niet meer het goede voor God. Hij speurt de geestelijke onvereinigdheid van zijn vleesch tegenover de heilige wet des Heeren, het onheilige en zondige in alles wat uiterlijk aan het gebod der wet wel beantwoordt.

En hij handhaaft desondanks toch voor God de waarachtigheid van zijn innerlijk geestelijk bestaan, zijn bevrijding door den Heere Jezus Christus, niet slechts de vergeving zijner zonden, maar ook zijn innerlijke geestelijke vernieuwing en verlossing, zijn geestelijk en heilig blij vermaak in de Wet van God, zijn dienen van de Wet Gods met zijn gemoed.

De wet is geestelijk. Zij is van God, die geest is, waarachtig, heilig, levend, zonder dood en zonder schaduw.

Daarom vordert de wet — en dit verstaat de geloovige, die door Gods wederbarende genade zelf in zijn innerlijk leven geestelijk geworden is, — de wet vordert het hart en het leven gaaf en heilig voor den Heere.

Wij, geloovigen, *weten*, dat de wet geestelijk is. En nu bevinden wij in de uitgangen van ons leven, in ons beantwoorden aan de wet des Heeren, in onze levensuitwerking, onszelven door de overgebleven innerlijke verdorvenheid onzer natuur vleeschelijk,

verkocht, geknecht onder de zonde.

Wat ik doe, — dat ken ik niet; het is niet, wat ik bedoel in mijn geestelijk zielsverlangen. Wat ik wil, dat doe ik niet: dat kan ik niet uitbrengen in mijn doen. Ik doe, wat ik haat, om zijn ongelijkvormigheid aan de geestelijkheid van Gods Wet. Maar ik haat het dan ook. Dit doe ik in mijn ziel en met heel mijn innerlijk geestelijk willen: ik stem de Wet toe, dat zij goed is.

Mijn eigen doen, als waarachtig geestelijk mensch door Gods genade, is mij vreemd. *Ik* doe het in mijn eigenlijke zijn niet, maar de zonde doet het, die in mij woont.

Ook dat weet ik, al weet ik, dat die zonde, die in mij woont, ook *mijn* zonde is, waarover *ik* mij voor God verootmoedig. Ik weet de zonde in mij. Ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, in mijn hart en in mijn leven, gelijk die van nature de mijne zijn, geen goed woont.

Het willen is wel bij mij, niet door mijn natuur of door mijne redelijken geest maar door het vernieuwend werk des Heiligen Geestes in mij, door het leven Gods in mij, waardoor mijn ziel waarachtig geestelijk leeft. Maar daarom ook juist weet ik, *weet ik*, dat ik het doen van het goede niet bij mij vind. Het goede, dat ik wil, doe ik niet; maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Ik wil dat kwade niet, en innerlijk geestelijk doe *ik* dan ook dit kwade niet. Niet ik, maar de zonde, die in mij woont.

Deze *wet* vind ik als geloovige in mijzelf, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.

Hier ziet en kent de begenadigde ziel bij doordringend geestelijk licht zichzelf en de verdorvenheid der eigen natuur; zij ziet en kent de macht der verdorvenheid als een wet in zich.

O, de ware ingeleide zielen, die niet slechts oppervlakkig Gereformeerd zijn, maar die waarachtig geestelijk bestaan, en die instaren in het heilige licht des Heeren, die geestelijk ook zichzelf onderscheiden en keuren, — zij kennen niet die ingenomenheid met een vormelijke uitwendige dankbaarheidsleer en met eigen leven in goede werken.

Zeker, ze waken biddend ook over den levensvorm, en ze doen zoo ook uitwendig en van harte naar des Heeren gebod.

Maar juist omdat het hun om het waarachtig geestelijke te doen is, schrijven zij op hun werken den dood.

Ja, ze roemen met blijden roem in God, dat ze een vermaak in de Wet Gods hebben naar den inwendigen mensch; maar ze kennen niet minder bewust, ze *zien* die andere wet in hun leden, die strijdt tegen de wet huns gemoeds en die hen gevangen neemt onder de wet der zonde, die in hun leden is.

"Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods!" Zoo blijft daarom hun klacht voor den Heere al hun dagen. Maar ze roemen ook in het geloof: "Ik dank God door Jezus Christus onzen Heere!"

Ja, die verlossing is in beginsel, in waarheid en in volheid het deel der geloovigen. De zonde zal over hen niet heerschen, want zij zijn niet onder de wet maar onder de genade. En eenmaal wordt het waarachtige leven vrijgemaakt, in den dood, in het afsterven van wereld en vleesch en in den ingang tot het eeuwige leven!

Wijke dan door de genade des Heiligen Geestes van al Gods heiligen alle zelfmisleiding voor het waarachtige licht van Gods Woord.

Tot verdoeming van allen eigen ijdelèn roem.

Tot verootmoediging voor den Heere!

En tot waarachtige geestelijke heiliging door het geloof, dat met de heilige apostelen, klagend roemen mag: "Zoo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods maar met het vleesch de wet der zonde."

GEEN VERDOEMENIS! [Rom. 8:1]

Zoo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

Romeinen 8:1.

Het Evangelie van den Heere Jezus Christus predikt en roemt de heilige apostel Paulus in zijn schrijven naar het Rome der wereld. Hij roept den eenigen naam uit, die onder den hemel tot redding en behoudenis van het menschenleven op aarde gegeven is, den naam van Jezus Christus.

Buiten dien éénen Christus is er geen heil, geen uitzicht en geen uitkomst.

Heel de menschheid heeft het verdorven.

Zij heeft in de wereld der Heidenen, waarvan Rome den roem draagt, de waarheid in ongerechtigheid ten onder gehouden, het schepsel geëerd en gediend boven den Schepper, en zichzelf, onder Gods rechtvaardig oordeel, onteerd en verkankerd in ongerechtigheid.

En ook in het Jodendom is de mensch, ondanks het goddelijk licht en de goddelijke instellingen, openbaar geworden en geoordeeld in de verdorvenheid der menschelijke natuur. Uit de werken der wet is geen vleesch gerechtvaardigd voor God.

Er is geen andere gerechtigheid voor God, dan die in het Evangelie van Jezus Christus geopenbaard is, de gerechtigheid, die God in en door den Heere Jezus Christus uit genade schenkt. Er is geen andere rechtvaardiging voor God dan alleen de rechtvaardiging door het geloof, waarin ook reeds Abraham en David in Israëel roemden.

Jezus Christus is de eene en eenige naam onder den hemel tot behoudenis gegeven.

De apostel heeft dien Christus gesteld tegenover Adam, den eersten mensch, aller menschen vader, door wien zonde en dood over heel de menschheid gekomen zijn. Tegenover dien eersten éénen mensch staat de tweede eene mensch Jezus Christus, door wien *zijn* gerechtigheid en leven. De zonde heerscht tot den dood in heel het leven der menschheid door de ongehoorzaamheid van den eersten éénen mensch; maar door de gehoorzaamheid van den tweeden éénen mensch heerscht nu de genade tot het eeuwige leven.

Gode te leven is nu de roeping, die door het Evangelie uitgaat in de wereld der menschen. En allen, die in Christus Jezus zijn door het geloof, leven nu Gode; zij moeten en zullen Gode leven door de heerschappij der genade, zoo waarlijk Jezus Christus uit de dooden opgewekt is.

Want zij zijn niet meer onder de heerschappij der wet maar onder de heerschappij der genade.

Onder de heerschappij der wet waren zij eertijds, maar zij zijn der wet gedood en gestorven door het lichaam van Christus. Eén zijn zij met Jezus Christus in zijn dood en één zijn zij daarom ook met Hem in zijn opstanding, om Gode te leven, — zoo waarlijk zij hiervan het teeken en onderpand dragen in den heiligen doop, dien zij als geloovigen in Christus Jezus ontvangen hebben.

Zoo leven zij dan Gode met den opgewekten Christus.

Onder de *wet* waren zij eertijds; en ze waren daarmee onder de heerschappij van zonde en dood. Want de wet was door hun vleesch, door hun natuurlijken vleeschelijken toestand, krachteloos. Zij konden van nature naar den eisch der wet geen levende geestelijke vruchten dragen. Van nature zijn alle menschen daartoe geestelijk onbekwaam. En juist onder de heerschappij der genade hebben degenen, die met den

heiligen apostel in Christus Jezus roemen, dit leeren verstaan. Zij hebben het geestelijk bevonden en verstaan, dat in hen, dat is in hun vleesch, geen goed woont. De Wet is wel goed, de Wet is geestelijk, maar zij zijn van nature vleeschelijk, verkocht onder de zonde.

De Wet heeft juist door haar prikkel de zonde huns vleesches levend gemaakt. Zoo droegen en dragen zij van nature geen andere vruchten voor de Wet dan doode vruchten, vruchten voor den dood. Wel kennen zij nu, door de heerschappij der genade in hen, een vermaak in de Wet Gods naar den inwendigen mensch, het willen is wel bij hen, maar het goede waarlijk naar den eisch der Wet te volbrengen, dat vinden zij niet. Zij vinden een andere wet in hun leden, die strijdt tegen de wet huns gemoeds en hen gevangen neemt onder de wet der zonde, die in hun leden is.

Wel doen zij zelf dit onheilige doode zondewerk niet meer; wat zij hierin doen, willen en kennen zij niet; zij haten het; het is het werk der zonde, die in hen woont. Maar daarom klaagt dan ook het geestelijke leven hunner ziel: "Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods!"

Tegenover deze klacht nu der bewuste zieleëllende onder den eisch der wet wegens de onmachtigheid der natuurlijke verdorvenheid, die ondanks vernieuwende genade in de geloovigen overbleef, roemen zij met den heiligen apostel: "Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heere!"

Zij roemen alleen in den Heere Jezus Christus, in wien zij niet slechts hebben hun gerechtigheid voor God, door het geloof alleen, maar door wien zij ook Gode leven door de heerschappij der genade.

Zij zijn niet meer onder de Wet maar onder de genade, en alleen door de heerschappij dier genade dragen zij in de gemeenschap met den Heere Jezus Christus waarlijk levende geestelijke vruchten Gode.

Schoon de natuurlijke verdorvenheid in hen nog overig is, waardoor zij vleeschelijk God niet naar zijn Wet kunnen dienen, maar nog dienstbaar zijn aan de zonde, dienen zij God in den geest door den Geest van Christus; zij dienen met hun gemoed de Wet van God en dragen zoo waarachtig geestelijke levende vruchten door Jezus Christus hunnen Heer.

In dit waarachtige geestelijke leven staan en roemen zij voor God.

Zóó wordt verstaan en zoo moet verstaan worden de blijde roemtaal van den apostel: "Zoo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen maar naar den Geest."

Het is de roemtaal des geloofs niet slechts over de rechtvaardiging voor God door het geloof in den Heere Jezus Christus, maar ook over de genadeheerschappij door den Heere Jezus Christus in de geloovigen, waardoor zij waarachtig geestelijk Gode leven; de roemtaal in de heerschappij van den Heiligen Geest door Jezus Christus, den Heere.

Jezus Christus is de eenige naam onder den hemel tot behoudenis van het leven der menschen gegeven. Hij redt dit leven niet slechts voor het gericht Gods, maar Hij redt dit leven ook in zichzelf, Hij redt dit leven voor den Heere. Zonder den strijd en het lijden te miskennen, die onder den naam en in de gemeenschap van den Heere Jezus Christus voor de geloovigen in de menschheid op aarde overblijven, — ja juist terwijl Hij dien strijd en dat lijden in verband met heel het leven der creatuur en bijzonder in het menschenleven in het licht doet treden, — roemt de heilige apostel nu in steeds rijzenden jubel het leven in de gemeenschap met Jezus Christus den Heere.

Deze jubel vangt aan in de woorden: "Zoo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen maar naar den Geest."

Neen, geen verdoemenis is er voor hen. Zij zijn gerechtvaardigd voor God door het geloof in den Heere Jezus Christus, dat de Heilige Geest ondanks de vleeschelijke machteloosheid hunner natuurlijke verdorvenheid in hun hart gewerkt heeft. In het

gericht Gods zijn zij in den Heere Jezus Christus vrijgesproken en zullen zij in den dag der dagen vrijgesproken worden. De Heere toornt op hen niet meer en Hij scheldt hen niet meer. Zoo heeft Hij over hen gezworen. Zoo heeft Hij over hen gesproken in zijn Woord. Zoo heeft Hij in zijn Evangelie hun verzekerd. Zoo heeft Hij hun verzekerd in den Heiligen Doop. Zoo heeft Hij verzekerd in hun ziele in de krachtige toepassing van het Evangelie door den Heiligen Geest. Zoo staat het, ondanks de klacht hunner conscientie over hun zonden tegen alle de geboden Gods, in hun ziele door het geloof vast.

De Heere toornt en scheldt niet meer op hen. Hij veroordeelt en verdoemt hen niet meer. Er is voor hen geen verdoemenis meer. Hun leven behaagt den Heere, is Hem dierbaar en aangenaam, omdat zij zijn in Christus Jezus. Hun leven is in het innerlijkste beginsel hunner ziel één met Christus. Zonder Hem kunnen zij niets doen, maar hun vrucht, is uit Hem geworden, en die vrucht is waarachtig en onsterfelijk; in Hem en uit Hem levend dragen zij veel vrucht, geestelijke levende vrucht, waardoor de Vader verheerlijkt wordt.

Zeker, hun vleeschelijk leven blijft werken; zij zijn zich dit bewust, en het is hun tot droefheid en tot verootmoediging voor God. Doch zij wandelen niet naar het vleesch maar naar den Geest. De Heilige Geest leeft en werkt in hen in de gemeenschap en in de eenheid van het leven hunner ziel met Jezus Christus, hun Heer. Het beginsel der waarachtige gehoorzaamheid, waardoor zij Gode leven, is door den Heiligen Geest het beginsel van het waarachtige leven hunner ziel, waardoor zij met een ernstig voornemen waarachtig geestelijk leven, waarlijk leven naar de geboden, naar al de geboden Gods.

Geen verdoemenis is er voor degenen, die in Christus Jezus zijn, ondanks de overblijvende verdorvenheid hunner natuur.

Zoo roemen alle geloovigen in den Heere Jezus Christus. Zoo moeten zij roemen, zoo waarlijk zij in Christus Jezus zijn. Zoo waarlijk zij in Christus gedoopt zijn.

En zoo moeten zij met den apostel juichen in heel den volgenden jubel, dien hij met deze roemtaal des geloofs doet uitgaan.

DE WET DES GEESTES DES LEVENS [Rom. 8:2-4].

Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

Want (hetgeen der Wet onmogelijk was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was) God heeft, zijn Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesches, en [dat] voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vleesch; opdat het recht der Wet vervuld zou worden in ons; die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

Romeinen 8:2-4.

Geen verdoemenis is er voor hen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen maar naar den Geest. In de gemeenschap met den Heere Jezus Christus door het geloof staan zij rechtvaardig voor God, en leven zij Gode.

Zij zijn verlost, vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

Die wet der zonde is de wet in hun leden, in de verdorvenheid hunner natuur, die zij, krachtens hun geboorte uit Adam met alle menschen gemeen hebben. Het is de wet der zonde en des doods. De heilige Wet des Heeren komt tot hen en vordert hun leven in heiligheid voor den Heere op. Tegen deze vordering der heilige Wet komen echter de verdorvenheden hunner natuur in werking. Hun levensvruchten voor den eisch der heilige Wet worden zoo verdorven vruchten, doode vruchten, vruchten des doods en vruchten voor den dood. Door de heerschappij van de wet der zonde in hen heerscht in hen de wet des doods. En de heilige Wet Gods is hun zoo ook een Wet des doods. Zij brengt slechts veroordeeling over hen, het vonnis des doods van den heiligen God.

Zoo is de toestand der menschen, gerekend buiten de gemeenschap met Christus. Het einde van dezen toestand is noodzakelijk de verdoemenis, de veroordeeling door den levenden heiligen God, en de straf van zijn heiligheid en rechtvaardigheid, de verwerping van zijn aangezicht en het eeuwig verderf.

De geloovigen mogen echter roemen met den apostel, dat er voor hen geen verdoemenis is, wijl ze in Christus Jezus zijn. Zij leven en wandelen niet naar het vleesch maar naar den Geest. Zij zijn in Christus Jezus vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods. Zij zijn van deze wet der zonde en des doods vrijgemaakt door een andere wet, namelijk door de wet des Geestes des levens in Christus Jezus.

De wet des levens in Christus Jezus is het beginsel van het waarachtige leven, dat in Hem is. Hij, de Zoon van God, van den Vader gezalfd om de Christus te zijn, heeft de menschelijke natuur aangenomen, heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren. Geen zonde was in Hem. De heilige Wet des Heeren was in zijn ingewand, in zijn binnenste, het beginsel van zijn menschelijk leven. Hij kwam, om als mensch den wil van God te doen. In Hem was het menschelijk leven rein en heilig. Van den Heiligen Geest is Hij ontvangen, en de Heilige Geest is het beginsel van zijn menschelijk leven. Dit zijn menschelijk leven was niet vleeschelijk maar geestelijk van beginsel, waarachtig heilig geestelijk in overeenstemming en in gemeenschap met den Heiligen Geest. Daarom was dit leven van Christus Jezus in zichzelf vrij van de wet der zonde en des doods.

En nu heeft ook deze wet des Geestes des levens van Christus de geloovigen in de gemeenschap met Christus Jezus vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods. Deze zelfde Geest des levens heeft bezit genomen van hun zielen, ze wedergeboren ten leven, waarachtig geestelijk heilig leven in hen gewerkt, het beginsel van het waarachtige geestelijke heilige leven, dat nu sedert in hun zielen heerschappij voert.

De Heilige Geest zelf woont en werkt nu in hen in de gemeenschap met Christus Jezus. Hij beheerscht als de Geest van het waarachtige heilige menselijke leven, als de Geest des levens, als de Geest des levens van Jezus Christus, het waarachtige leven der zielen, dat Hij in de geloovigen, in de gemeenschap met Christus Jezus door wederbaring gewerkt heeft.

Hij laat dit leven nimmermeer los, zoo waarlijk hun gemeenschap met Christus Jezus onverbrekkelijk is. Onder deze heerschappij der genade, onder deze wet des Geestes des levens in Christus Jezus, staan nu de geloovigen. En ze zijn hierdoor verlost, vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

In Christus Jezus, in de gemeenschap met Christus Jezus, staan de geloovigen zoo in de geestelijke vrijheid. Alleen in Christus Jezus, in de gemeenschap met Christus Jezus, heerscht zoo de wet des Geestes des levens in Christus Jezus over hen. Alleen in die gemeenschap zijn zij vrijgemaakt en vrij van de wet der zonde en des doods.

Niet hierin, dat zij niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest, ligt de grond van hun vrijmaking en van hun vrijheid. Niet om dien geestelijken wandel kunnen zij roemen, dat er voor hen geen verdoemenis is. Niet die wandel is hier grond en oorzaak. Maar alleen Christus Jezus, in wien zij zijn.

Altoos weer moet het geloof in zijn roem op den Heere Jezus terug gaan. In Hem alleen is de vrijmaking der geloovigen. Hun geestelijk leven en hun wandel zijn van hun vrijmaking in Christus Jezus niet de grond, maar de vrucht.

Dit zet de heilige apostel ook hier weer in helder licht.

Zonder Christus Jezus zijn de geloovigen als alle menschen vleeschelijk, staat de heilige Wet des Heeren tegenover hen, en dragen zij vruchten van zonde en dood, zijn zij onder de wet der zonde en des doods.

De heilige Wet des Heeren kan hen hiervan niet vrijmaken. Door die heilige Wet des Heeren heeft ook de Heilige Geest hen niet vrijgemaakt; en zóó maakt Hij geen mensch vrij; zoo kan Hij geen mensch vrijmaken.

Zoodanige vrijmaking door de Wet is onmogelijk; zoodanige vrijmaking door de Wet is ook voor den Heiligen Geest onmogelijk. Zoodanige levendmaking, wedergeboorte en bekeering tot God ook is onmogelijk als een werk der Wet door den Heiligen Geest.

Zeker werkt de Heilige Geest ook door de heilige Wet des Heeren. Hij vordert door de Wet het leven op voor God, en Hij vordert den dood voor de zonde. Hij vordert voldoening aan de heiligheden des Heeren. Hij vordert daarom veroordeeling der zonde in het vleesch. Hij vordert den dood voor het zondige vleesch. En in dien dood vordert Hij voldoening aan de heiligheid en gerechtigheid Gods en wederkeerig ten leven tot vervulling van het recht der Wet, tot een leven, een waarachtig geestelijk heilig menselijk leven voor den Heere in de gemeenschap des Heiligen Geestes.

Indien zóó door den Heiligen Geest met de heilige Wet des Heeren de veroordeeling der zonde in het vleesch, de straf Gods tot voldoening aan de heiligheid en gerechtigheid Gods, en de wederkeering ten leven tot vervulling van het recht der Wet voor den Heere gewerkt kon worden, — dan ja ware verzoening met God, rechtvaardiging voor God, wedergeboorte en bekeering en heiligmaking door de Wet des Heeren onder de heerschappij des Heiligen Geestes mogelijk. En dan zou de grond van onze rechtvaardiging voor God, van onze vrijmaking van de wet der zonde en des doods in ons wandelen niet naar het vleesch maar naar den Geest gelegen zijn. Dan zou in dezen geestelijken wandel gelegen zijn de grond van onzen roem, dat er voor ons nu geen verdoemenis is.

Thans echter is dit alles anders. Hoezeer de Heilige Geest getuigenis geeft aan de heilige Wet Gods; en hoezeer ook de Heilige Geest met die heilige Wet op onze zielen aandringt, — het verzoenend, voldoenend, levendmakend werk kan daardoor nimmer tot stand komen. De Wet kan niet levendmaken, omdat zij wel de zonde in het vleesch opwekken,

maar niet die zonde tot verzoening richten, oordeelen en straffen kan; omdat zij het werk der voldoening aan Gods heiligheid en gerechtigheid en daarmee het werk der levendmaking en der vervulling van het recht der Wet nimmer in de vleeschelijke menselijke natuur werken kan.

Het is der Wet onmogelijk, dewijl zij door het vleesch krachteloos is, machteloos, zwak en onbekwaam. Het vleesch kan geen voldoening aan de heilige Wet Gods geven en daarom geen vrijmaking werken.

Hierom heeft nu God zelf dit vrijmakende werk gewrocht in Christus Jezus. God heeft zijn Zoon gezonden, in heilig geestelijk leven, in de gemeenschap des Heiligen Geestes beantwoordende aan de Wet des Heeren. Maar Hij heeft dien Zoon gezonden in gelijkheid des zondigen vleesches, en voor de zonde. Hij heeft Hem gezonden voor arme verloren zondaren, hun ten Middelaar en plaatsbekleeder, om hun Verlosser te zijn; om te zijn het verlossende offer voor hun zonde. Zelf zonder zonde, is Hij hun in alles gelijk geworden, aan alle zwakheid en ellende des zondigen vleesches onderworpen. Voor de zonde. Opdat die zonde bij Hem, op Hem, gezocht en bezocht zou worden. Opdat in Hem die zonde gezocht zou worden tot veroordeeling, tot straf, tot voldoening en verzoening. En opdat zoo door en in Hem de rechtvaardigmaking en de levendmaking zou worden verkregen.

Zoo is het, — Gode zij lof en aanbidding! — geschied.

Opdat het recht der Wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vleesch wandelen maar naar den Geest.

In de gemeenschap met Christus Jezus, naar het Welbehagen en het Verbond Gods, past nu de Heilige Geest het zoenoffer van Christus aan onze zielen toe, maakt ons in Christus Jezus levend en vrij, en vervult in ons, in ons geestelijk leven in de gemeenschap met Christus Jezus het recht der Wet, daarin dat wij Gode leven!

VLEESCH EN GEEST [Rom. 8:5-9].

Want die naar het vleesch zijn, bedenken wat des vleesch is; maar die naar den Geest zijn, [bedenken] wat des Geestes is.

Want het bedenken des vleesch is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede; daarom dat het bedenken des vleesch vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet. En die in het vleesch zijn, kunnen Gode niet behagen.

Doch gijlieden zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont. Maar zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

Romeinen 8:5-9.

Neen, niet in het vleesch, niet in den natuurlijke mensch, is de hope voor het waarachtige leven der menschheid gelegen.

Dit moest door het apostolisch getuigenis te Rome nadrukkelijk worden vastgesteld. In Rome bloeide dit natuurlijke menschenleven als in het centrum, in het hoofd en hart der menschenwereld. Het bloeide er uit; het verbloede, verflenste en verrotte er veelszins in diepten van ongerechtigheden, heel het groote leven der oude menschheid, der roemvolle oudheid. Maar ook in dit verbloeden en verflensen kwam het natuurlijke menschenleven in Rome nog uit in zijn grooten inhoud, in zijn volheid en kracht. En ditzelfde leven kiemde in Rome weer op voor nieuwe toekomst, om nieuwe volken te bevruchten en voor het groote menschenleven van nieuwe eeuwen zich te laten gelden.

Neen, in dit natuurlijke menschenleven is de hope voor het waarachtige leven der menschheid niet gegeven. Deze waarheid Gods moest door het apostolisch getuigenis te Rome voor nieuwe toekomst geldend gemaakt worden. En zij is de hooge waarheid ook voor het menschenleven van onzen grooten tijd.

"De *Geest* is het, die levend maakt; — het *vleesch* is niet nut." Dit woord van den Christus staat in Hem en in zijn Evangelie voor alle tijden en voor alle waarachtig leven, voor de waarachtige hope des levens in de menschheid vast. "De wet van den Geest des levens heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods," zoo roemt daarom de Gemeente van Christus met den heiligen apostel te Rome in de groote levensbeweging der menschheid.

Maar van dien levendmakenden Geest, van dien Geest des levens, getuigt zij dan ook tegenover allen, die door de *Wet* het leven willen vrijmaken, door geboden en instellingen, door vormen en wettische onthoudingen, door zelfkwellingen en eigengerechtigheid, door zeden en geloften.

Neen, niet door de *Wet* maakt de Geest het menschenleven vrij van de wet der zonde en des doods. Dan zou de Geest zelf den Christus verijdelen. Hij verheerlijkt den Christus. Hij maakt alleen levend en vrij als Geest des levens in Christus Jezus. In dien Christus alleen ligt de vrijmaking. In het mensch-zijn van den Zoon van God; in zijn Middelaarsleven op aarde; in zijn Gode-gehoorzaam, boetend, lijdend, schuldbetaland en schuldverzoenend levenslijden is de zonde in het vleesch veroordeeld, geboet, verzoend, overwonnen en gedood.

De *Wet* was en is in het leven der menschheid, in Israël en in alle menschenleven, tot dit veroordeelen en doden der zonde krachteloos, onmachtig door het vleesch. Daarom was en is het onmogelijk, dat de Geest door de *Wet* zou vrijmaken van de heerschappij van zonde en dood. In en door Christus alleen is deze vrijmaking geschied. En alleen in de levendmaking door den Heiligen Geest in de gemeenschap met Christus Jezus, door

toepassing van zijn verzoenend en verlossend levenswerk aan menschenzielen, maakt de Geest het menschenleven uit de doodelijke boeien van zonde en dood vrij.

Slechts mensen en menschenleven, alzoo in Christus Jezus met zijn dood vereenigd en gestorven en levendgemaakt met en in Hem door de Geest des levens, — slechts zoodanige geestelijke menschen en zoodanig geestelijk menschenleven zijn waarlijk vrijgemaakt, om Gode te leven naar de bedoeling van de Wet van God.

Slechts *geestelijke* menschen, levendgemaakt door den Geest, stemmen in hun bedenken, in hun overleggen, bedoelen, zoeken en doen, innerlijk overeen met den Geest, en daarom met den geestelijken zin van de Wet des Heeren. En zulke geestelijke menschen zijn de geloovigen in Christus Jezus; zij zijn in den Geest; de Geest Gods woont in hen; zij hebben den Geest van Christus. En daarin roemen zij door en met den apostel.

Opnieuw stelt de apostel, ook voor hen, met nadruk vast, dat hun hope en hun roem nooit in het *vleesch*, maar alleen in den *Geest* gelegen zijn.

Door onoverbrugbare klove gescheiden staan deze twee tegenover elkaar: "die naar het vleesch zijn, bedenken wat des vleesches is; maar die naar den Geest zijn, bedenken wat des Geestes is."

Uit den vleeschelijken natuurlijken onherboren mensch is geen waarachtige geestelijke levensvrucht in der eeuwigheid. Alleen van den Heiligen Geest gaat het geestelijk levensbedenken uit. Het wordt daarom slechts in hen gevonden, *die naar den Geest zijn*; die door den Heiligen Geest in het binnenste van hun menscheijk zielsbestaan wedergeboren zijn, zij alleen *bedenken, wat des Geestes is*. Hun innerlijk zielsbestaan, waarin de Heilige Geest woont en werkt, de Geest van Christus, gaat in hun bedenken, bedoelen en willen in geestelijk beginsel geestelijk uit.

Die naar het vleesch zijn, hoe ook onderscheiden als Heidenen en Joden, als slordige goddeloozen of eigengerechtigte braven in allerlei uitwendig goed- en vroomdoen, — zij allen *bedenken wat des vleesches is*. Heel hun menschenleven en hun doen is slechts naar den wil des vleesches en tot verzadiging des vleesches, — tot geen waarachtig geestelijk Godbehagend goed nut.

Het *bedenken*, het kennen en willen, zinnen en doen *des Geestes*, en in beginsel daarom ook het bedenken, kennen en willen van hen, die naar den Geest zijn, is *het leven en vrede*. Dit bedenken is het waarachtige *leven* uit God, voor God, en daarom het waarachtige menschenleven in de menschheid. En dit bedenken is waarachtig *vrede*, vrede met God, en vrede in het hart, vrede met het leven, en een leven voor den waarachtigen vrede der liefde.

Maar *het bedenken des vleesches*, al het bedenken van het natuurlijke onherboren menschenleven, is, naar den waarachtigen geestelijken levensmaatstaf, *de dood*. Het is innerlijk dood in beginsel; het staat buiten de ware levensgemeenschap met God; het is de doodwerking zelf; het is de dood en niet het leven; en het baart in zonde den dood, het draagt slechts doodsvruchten, en het wordt in den dood der verwerping van den levenden God voleindigd. Het kan daarom nimmer de hope des levens dragen.

Dit is noodzakelijk zoo, wijl het bedenken des vleesches *vijandschap is tegen God*. Geen bewuste en gekende vijandschap moge het zijn; — hoe zou het vleesch ook waarlijk het eigen bedenken in deze innerlijke verdorvenheid en boosheid kunnen kennen, al spreekt ook de conscientie van goed en kwaad! Nochtans is, en altoos, het bedenken des vleesches vijandschap tegen God, *want het onderwerpt zich aan de Wet Gods niet*. Het kent den levenden God niet, en het kent niet de heiligheid, de geestelijkheid, de absoluutheid en de machtige levende strekking van Gods Wet. Het vleesch is in zijn innerlijkste overlegging, in zijn bedenken, zelf god, zichzelf ten wet, autonoom. In zijn goddeloosheid en in zijn vroomheid is het willekeurig en zichzelf-behagend. Nooit boog en bukde en knielde en kroop het in heilig geestelijk kennen en willen voor den heiligen levenden aanbiddelijken God, wiens alleen ons leven is en zijn mag.

Het vleesch *kan* zich aan de Wet van den levenden God niet onderwerpen, hoe het zich ook onderwerpen moge aan allerlei uitwendige geboden. Het kan niet, wijl het de Wet van den levenden God niet kent en niet wil; en het kent en wil de Wet van den levenden God niet, wijl het niet kan.

Het vleesch is in zijn geestelijk bestaan de wederpartijder van al wat Godes is, wederpartijder van Gods heilige Wet, in al zijn willekeur en in al zijn wettisch knevelen van het leven. Het vleesch heeft noch den levenden God, noch zijn heilige Wet, noch het waarachtige leven lief. Het is Gode vijandig, en het is in al zijn bedenken *vijandschap tegen God*.

En die in het vleesch zijn, *kunnen Gode niet behagen*. De Heere, de levende waarachtige God, die alleen en waarlijk *God* is, geeft zijn eer niet aan een ander, noch zijn lof den gesneden beelden. Hij verfoeit daarom het zichzelf-behagende vleesch; met heel den opzet van dit vleesch, om zich als het ware menschenleven te doen gelden. Hij verfoeit al die bedenksele van het vleesch, dat zijn eigen afgod kiest; dat zijn bedenksele als god vereert; en dat, in een leven onder doode wetsvormen, in geestelooze ongeestelijke eigengerechtigheid, in eigenwilligen godsdienst, in de gedaante van godzaligheid, als hoog, vrij, waar menschenleven wil optreden.

Neen, die in het vleesch zijn, kunnen Gode niet behagen; de kroon der eere, de overwinning en de roem van het ware vrije menschenleven kunnen en zullen daarom hunner niet zijn. De Heere is hun tegen. Hij is hun weerpartijder, gelijk zij Hem vijandig zijn.

Gijlieden, — zoo roemt de apostel van en voor en met de geloovigen, — *gijlieden zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders* d.i. overmits, naardien immers, *de Geest Gods in u woont*. Hierin zijn de geloovigen in Christus Jezus van de natuurlijke menschen onderscheiden. Zij zijn *geestelijke* menschen. Zij zijn in den Geest. De Geest Gods woont in hen. De Heilige Geest heeft hun zielen levend gemaakt, er bezit van genomen, en Hij leeft en werkt en woont in hen in de gemeenschap met den Heere Jezus Christus. Daarom zijn zij geestelijke menschen; en uit het waarachtige geestelijke levensbeginsel hunner ziel gaat hun leven als het ware vrijgemaakte leven in het leven der menschheid uit.

Maar in den *Geest* is dan ook de onmisbare voorwaarde van het ware geloof en van het ware leven der geloovigen gelegen. *Indien iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe*. Die behoort Christus niet toe, en dien behoort Christus niet toe. Die heeft geen deel aan Christus, en die heeft geen deel aan het vrijgemaakte Christelijke leven. Die is niet in den Geest, maar die is in het vleesch.

Ook thans zucht en roept heel het menschenleven om vrijmaking. Het strijdt, het worstelt, het zint en het werkt om vrijmaking, met inspanning van al zijn krachten. En het roemt in vrijmaking.

Zoo moet het ook. Het gansche schepsel zucht en moet zuchten om vrijmaking, gelijk het Woord Gods ook in den Brief aan de Romeinen in dit eigen hoofdstuk stelt in het licht. Die zucht moet machtig in heel de wereld, in heel het menschenleven doordringen en alles-beheerschend worden. Zóó komt de groote beslissing over het leven der menschheid.

Maar zoo komt ook en zal ook komen de groote tegenstelling in het helderst goddelijk licht. Alle vrijmaking is slechts uitwendig wettisch, vleeschelijk, en is daarom slechts waan, — buiten die eene waarachtige geestelijke vrijmaking in Jezus Christus door den Heiligen Geest. Alleen wien de Zoon zal vrijgemaakt hebben, die is waarlijk vrij, en die zal waarlijk vrij zijn. Alleen waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid. Alleen het waarachtige geestelijke leven der geloovigen in Christus Jezus draagt de hope der toekomst. Dit leven moet in zijn geestelijkheid doorbreken, en banen het pad van het waarachtig vrije leven en van het leven der vrijheid.

Maar daarom ook staat hier buiten wie den Geest van Christus niet heeft.

En daarom ook is het de dure roeping der geloovigen, niet in het vleesch de hope te stellen, maar alleen, alleen, te hopen en te roemen in den Geest des levens in Christus Jezus.

DOOD EN LEVEN [Rom. 8:10, 11].

En indien Christus in ulieden is, zoo is wel het lichaam dood om der zonde wil, maar de geest is leven om der gerechtigheid wil.

En indien de Geest desgenen, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke lichamen levend maken, door zijn Geest, die in u woont.

Romeinen 8:10, 11.

Het komt er voor ons en voor ons menschenleven op aan, dat we van Christus zijn, in en met Hem gestorven en begraven, en met Hem levende door den Heiligen Geest.

In het natuurlijke menschenleven, gelijk het uit Adam opkwam, is geen hope, al komt het ook onder de heilige Wet van God. Dan heerscht in ons slechts de wet der zonde en des doods, die de heilige Wet des Heeren krachteloos maakt. Alleen de Geest des levens in Christus Jezus maakt ons vrij van de wet der zonde en des doods, zoodat het innerlijkste leven onzer ziele naar God uitgaat, Hem behagelijk is, en Hem dient, naar het eigen beginsel zijner heilige Wet, dat dan door den Geest het beginsel van het leven onzer ziele is.

Christus leeft dan in ons. Van het eigenlijke leven onzer ziel geldt dan wat de heilige apostel als tolk der Gemeente van Christus getuigt: "ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij, en hetgeen ik nu leef, dat leef ik door het geloof in den Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij gegeven heeft!"

Dit vrijgemaakte menschenleven, dit leven naar den Geest, dit leven van Christus in ons, waarvan de apostel in zijn schrijven naar Rome roemt, is in de tegenwoordige levensbedeeling der menschheid op aarde in beginsel ons deel, en werkt krachtig. Het is het eigenlijke, het vrije, het geestelijke menschenleven. Het heeft echter hier nog den strijd. Het worstelt met het leven naar het vleesch. Het vleesch begeert tegen den Geest en de Geest begeert tegen het vleesch. Hier is het ontzaglijke drama van het leven der menschheid, dat sinds den zondeval in de historie te aanschouwen is, en dat meer bepaald sinds de opstanding en hemelvaart van Christus doorwerkt tot de groote beslissing, die komt in het einde.

Dit drama werkt ook in het persoonlijke leven der begenadigden. Het Woord Gods moet daarom hun ten licht zijn, ook opdat ze dit hun levensdrama kennen en verstaan, en hun roeping hierin beseffen.

De apostel laat in zijn schrijven naar Rome dit licht uitstralen.

"Indien Christus in ulieden is," — zoo schrijft hij, — "zoo is wel het lichaam dood om der zonde wil, maar de geest is leven om der gerechtigheid wil."

Hierin is de levenstoestand der geloovigen in Christus Jezus geteekend.

Het lichaam is dood om der zonde wil, d.i. in verband met de zonde en wegens de zonde.

De apostel wil hiermee allermintst zeggen, dat de zonde tot het lichaam, tot ons stoffelijk deel behoort, of dat ze in ons lichaam, in ons vleesch en bloed schuilt. Alle stof is in zichzelf zondeloos. De zonde is geestelijk; zij leeft en werkt in de ziel; en uit de ziel werkt zij door het lichaam; vleesch en bloed en stof zijn haar hierin dienstbaar.

Neen, de zonde schuilt niet in het stof, in het lichaam. Maar de zonde is en werkt in de geloovigen, ofschoon zij door den Geest wedergeboren zijn, nog na krachtens hun natuurlijk lichamelijk bestaan; omdat zij uit Adam zijn gesproten en tot deze wereld behooren, die door de zonde des menschen in het booze ligt.

Door ons lichaam, in dit ons natuurlijk bestaan, behooren wij tot deze natuurlijke stoffelijke wereld en deelen wij in het natuurlijke leven. Zoo werkt dan die wereld door ons lichaam op onze ziele in en wekt daar altoos weer door bestrijding maar ook door bekoring en verleiding de overblijfselen der zonde, die in ons is, op.

En door het lichaam werkt de zonde, die in ons is, weer op de zondige wereld terug.

In ons uitwendig natuurlijk leven blijft daarom ook krachtens de zonde de dood werken. Ons leven, gelijk het zich in deze wereld naar buiten openbaart, in ons uitwendig leven uitkomt, in onze woorden en daden, in onze wegen en werken, is altoos door de zonde besmet en bevlekt.

Wij kunnen hier niet volmaakt Gode leven, wat onze uitwendige levensopenbaring aangaat. Ach, we vinden in onze uitwendige levensopenbaring den dood, en onze ziele heeft in al wat des doods in ons en in ons leven is, geen behagen.

Ofschoon Christus waarlijk in ons is door den Geest, zoo is nochtans het lichaam, ons natuurlijk leven in het lichaam en door het lichaam, dood wegens de zonde. Gelijk de geënte boom in de edele ent wel het edele leven leeft, maar in den wilden stam nog het wilde leven in verband met heel de aarde werken blijft, zoo leeft ook in de geloovigen tweeërlei leven; het waarachtige levende leven des Geestes van Christus Jezus leeft in hen, maar ook het doode leven, het doodsleven der zonde, werkt in hen in hun natuurlijk bestaan na.

Daarom blijven zij in het lichaam ook aan smarten en kwalen en aan den dood onderworpen. Hun uitwendige schoonheid vergaat, hun jeugd verflenst, hun krachten worden gebroken; zij gaan sterven. Het lichaam is dood om der zonde wil, en in hun lichamelijk bestaan zijn zij aan den dood onderworpen.

Maar de geest is leven om der gerechtigheid wil.

In Christus zijn zij rechtvaardig voor God. De gerechtigheid is hun deel; en krachtens deze gerechtigheid is het waarachtige leven hun deel. Zij zijn levendgemaakt door den Geest. In het geestelijk beginsel hunner ziel zijn zij levendgemaakt en leven zij. Zij leven waarachtig Gode in hun geest. Hun geest is levend. De geest in hen is leven. Want hun geest staat in zijn innerlijke beginsel door den Heiligen Geest met Christus in verbinding. Christus leeft zoo in hen, en zij leven in Christus.

Dit waarachtige leven van hun geest is het eigenlijke leven der geloovigen en komt ook in hun natuurlijke leven uit, al kan het niet uitwendig uitkomen zonder de vlekken en smetten der zonde en des doods in hun uitwendige levensopenbaring.

Hier is het drama in het persoonlijke leven der geloovigen en in hun gemeenschapsleven in de wereld. En hier is in beginsel het drama in het leven en de historie der menschheid. Hier is worsteling van vleesch en geest, van het natuurlijk menschenleven, dat aan zonde en dood onderworpen is met het waarachtige geestelijke leven, dat uit God is door den Heiligen Geest. De worsteling tusschen het leven uit Adam en het leven uit Christus.

De geloovigen moeten dit zien en kennen, en zij moeten hierin hun leven en hun roeping verstaan. Zij moeten hierin strijden en lijden ja, zij moeten hierin bidden en zuchten. Maar zij moeten hierin ook zich verblijden, en zij moeten hierin gelooven en hopen. Ja, het lichaam is wel dood om der zonde wil, maar de geest is leven om der gerechtigheid wil. Christus is in hen.

Zoo als het nu is, kan het echter niet blijven en zal het ook niet blijven. Dood en leven werken door. Het leven uit Adam werkt door, maar ook het leven uit Christus werkt door.

Daarom vervolgt de apostel het gezegde: "En indien de Geest van Hem, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke lichamen levend maken door zijn Geest, die in u woont."

De Christus, de Zoon van God, ons van God ten Middelaar ter verzoening en ter

verlossing gegeven, — Hij, de mensch Jezus, die geen zonde gekend heeft, is om onzentwil door God tot zonde gemaakt. Hij heeft onze zonde in zijn lichaam gedragen, en is gestorven aan het kruis. Maar God heeft Hem in gerechtigheid levend gemaakt door den Heiligen Geest; God heeft *Jezus uit de dooden opgewekt*. Nu leeft het leven in Jezus als den Christus ook lichamenlijk. De dood heerscht niet meer over Hem. Hij leeft Gode in zijn verheerlijkt lichaam. Zijns is de hemel, en de aarde is zijns. Hij maakt nu het leven, ook in uitwendigen natuurlijken zin geestelijk en vrij. Door den Heiligen Geest, zijn Geest.

Daarom leven de geloovigen niet alleen naar den Geest en is hun geest levend en leven, wijl *de Geest desgenen, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft in hen woont*, — al is het lichaam nog dood om der zonde wil, en daarom sterfelijk. De Geest van Hem, die Christus, hun Middelaar en Hoofd, uit de dooden heeft opgewekt, *zal ook hun sterfelijke lichamen levend maken door zijn Geest, die in hen woont*.

De band, die hen bindt aan Adam, en daarmee aan zonde en dood, en aan heel het natuurlijke leven, waarin zonde en dood werken, wordt eenmaal losgemaakt. Aanvankelijk in hun sterven. Dan leeft hun geest zonder de boeien van vleesch en wereld en zonde, Dan leeft hun geest door den Geest des levens van Christus, die in hen woont. Dan leeft hun geest in het verheerlijkte leven van den opgewekten Christus. Dan zijn zij der wereld gestorven.

Dan daalt hun lichaam in de aarde, in het stof, tot stof weergekeerd. Maar ook dit lichaam, schoon uitwendig aan den dood onderworpen, is daar vrij van de zonde en onderworpen aan Christus.

Eenmaal in den scheppingsmorgen heeft de Geest Gods het leven uit het stof doen rijzen, het natuurlijke leven, gelijk het sinds door de zonde des menschen en om des menschen wil aan zonde en dood onderworpen werd. Nu is echter Christus overwinnaar van zonde en dood. Hij is de erfgenaam aller dingen; alle dingen zijn Hem van den Vader overgegeven. Hij heerscht over het stof tot het leven, tot het waarachtige eeuwige leven in heerlijkheid voor God. Daarom zal God, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook de sterfelijke en gestorven lichamen der geloovigen levend maken door zijn Geest, die in hen woont.

Dan zullen zij niet alleen geestelijk met Christus en met elkander leven, maar heel het natuurlijke leven, gelijk het dan niet meer in Adam maar in Christus door den Geest zijn beginsel en band heeft, zal leven door den Geest, geestelijk leven in heilige zalige gemeenschap voor God.

Dit zal het einde zijn van het werelddrama, van het drama ook, dat in het leven der geloovigen werkt. Wie slechts uit Adam leeft, die sterft en gaat onder in den eeuwigen dood. Maar wie leeft uit Christus, die leeft waarachtig, en die zal eeuwig leven in het eeuwige leven.

SCHULDENAARS, OM TE LEVEN [Rom. 8:12, 13].

Zoo dan, broeders! wij zijn schuldenaars, niet aan het vleesch, om naar het vleesch te leven; want indien gij naar het vleesch leeft, zoo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zoo zult gij leven.

Romeinen 8:12, 13.

Wij leven. Wij mogen leven. Wij moeten leven. Wij zijn schuldenaars, om te leven.

Wordt zóó het leven verstaan? Wordt het zoo verstaan en wordt het leven zoo geleefd in de Gemeente van Christus, door de geloovigen in Christus Jezus?

Het is in onze eeuw wel veelszins een zwaar stuk, zóó het leven te verstaan.

Wij leven in zoovele opzichten in de vrijheid en onder den invloed der vrijheidsgedachten onzer eeuw.

Noch God noch meester heeft, — naar het gevoelen der eeuw, — over het schepsel en allermint over den mensch te beschikken. De emancipatie, de vrijmaking van allen band, moet in het menschenleven in elke richting en in alle verhoudingen doorwerken. Van "onderdanen" te spreken werd sinds lang ondragelijk. Het is ouderwetsche zothed, dat de vrouw den man gehoorzamen zou. Ook kinderen staan niet meer onder de ouders, maar ouders zijn er alleen voor de kinderen, zoolang hier niet wat anders op gevonden is. Alle banden van geslacht en huwelijk en huis, waartoe een mensch verplicht zou zijn, en alle bindende zeden zelfs, moeten weg.

Een mensch beschikt en moet beschikken over zichzelf alleen. Hij is autonoom. Hij is in zichzelf ten wet, zichzelf ten wetgever.

Hij heeft geen macht te erkennen, die aan zijn leven een eisch stelt. Een eisch stelt hij alleen zichzelf, indien hij wil, en zooals hij wil.

Hoe zou een mensch in zijn leven een schuldenaar zijn, schuldig en verplicht, om te leven, om te leven als een plicht hem opgelegd, en naar een eisch, hem gesteld?

Of ja, de autonomie kent ook weer plichten.

Want niet alleen de mensch is autonoom, maar de Natuur is autonoom en de stof is autonoom. De Natuur is vrij in haar werking, en zij moet vrijgelaten worden.

De Natuur moet vrijgelaten worden ook in den mensch. De menschenlijke natuur moet vrijgelaten worden in alles, wat in haar werkt.

En de mensch zelf moet de werking van zijn natuur vrijlaten. Hij moet zijn leven laten leven. Hij moet zich uitleven. Al wat in hem werkt, moet hij laten werken en moet hij in zich laten uitwerken.

De emancipatie moet doorgaan tot de stof en tot alle stof-werking, in heel de Natuur en in alle natuurwerking. Wetten, zeden, ordinantiën, ordeningen, boven en buiten den mensch, vallen daarmee onherroepelijk, — dan alleen voor zoo veel ze vrije werkingen zijn der Natuur, vrije natuurlijke werkingen.

Voor die vrije natuurlijke werkingen heeft alle willekeur achteruit te gaan. En ja, zoo heeft de mensch zijn eigen leven te leven, door het te laten leven; hij heeft zoo zijn leven uit te leven, door het te laten uitleven.

In zóóver moet een mensch zijn plicht kennen. Innerlijk regeert dan over hem alleen wat er zit en werkt in zijn eigen natuur; en uiterlijk regeert de stroom van het natuurlijk leven van den tijd, de natuurlijke wind van den dag.

De emancipatie van het vleesch, van den natuurlijken mensch, van zijn verdorven

natuur, is hiermee geproclameerd. Zóó, in dien zin, wordt het dan: wij zijn schuldenaars om te leven; wij zijn schuldenaars aan het vleesch, om naar het vleesch te leven.

Zeker, allerlei overweging, allerlei conscientie, allerlei zede en ordening, weerhoudt nog in vele opzichten, ondanks den emancipatiehartstocht, de grenzenlooze willekeur en het doorbreken der bestialiteit in de emancipatie van het vleesch.

Er wordt ook een recht en een plicht van verzet tegen het vleesch, tegen het eigen vleesch ook, gehandhaafd.

Huns ondanks moeten de menschen naar hogere dingen grijpen, dan die het vleesch in lageren zin voldoen.

Eenerzijds vorderen zij vrijheid tot voldoening der natuur zonder dwingende zeden en ordeningen; en anderzijds vorderen zij ook vrijheid tot verkrachting der natuur, tot verloochening der natuur, tot vernietiging der natuurlijke grenzen.

Ook in dit alles echter heerscht de willekeur des vleesches, de willekeur van den natuurlijke mensch, van de verdorven menschelijke natuur.

Die natuurlijke mensch, die menschelijke natuur, mag alles, en moet absoluut vrij zijn. -

De eenige wet en orde is, dat de mensch, krachtens zijn natuur leven moet als natuurlijk mensch; en dat hij daarom vrij is, om als natuurlijk mensch naar zijn natuur te leven, naar zijn vleesch.

De mensch en de menschheid mogen en moeten met zichzelf doen, wat ze zelf willen.

Wij zijn schuldenaars, om te leven.

Hier raakt de leugen de waarheid. Trouwens, alle leugen heeft zich gedicht uit gegevens, die met de waarheid verband houden.

Ja, *wij zijn schuldenaars, om te leven*. Juist omdat wij *niet* autonoom zijn. Omdat we schepselen zijn van God. Door den levenden God zijn wij bedoeld, gedacht, geschapen. Om te zijn. Om mensch te zijn. Om te leven als menschen.

Daarom *moeten* we zijn, moeten we menschen zijn, moeten we leven het menschelijke leven, ons eigen persoonlijke menschelijke leven in het leven der menschheid.

Het Woord Gods, waar het komt en spreekt en het menschenleven gevangen neemt voor den Heere Jezus Christus en voor God, verloochent de Schepping Gods niet, maar het bevestigt deze ook in haar goddelijke levenswet.

Daarom en in dien zin schrijft de apostel aan de geloovigen, aan de broeders, en daarmee ook aan de zusters: wij zijn schuldenaars, om te leven.

Leven moeten wij, leven als menschen. Heel ons menscheleven moet zich ontsluiten voor God en voor de Schepping. Ons menscheleven in heel zijn inhoud, in al zijn krachten en werkingen, in ons vleesch en bloed, in ons lichaam en in onze ziel, in ons hart en in onzen geest, in ons geslacht en in onzen leeftijd, ons persoonlijk en ons gemeenschappelijk menschenleven.

Wij zijn schuldenaars om te leven. Maar wij zijn schuldenaars *niet aan het vleesch, om naar het vleesch te leven*.

Wij zijn schuldenaars, maar niet aan onze verdorven menschelijke natuur, om die als onze eenige wet en wetgever te volgen en te gehoorzamen.

Ware er geen zonde in ons, was onze menschelijke natuur niet zondig en verdorven, zoo moest al het natuurlijke vrij in ons leven en uitbloeien.

Toch was ook dan niet onze natuur onze wetgever. Toch moesten we ook dan Gode leven. Daarom ook gaf de Heere God in den aanvang van ons menschenleven ons een gebod, dat niet in onze natuur geschreven stond maar enkel door zijn Woord tot ons kwam. Opdat de eenige God onze *God* zou zijn. Opdat wij geestelijk zouden leven in gehoorzaamheid, niet aan de Natuur en aan onze natuur, maar aan God alleen.

Nu echter is onze natuur verdorven, en ook in de begenadigde geloovigen werkt de verdorvenheid nog na. Daarom zijn zij schuldenaars, om te leven ja, maar niet aan het vleesch om naar het vleesch te leven.

De begenadigde geloovigen zijn van Christus. Zij hebben hun natuurlijk leven uit Adam, en zij moeten in Gods Schepping en in zijn menschenwereld leven in deze tegenwoordige bedeeeling. Maar ze zijn van Christus, die hier om hunnentwil sterven moest en stierf, wij zij den dood onderworpen waren.

Neen, de Natuur moet zich thans maar niet uitleven. Zij verwildert dan in haar doornen en distelen.

En het natuurlijke menschenleven moet zich maar niet uitleven. Het verwildert dan en gaat onder in ongerechtigheid en verdoemenis.

De ondergang der eerste wereld in den zondvloed blijft hier spreken. Sodoms brand, de uitroeiing der Kanaänieten, de poel der ongerechtigheden in Rome, en wat zich sinds in der eeuwen loop als levensverwoesting door natuurlijk uitleven openbaarde, het staaft alles het Woord van God: *indien gij naar het vleesch leeft, zoo zult gij sterven.*

Ook voor de geloovigen zou er geen andere toekomst zijn dan ondergang en dood met heel de menschheid, indien de geloovigen zich schuldenaars rekenden, om te leven naar het vleesch.

Daarom is het niet de Geest van God, maar de geest uit den afgrond, die de Christelijke vrijheid wil verleiden, om in wereldgelijkvormigheid de natuur uit te leven naar het vleesch.

Wij zijn schuldenaars om te leven. Maar *leven*, waarachtig menschelijk leven, zullen we alleen met Christus. Daarom vervolgt het Woord Gods: *maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zoo zult gij leven.*

Wij moeten leven door te sterven, door de vleeschelijke, de verdorven werkingen onzer menschenlijke natuur, — hier de werkingen des lichaams genoemd, — te doden.

Die zondige werkingen, die ons tot zondig uitleven van ons menschenleven willen bewegen, moeten we in den dood geven om Jezus' wil.

Door den Geest moeten wij ze doden, door de werkingen des Heiligen Geestes, waardoor onze zielen leven met Christus.

Wij moeten ze daarom doden door onzen Geest, door de geestelijke keuze en het geestelijke leven onzer ziel.

Dan zullen wij leven. Dan leven wij. Ja, dan *leven* wij waarlijk.

We zijn schuldenaars, om te leven.

Om te *leven*, niet om te sterven. *Leven* moeten wij in de gemeenschap met Christus door den Heiligen Geest.

Daarom moeten we doden de heerschappij der verdorvenheid in ons, opofferen wat ons geestelijk leven, ons waarachtig leven, krenken zou.

Wij moeten zoo leven heel ons menschelijk leven voor God in heel het leven der menschheid. Ja, we moeten *leven*, heel ons leven moeten we uitleven.

Maar we moeten ons leven niet uitleven, totdat het ledig, verflenst en verleefd wegvalt in dood en ontbinding.

Neen, ons uitleven moet uitbloeien zijn, bij gedurige snoeiing, opdat we als ranken van den Wijnstok Christus veel vrucht dragen, tot verheerlijking van God den Vader.

Leven moeten we door den Geest, die ons God in zijn genade om Christus wil gegeven heeft.

Daarom moeten we hier veelszins lijden, en sterven. Om te leven. Om eeuwig te *leven!*

KINDEREN GODS [Rom. 8:14-16].

Want zoovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader. Deze Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.

Romeinen 8:14-16.

Wij zijn schuldenaars om te leven. Met alle menschen. Als menschen Gods. Krachtens onze schepping.

Maar daarom juist mogen we niet leven naar het vleesch, naar de verdorven menschelijke natuur. Want indien we naar het vleesch leven, zoo leven we niet waarlijk maar sterven we. De genade Gods in den Heere Jezus Christus is over ons gekomen, opdat we waarlijk *leven*.

De heilige Wet Gods kon ons dit leven niet brengen. Zij was krachteloos door onze verdorven natuur. Neen, de Geest des levens heeft ons in Christus Jezus levend gemaakt. Nu leven we waarlijk. Nu kunnen we leven. Nu moeten we leven.

Schuldenaars zijn we, om te leven, niet alleen nu krachtens onze schepping, maar ook krachtens onze geestelijke levendmaking door den Geest des levens in Christus Jezus. Wij moeten nu leven door te sterven naar het vleesch. Door den Geest moet onze levendgemaakte geest nu de werkingen des lichaams, de zondige vleeschelijke werkingen van onze verdorven menschelijke natuur dooden. Dan zullen wij leven. Dan leven wij. Dan leven wij waarlijk het leven, waartoe God ons als menschen schiep.

Want wij menschen moeten leven als *kinderen Gods*.

Opdat wij kinderen Gods zouden zijn, daartoe schiep ons de Heere naar zijn beeld. En opdat wij kinderen Gods zouden zijn, daartoe maakte de Heere ons door den Geest des levens in Christus Jezus weer geestelijk levend. Leven als kinderen Gods, dat is het ware leven als menschen. Leven als kinderen Gods, dragend het beeld van onzen Vader, die in de hemelen is.

Dit menschenleven als kinderen Gods is de bedoeling van de levendmaking onzer zielen door den Heiligen Geest, en van de inwoning des Heiligen Geestes in onze zielen. De geloovigen in het Rome der wereld en in de wereld der menschheid, die worstelt op aarde, moeten dit verstaan. Zoo moeten zij als kinderen Gods in het groote leven der menschheid leven, en daarvan moeten zij in het menschelijk leven getuigen.

Zoovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. De apostel schrijft dit hier niet in de eerste plaats, om aan de geloovigen een kenmerk te wijzen, waardoor zij van hun kinschap Gods verzekerd worden, al mag dit kenmerk hun ook hiertoe dienstig zijn. Hij legt er den nadruk op, dat de geloovigen, krachtens hun geleid worden door den Geest Gods, kinderen Gods *zijn* en nu ook de roeping hebben, om als kinderen Gods te leven.

Ze zijn kinderen Gods krachtens hun geleid worden door den Geest Gods. Ons mensch-zijn is gelegen in onzen geest, in de geestelijkheid van ons wezen, van onze ziel. In dit ons mensch-zijn waren we in onze schepping naar Gods beeld kinderen Gods in onze geestelijke gemeenschap met God door den Geest Gods, den Heiligen Geest. Onze zonde verstoorde en verbrak die gemeenschap. Zoo werden wij menschen "vleesch", vleeschelijk ook in onzen geest, in de geestelijke verdorvenheid onzer menschelijke natuur. Door de genade Gods in Christus Jezus maakt de Heilige Geest, de Geest Gods, de Geest des levens, ons weer geestelijk levend in Christus Jezus, opdat we kinderen

Gods zouden zijn.

De Geest Gods neemt daarin weer bezit van onzen geest, zoodat wij in tegenstelling met het vleeschelijk leven weer waarlijk geestelijk leven.

De Geest Gods neemt als de Geest des levens in Christus Jezus weer de leiding van onzen geest, en Hij neemt daarmee weer de leiding van ons leven.

Hij leidt ons.

Hij verlicht ons verstand, zoodat we weer waarachtig geestelijk gaan onderscheiden en kennen.

Hij werkt en regeert in onzen wil en in onze genegenheden, zoodat we weer waarachtig geestelijk willen en begeeren.

Hij houdt ons vast en leidt ons voort, zoodat ons leven naar God uitgaat.

Zoodat ons leven in onze ziel kinderlijk uitgaat naar God als onzen Vader in de hemelen.

Zoodat we kinderen Gods zijn, niet alleen in het geestelijk zijn onzer ziel en in de geestelijkheid van ons verstand, van onzen wil en van onze begeerten, maar ook in de geestelijke kinderlijke stemming en liefde onzer ziel voor God, in ons leven als menschen, waardoor we in het menschenleven kinderen Gods zijn.

Zóó zijn we kinderen Gods krachtens de leiding door den Geest Gods.

Neen, het leven der begenadigden in Christus Jezus is geen wettisch leven, het is een blij vrij leven als kinderen Gods.

De apostel doet dit uitkomen, als hij schrijft: *want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze, maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen "Abba, Vader!"*

Ook in de formuleering van het volk Gods des Ouden Verbonds tot de bijzondere positie van volk Gods in de wereld der oudheid tot op de komst van den Christus, was een werking van Gods Geest.

Zeker, de Geest Gods werkte in Israëel ook als de Geest der genade, maar Hij werkte daarbij bijzonder als de Geest der openbaring.

Zoo werkte Hij in de belofte en in de Profetie. Maar zoo werkte Hij ook in de Wet, en zoo werkte Hij door de Wet.

Tot openbaring van de heiligheid Gods, maar ook van de krachteloosheid der Wet door het vleesch. Van de onmogelijkheid der rechtvaardiging door de Wet en van de verdoemelijkheid voor God onder de Wet.

Daarom was de Geest Gods hierin Geest der dienstbaarheid tot vreeze.

In de openbaring Gods onder de donders en bliksemen van den Sinaï en onder heel de wettische bedeeling des Ouden Verbonds verschrikte en benauwde de Heilige Geest, opdat er een verbroken en verslagen volk, een verbroken en verslagen geest zou zijn in vreeze, duchtende de heiligheid des Heeren, beseffende de zonde en het oordeel, en uitziende met zuchtigen des Geestes naar den dag der verlossing.

Ook onder de bedeeling der Nieuwen Verbonds zijn er zuchtigen des Geestes, gelijk de apostel nader in het licht zal stellen.

Toch brengt de uitstorting des Heiligen Geestes en zijn bijzondere werking als Geest des levens in Christus Jezus onder de nieuwe bedeeling niet wederom een levensbedeeling van een volk Gods in wettische dienstbaarheid en in wettische vreeze. Hij is nu niet de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze, maar Hij is nu de Geest der aanneming tot kinderen.

Christus is het einde des Ouden en het begin des Nieuwen Verbonds. Hij is der zonde eenmaal gestorven, en daarmee heeft Hij de werking van den Geest Gods als Geest der

dienstbaarheid gebroken en opgeheven voor het volk Gods.

Hij is opgestaan van de dooden en Hij leeft Gode, om zijn volk uit alle geslachten der menschheid nu levend en vrij te maken door den Heiligen Geest als een volk van kinderen Gods naar de belofte des Heeren van ouds: Ik zal een nieuw verbond maken; mijn Geest zal ik geven in uw harten; Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn.

De werking van den Heiligen Geest is nu een werking niet als de Geest der dienstbaarheid tot wettische vreeze, maar als de Geest der aanneming tot kinderen, als de Geest, waardoor de zielen levend gemaakt worden, opdat we kinderen Gods zouden zijn, aangenomen in Christus Jezus; en opdat we ons ook als kinderen Gods zouden weten en kennen, en als kinderen Gods in blijde vrijheid zouden leven in het leven der menschheid.

"Abba" d.i. "Vader", het kinderwoord, waarmee het kinderhart kinderlijk den Vader noemt, — dit is de taal, die de Heilige Geest in de levendgemaakte zielen doet geboren worden, en waardoor we als kinderen Gods uitkomen.

Deze Geest getuigt met onzen Geest, dat wij kinderen Gods zijn.

Neen, de Geest Gods in onze levendmaking met Christus verschrikt ons niet, om ons van God af te drijven. Hij werkt in onzen geest het kinschap Gods. Hij stemt onzen geest tot het kinschap Gods. Hij doet onzen geest in het "Abba", in het kinschap Gods uitkomen. Hij geeft in onzen geest getuigenis aan het Woord des Heeren, dat wij kinderen Gods zijn. Hij werkt in onzen geest de gezindheid maar ook de bewustheid van Gods kind. Hij maakt ons als kinderen Gods zelfbewust. Hij werkt in onzen geest ons geestelijk zelfgetuigenis, dat wij kinderen Gods zijn. En met het getuigenis van onzen geest getuigt Hij mede van ons kinschap. Hij draagt en steunt, Hij beschermt en Hij sterkt het getuigenis van onzen geest, dat wij geestelijk levende kinderen Gods zijn. Deze Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.

Zoo zijn dan de geloovigen in Christus Jezus kinderen Gods door den Heiligen Geest.

Zoo moeten zij zich bewust zijn.

Zoo moeten zij leven.

En zoo moeten zij in het menschenleven uitkomen.

Zoo zijn zij schuldenaars, om te leven; om waarlijk het ware menschenleven te leven; om te leven als kinderen Gods.

Hoe schoon, hoe heerlijk is deze genade Gods, de genade Gods ook in deze levensroeping!

Worde die genade en worde die roeping in het menschenleven ook van onzen tijd meer verstaan!

En kome het leven der geloovigen in Christus Jezus in het menschenleven meer in zijn schoonheid uit als het leven der kinderen Gods, het waren leven als menschen, het *levende menschenleven!*

ERFGENAMEN GODS [Rom. 8:17, 18].

En indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen; erfgenamen Gods, en mede-erfgenamen van Christus; zoo wij anders met [Hem] lijden, opdat wij ook met [Hem] verheerlijkt worden.

Want ik houd het daarvoor, dat het lijden dezès tegenwoordigen tijds niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid, die aan ons geopenbaard zal worden.

Romeinen 8:17, 18.

Door den Geest des levens in Christus Jezus vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods, zijn de geloovigen in den Heere Jezus Christus schuldenaars om te leven naar den Geest. Zij zijn in beginsel waarlijk geestelijke menschen, die in hun geestelijk leven de werkingen der zondige menschelijke natuur in zich dooden. Zóó, naar hun zondige vleeschelijke natuur stervende, *leven* zij waarlijk in het leven der menschheid op aarde. Als kinderen Gods komen zij zoo in het menschenleven uit; en zoo moeten zij daarin uitkomen.

Zij zijn *kinderen Gods*. De Geest Gods, door wien zij geestelijk leven en geleid worden, is hun de Geest der aanneming tot kinderen. Het innigste leven hunner ziel is een kinderlijk leven tot God als hun Vader in de hemelen, en het gaat met kinderlijk roepen hunner ziel naar God uit. De stemming hunner ziel is de stemming van het kindschap Gods. Zij zijn kinderen Gods in hun zielsbewustzijn, en de Heilige Geest getuigt met hun geest dat zij kinderen Gods zijn.

Zoo moeten zij dan in het menschenleven als kinderen Gods uitkomen. En zij moeten daarbij acht geven op het onuitsprekelijk voorrecht en de onschatbare eere en heerlijkheid, die als kinderen Gods hun deel zijn.

Waarlijk, dit voorrecht, deze eere en deze heerlijkheid, zijn niet te schatten!

De apostel stelt deze groote beteekenis van het kindschap Gods in het menschenleven door zijn woord in het licht.

Indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus.

Kinderen zijn erfgenamen. Zij ontvangen maar niet wat. Zij deelen niet den buit bij den dood der ouders. Zij hebben deel aan het leven der ouders zelf. Het leven der ouders zelf is hun leven. Zij zijn in hun leven met hun ouders één. Zóó zijn zij erfgenamen door geboorte en van hun geboorte af, erfgenamen niet slechts van de uitwendige goederen der ouders, maar van den naam, van de eere der ouders, van de plaats der ouders in het menschenleven, en van het leven der ouders zelf.

Zonen en dochteren, die dit niet beseffen, zijn geen echte zonen en dochteren. Zij verstaan en zij beleven hun kindschap niet als den schat van hun leven.

Een kind is erfgenaam zijner ouders, omdat hij hun kind is; hun leven deelt. Maar daarom en zóó is ook alles, wat van de ouders is mede van de kinderen. Hier is geen verdeelen, maar een deelen in het leven. De erfenis der kinderen is niet, dat ze eenmaal bezitters van het vaderlijk en moederlijk goed zullen worden, maar dat zij deelen in het leven der ouders en daarmee in alles wat der ouders is. Dit erfdeel heeft met den dood niets te maken; het is het echte erfdeel, het deelen in het leven.

Zoo zijn de geloovigen door den Geest des levens in Christus Jezus, die hen levend maakte, erfgenamen Gods, omdat zij kinderen Gods zijn.

De wereld is Godes. Hij schiep haar; zij bestaat door Hem alleen; Hij heeft haar in zijn

hand. Zij is voor Hem geen vreemd goed buiten Hem; zij is uit Hem en door Hem en tot Hem. Zijn heerlijkheid is over al zijn werken, en heel zijn schepping zal eeuwig van zijn heerlijkheid juichen. Zóó is de wereld Gods eigendom. En hierin zijn de kinderen Gods zijn erfgenamen. Zij deelen als kinderen in dit goed des Heeren.

En God is in deze wereld, niet slechts in dien zin, dat zij door Hem bestaat en onderhouden wordt en dat zij zijn Naam en heerlijkheid draagt, maar zóó ook, dat Hij in deze wereld God is tegenover zijn opstandig schepsel. De wereld is in zekeren zin tusschen God en zijn schepsel in geding. In dit geding is en blijft de wereld echter Godes en zij zal in het einde eeuwig Godes zijn.

Hierin nu zijn de geloovigen kinderen Gods in de wereld, en ze zijn als kinderen hierin erfgenamen Gods. Als schepselen, als menschen, deelen ze door de genade des Geestes des levens in Christus Jezus in het goddelijk leven. Ze deelen daarmee den strijd van God als God in de wereld. Ze zijn mee in het geding als schepselen Gods, in het geding om de wereld Gods, om de menschenwereld Gods ook; en ze zijn in dit geding kinderen, deelgenoten Gods, Gods erfgenamen.

Erfgenamen Gods zijn zij, en *mede-erfgenamen van Christus*.

In het geding Gods om zijn wereld heeft de Vader den Zoon gesteld tot een erfgenaam aller dingen. Gods mensch moest die erfgenaam zijn, maar hij kon het door de zonde in zichzelf niet meer wezen. Daarom is de Zoon van God van den Vader gesteld en gegeven tot een Middelaar Gods en der menschen. Daarom moest de Zoon van God in de wereld komen als de Christus, de Gezalfde des Vaders, om het geding Gods in deze wereld uit te voeren; door zijn zoenlijden, en daarin en daarmee door zijn strijd en zegepraal in de uitvoering van het geding Gods. De Vader heeft nu alle dingen den Zoon overgegeven, omdat Hij des menschen zoon is. De Zoon van God is nu als Middelaar Gods en der menschen de Erfgenaam Gods. En de geloovigen zijn door den Geest des levens in Christus Jezus kinderen Gods, erfgenamen Gods, mede-erfgenamen van Christus.

De heerlijkheid Gods in heel zijn wereld juicht voor God en zal eeuwig voor Hem juichen; en deze heerlijkheid juicht nu voor den Christus als Gods deelgenoot en erfgenaam en ze zal eeuwig juichen voor Hem. Maar in de gemeenschap met Christus zal deze heerlijkheid nu ook juichen voor de zijnen; zij deelen zijn leven, en ze zijn daarom en daarin mede-erfgenamen van Christus.

Ja, wij geloovigen deelen in deze wereld als kinderen Gods het leven van Christus, — *zoo wij anders met Hem lijden, opdat we ook met Hem verheerlijkt worden*.

Het één is van het ander niet te scheiden. De geloovigen deelen niet in het Middelaarschap van Christus, maar ze deelen zijn leven, en ze deelen met Hem in het levensgeding in deze wereld. Ze zijn daarin ook zijner zalving deelachtig. Zijn wederpartijder is de hunne, zoo goed als zij zijn mede-erfgenamen zijn. Hunner is ook zijn strijd, zijn strijd door zijn hemelsch regiment, waarin Hij over hen beschikt; maar zijn strijd daarin ook door zijn Woord en door zijn Geest op aarde, de strijd van zijn waarachtig leven in het leven der menschheid gezet, en zijn strijd daarin om het menschenleven. En met zijn strijd deelen de geloovigen door den Geest des levens in Christus Jezus zijn lijden, zoo waarlijk als zij deelen zijn heerlijkheid. Zij lijden mee als erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus, gelijk ze mee verheerlijkt worden. Zoo waarlijk ze met Hem verheerlijkt worden, zoo waarlijk lijden ze mee het lijden. Christus' Naam en zaak, het lijden van het waarachtige leven uit God, van het waarachtige menschenleven als kinderen Gods is het leven der menschheid op aarde. Maar zoo waarlijk zij deelen in dit levenslijden, zoo waarlijk deelen zij ook in de overwinning en in de verheerlijking van den Christus.

Dit moeten de geloovigen in hun leven op aarde verstaan. En het licht der heerlijkheid moet hen daarbij in de donkerheden van het levenslijden vertroosten. Dien troost voert het apostolisch woord hun toe: *want ik houd het daarvoor, dat het lijden dezès tegenwoordigen tijds niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenpaard worden*.

Zeker, dit lijden des tegenwoordigen tijds sluit ook in het lijden, dat de geloovigen met heel de creatuur en met alle menschen deelen, en waarover de apostel ook nader spreekt. Maar bijzonder en zeer bepaald doelt hij hier toch op het bijzondere lijden der geloovigen, op hun levenslijden met Christus. Dit lijden is hun deel in de huidige levensbedeeling op aarde. Hier is de levenssmart in den geestelijken levenskamp voor en met God en Christus. Hier zijn de aanvallen en bestrijdingen van Satan en wereld, met al de boosheid der vijandschap. Hier is de smart van het heilige, de smart ook der miskende heilige liefde. En hier zijn de smarten van het worstelende innerlijke leven in den strijd des geloofs.

Ach, hoe hoog kunnen de golven van dit Christelijk levenslijden, de golven van deze waarachtige levenssmarten gaan! Toch, — de apostel houdt er altoos het oog op, en ook ons oog moet daarop steeds gevestigd zijn, — heel dit lijden kan niet opwegen in de weegschaal tegenover de heerlijkheid van het waarachtige leven, en tegenover de heerlijkheid, die het deel is der kinderen Gods als erfgenamen Gods en als medeërfgenamen van den Christus. Christus' kruis zelf schittert in zijn kroon, zijn wonden zelf verheerlijken Hem als het Lam, dat geslacht is; en zoo juicht ook het waarachtige leven der kinderen Gods om hun kruis, en zal het eenmaal juichen in hun kroon. De heerlijkheid zal aan hen geopenbaard worden, voor hen onthuld, maar ook in hen, als die met Christus geleden hebben.

Wie spreekt uit, wie kan zich voorstellen, wie kan denken of gevoelen de heerlijkheid Gods in zijn wereld, als ze uit de donkerheden van zonde en lijden en dood ingaat in het eeuwige zalige juichende licht?

Wat God schiep was heerlijk, maar ondenkbaar hooger in heerlijkheid zal zijn Gods Schepping, zijn wereld en zijn menschenleven, uitkomend uit het lijden in de gemeenschap met den Zoon van God, die des menschen zoon geworden is!

Geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het gehoord, in geen menschenhart is ooit het beeld en de zaligheidsgenieting van deze heerlijkheid opgekomen!

Door dien gouden lichtglans der eeuwige heerlijkheid wordt het levenslijden met Christus in .de korte spanne tijds op aarde schier luttel. Ja, dit lijden zelf wordt door dezen heerlijkheids-glans verheerlijkt met de heerlijkheid van het waarachtige leven.

Zóó zijn dan de geloovigen in Christus Jezus als Gods kinderen erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus.

Hun ziele worden er in hun levensstrijd door getroost!

En ze worde verwekt in vernieuwing van vreugdevolle liefde, om te leven het waarachtige menschenleven op aarde!

WORSTELLENDE WERELD [Rom. 8:19].

Want het schepsel, [als] met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods.

Romeinen 8:19.

De band der Schepping aan den levenden God, wiens Schepping zij is, en de band der menschheid op aarde, is van den beginne af gegeven en aangewezen in" den *Geest* en het *Woord* Gods.

Zoo moesten menschheid en Schepping niet blijven, gelijk ze in den aanvang waren; neen, maar in de gemeenschap, in de kennis, de gehoorzaamheid en den dienst van God moest de menschheid tot vermenigvuldiging, tot volle ontsluiting, tot volle gemeenschap, tot volle geestelijke heerschappij en tot volle heerlijkheid komen; en door en onder de heerschappij des menschen als het geestelijke schepsel Gods op aarde moest ook de aardsche schepping zelf, geestelijk overheerd door den mensch en onder de innerlijke werking van Gods Geest en Woord tot volle ontsluiting van haar schat, tot vollen dienst Gode gewijd, en tot volle heerlijkheid gebracht worden. Ook de engelen, de geestelijke machten, zouden in dit werk dienstbaar zijn.

Satan, de afvallige geest, de gevallen engel, het hoofd der geestelijke boosheden, Gods wederpartijder, sprak echter tegenover het Woord des Heeren zijn leugenwoord als richtsnoer voor den menschelijken geest, voor de menschelijke kennis, levens-gedachte en wilskeuze. De mensch liet zich verleiden, koos voor den leugengeest, en viel. De heilige levensband des Geestes, die den mensch in zijn ziel bewust en gewillig, geestelijk en zedelijk, aan den Heere als zijn God verbond, werd verbroken met de verwerping van het Woord des Heeren. De band des geloofs werd verscheurd. De geestelijke macht van den Booze kreeg heerschappij in den geest des menschen en verstoorde dien geest, richtte dien tot booze werking. En ook de geestelijke heerschappij over de wereld kwam daarmee aan Satan. Hij werd de overste der wereld, de geweldhebber der wereld, en hij werd dit niet slechts door geestelijke macht in den mensch maar ook in de aardsche Schepping buiten den mensch.

Gelijk het Woord des Heeren bij de schepping over menschheid en wereld zegen gesproken had, waardoor de machtige werking van Gods Geest en Woord in de Schepping, in de scheppingskrachten en in de schepselen tot heerlijkheid verzekerd was, zoo sprak nu het Woord des Heeren *vloek* uit. Ook die vloek van het Woord des Heeren werkt.

Onder de machtige werking van de geestelijke boosheid door de kracht van den vloek Gods werd de geestelijkheid der ziel van den mensch niet vernietigd maar verdorven; de ware geestelijke banden weken voor valsche geestelijke banden, voor banden van geestelijke boosheid en verdorvenheid terug. En de werking der krachten in de Schepping, in de aarde, in de Natuur, die mede van de Schepping der wereld af in de doorgaande werking van Gods Geest en Woord haar verborgen grond heeft, werd niet vernietigd, maar kwam, voor zooveel de inwerking der geestelijke schepselen aangaat, onder booze geestelijke inwerkende heerschappij; zij werd in haar harmonie verstoord.

De keten rustte in de hand des Almachtigen. Door zijn gemeene genade hield de Heere aanstonds na den zondeval des menschen de volle doorwerking van zijn vloek tegen; Hij breidelde de werking van zijn vloek en liet aan de werking van zijn scheppingszegen nog ruimte; Schepping en aarde en leven, en de mensch en de historie, bleven bestaan, innerlijk nog gedragen door de gemeene werkingen van Gods Geest en Woord.

En de bijzondere genade des Heeren verzekerde aanstonds de redding der wereld door zijn belofte, en behield terrein in een geheiligd zaad, door den geestelijken weerstand van het geloof.

Onder die verhoudingen liet de Heere de wereld en de menschheid tot op den Zondvloed uitgaan. Leven en menschheid, zegen en vloek, scheppingskracht en geestelijke boosheid werkten toen door in hooge reuzenverheffing en in geweldige geestelijke worsteling, in de gruwelijkste, in de meest vermetele geweldige ongerechtigheid, die in de victorie van Satan en daarmee in den ondergang van menschheid en wereld, in de eeuwige verdoemenis geëindigd zou zijn. De genade des Heeren zegepraalde echter in die worsteling aanvankelijk in het geloof in Henoeh, die den dood niet zag, en in Noach; zij wandelden met God en veroordeelden de wereld. Toen kwam de groote wereldcrisis in den Zondvloed. De vloek des Heeren brak met de heerschappij der ongerechtigheid door tot verdelging; de Geest des Heeren verstiet de menschheid en de aarde (Gen. 6:4—13); maar zijn genade greep menschheid en wereld ook in den Zondvloed aan, terwijl de Heere in de Ark zijn verbond en daarmee zijn wereld bewaarde (Gen. 6: 8, 18). De machten des verderfs werden over aarde en menschheid losgelaten, maar tegelijk in hun losbreken gegrepen, dienstbaar gemaakt en in zeker opzicht gebroken; ze moesten mede dienen tot nieuwe formeering der aarde en der aardsche Schepping, en ze werden in hun werking in wereld en menschheid voor de verdere, de nieuwe historie na den Zondvloed geknot, gebreideld, geboeid.

Hierin is het terrein der Noachitische wereld en historie gegeven, die door het Noachitisch verbond der gemeene genade Gods verzekerd wordt.

De Zondvloed is zelf een boei voor de wereld, een boei, die in de nieuwe formeering der aarde en in de vastlegging van haar verhoudingen ten deele blijft en werken blijft. Heel het schepsel is der dienstbaarheid onderworpen; het kan het hoofd nog wel opsteken, maar het is onvrij; het is mede dienstbaar aan de verderfenis, maar het bestaat nochtans in hope op vrijmaking. De ordening des Heeren stelt nu in deze wereld den wisselenden gang der Natuur vast. Gods ordinantie geeft vastheid aan het leven der menschheid in de weermacht tegen het gedierte en in de Overheidsmacht met het zwaard tusschen mensch en mensch. Voortgaande ingrijpende ordening Gods brengt de onderlinge schikking en onderschikking der Noachitische geslachten, de uiteenbuiging der volken in koninkrijken, en het eigen terrein en volk voor de genadige openbaring, dienst, afschaduwing en voorbereiding van het Koninkrijk des Heeren in Abrahams geslacht, in Israëel als volk, onder den tuchtmeester der Wet.

Zoo leeft de wereld der menschheid sinds Noach en Abraham; zoo bestaat de oude wereldconstellatie in Israëel en de volken.

De volken wandelen in hun wegen, onder de niet geheel te verbreken banden der openbaring Gods in de Schepping gegeven, en ook der bizondere openbaring Gods, die tot op Babels verwarring het eigendom van heel de menschheid was. Het "werk der Wet", den mensch ingeschapen, blijft in een overblijfsel werken in de harten der volken, getuigen in de consciëntiën en waken over wetten en heerschappijen; en God is niet verre van hen, hun goedgeoede van den hemel, al is Hij hun een Onbekende. Geestelijk gedeeld en gebonden, geordineerd en onder wachten bewaard, leven de volken en werken zich ten deele elk op eigen wijze geestelijk uit, doende den wil des vleesches en der gedachten. Satan is onder hen machtig; de waarheid wordt in ongerechtigheid ten onder gehouden; de heerlijkheid Gods wordt veranderd in de eer van een verderfelijk schepsel; evenwel houdt ook in de afgoderij de religie de geesten der menschen vast.

In Israëel bindt de Wet en houdt de Geest der genade de lamp des geloofs en des geestelijken levens in een beginsel brandende, terwijl de Heere daar zijn waarheid, zijn Woord, Zichzelf openbaart; ook in dit Israëel komt echter het vleesch in zijn verdorvenheid uit.

Neen, Satan en zonde kunnen niet zegepralend doorbreken. Heel de wereld is gebonden; heel het schepsel is dienstbaar, en het zucht, terwijl alle krachten en schatten der Schepping Gods, geestelijk en natuurlijk, slechts zeer ten deele door de menschheid zwoegend gegrepen kunnen worden, en meest gebonden zich onttrekken, wegschuilten en door hun raadselen benauwen.

Ja, er is ook een machtige geweldige worsteling in de wereld der menschheid vóór de komst van den Christus, een machtige geweldige geestelijke worsteling; maar alles worstelt aan een keten; alles worstelt eigenlijk om tot de worsteling te kunnen komen; een doorbreken tot de kracht der geestelijke worsteling is er niet. Heel het schepsel zucht, in barensnood, willend geheel zichzelf zijn, willend de kracht der geestelijke werking volgen en uitwerken: maar het *kan* niet; het wordt geestelijk opgedreven, maar het wordt ook geestelijk teruggetrokken; het is gebonden, onderworpen, dienstbaar. De wereld en haar krachten en schatten, haar geheimen en haar leven, de wereld der menschheid, de geestelijke wereld, ze leven en werken, maar veelszins als in een gevangenhuis.

Het wacht en verwacht in de oude historie alles, in dienstbaarheid, zij het geheel of ten deele onbewust, de komst van den Zoon van God, van het beloofde Zaad der vrouw, die als de waarachtige Koning, als de Gezalfde des Vaders, *verlossen* en *vrijmaken* kan en zal.

MET OPGESTOKEN HOOFDE [Rom. 8:19-22].

Want het schepsel, [als] met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods. Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het [der ijdelheid] onderworpen heeft; op hope, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Want we weten, dat het gansche schepsel te zamen zucht, en te zamen [als] als in barensood is tot nu toe.

Romeinen 8:19-22.

Als kinderen Gods zijn de geloovigen in den Heere Jezus Christus Gods erfgenamen in deze wereld. Zij zijn mede-erfgenamen van Christus. In zijn lijden deelen zij in het menschenleven in deze wereld, maar ze zullen dan ook deelen in zijn heerlijkheid. En met het oog op die heerlijkheid wordt het lijden der geloovigen in het menschenleven op aarde gering.

Van dit lijdende leven in verwachting der heerlijkheid draagt het gansche schepsel, d.i. heel de Creatuur, heel de Schepping Gods, het teeken en de profetie.

De Schepping Gods is één. In haar veelvuldigheid van schepselen is zij een eenheid, één schepsel. Zij is de verwerkelijking van één gedachte Gods, die een overgrootte veelvuldigheid, een schier onuitputtelijken rijkdom van schepselen, elk in eigen wezen, nochtans in onderlinge samenbinding en eenheid, omsluit.

Daarom gaat in heel de Schepping Gods de symboliek door. Alle schepsel draagt mee het beeld van het andere, en alle gebeuren draagt mee het beeld van het andere. Vormen en kleuren, stoffelijke, zedelijke en geestelijke dingen en verhoudingen beelden elkaar af.

Heel de Schepping is één in heel den toestand en in heel het gebeuren van het begin tot het einde.

In dezen toestand en in dit gebeuren deelt naar zijn aard en mate alle schepsel. En deze toestand en dit gebeuren teekent zich in alle schepselen af.

Zoo was het in de oorspronkelijke schoonheid en gerechtigheid, voordat de zonde in de wereld kwam.

Zoo is het in en door den zondeval.

En zoo is het in den toestand en het gebeuren der worstelende wereld, totdat de scheiding komt bij het ingaan der kinderen Gods in de heerlijkheid des Heeren.

Dan wordt in de scheiding ook de Schepping verheerlijkt in de vrijheid der heerlijkheid van Gods kinderen. Maar daarom ook deelt nu het gansche schepsel, zij het ook slechts uitwendig en onbewust, in het worstelende levenslijden en lijdensleven, in het eigenlijke leven in deze wereld, dat het deel is der kinderen Gods.

Het gansche schepsel te zamen in zijn eenheid, zucht en is als in barensood.

Dit is de toestand en het gebeuren in de Schepping Gods, in het gansche schepsel.

Vanzelf heeft de levenlooze Schepping in haar geheel en het levenlooze schepsel in zijn onderscheidenheid hiervan geen gevoel.

Ook het levende schepsel voor zooveel het bewustheid mist, kan hiervan geen bewustzijn hebben.

En waar het zuivere geestelijke bewustzijn gemist wordt, waar geestelijke blindheid en afkeerigheid van de waarheid heerschen in het menschenleven, daar wordt ook in dit

opzicht de eigen toestand en het eigen leven niet verstaan.

Toch, gevoelig of niet gevoelig, bewust of niet bewust, erkennend of loochenend, — zoo waarlijk het gansche schepsel in algemeene genade deelt, zoo waarlijk zucht het gansche schepsel naar de verlossing van het einde, en zoo waarlijk is het als in barensnood voor den dag der heerlijkheid.

Alle ontzettende gekende en ongekende gebeurtenissen in het Heelal behooren tot dit eene gebeuren in Gods Schepping, tot dit eene stoffelijk-zedelijk-geestelijk gebeuren, en daarom tot dit zuchten en tot dezen barensnood.

Alle verwoestingen en beroeringen waarin het zijn tegen den ondergang worstelt op en in den aardbodem, op de golven en in de diepten van den oceaan.

Alle worsteling van leven tegen verwildering en verderving in het rijk der planten.

Alle strijd en nood en lijden in de wereld en het leven der dieren.

Alle krachtworsteling tegen moeite en pijn, levenskommer en levensellende, alle strijd en alle worstelend pogen in de historie en in het leven der menschen, der menschheid.

Heel het schepsel, het gansche schepsel te zamen, zucht met een ontzettende wereldzucht, krimpens en worstelend als in barensnood, om het doorbreken van den eeuwigden dag der bevrijding, der verlossing en der verheerlijking van Gods Creatuur.

Dit is niet de keuze der Schepping in haar geheel; het is niet haar wil.

Trouwens de Schepping in haar geheel heeft geen keuze in deze, zij heeft geen zedelijke wilsbepaling.

Zij is zonder haar wil dienstbaar tot Gods heerlijkheid, waarin alleen haar verheerlijking is. Maar ze is hierin door Hem dienstbaar gesteld aan het hoogste schepsel, aan het geestelijke schepsel, dat God in zijn Schepping schiep en dat Hij schiep, om daarin zijn Schepping haar eenheid, haar hoofd, haar lot en haar bestemming te schenken.

Zoo is de gansche Creatuur om der zonde wil van het geestelijke schepsel, om de zonde in de engelenwereld en in de menschheid, der ijdelheid onderworpen, dienstbaar aan het geestelijk schepsel, en daarmee nu aan de zonde en aan de verderfenis. Niet gewillig, maar om diens wil, die haar der ijdelheid onderworpen heeft. Om Gods wil, die haar alzoo heeft geordineerd, en om Satan en mensch, die alzoo in hun zondeverderf de Creatuur meesleepten.

Toch blijft de Creatuur door Gods genade naar God uitgaan, uitgaan, naar den dag zijner heerlijkheid, en daarom naar den dag der vrijheid van de kinderen Gods.

Ongevoelig en onbewust, zonder wilskeus en zelfbepaling, blijft zij worstelend uitgaan naar het licht, naar de vrijheid en de heerlijkheid. Haar zijn en haar leven zijn hierin, ongevoelig of gevoelig, onbewust of bewust, het zijn en het leven der hope.

Verderf en lijden, dienstbaarheid en strijd, gistend, berstend doorbreken om te zijn, om te worden en weer te worden, als in onuitbluschbaar levensverlangen, als in hunkerend wachten, als in verwachten, zóó staat het bestaan van al de Creaturen geteekend, geteekend door het teeken der hope, der onvergankelijke hope, die juicht in barensnood van de heerlijkheid, die komen moet en komt.

Zóó gaat het dan heen naar den dag der glorie.

Ja, Gods kinderen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus, — zij lijden in het menschenleven op aarde.

Maar ze lijden in barenszuchten, het aangezicht glanzend gewend naar het eeuwige licht der heerlijkheid, hunner heerlijkheid, die komt.

En ze worden hierbij in gemeenschap getroost door het worstelend leven der hope, waarvan heel de Creatuur draagt het teeken en de profetie.

IN HOPE ZALIG [Rom. 8:23-25].

En niet alleen [dit,] maar ook wij zelf, die de eerstelingen des Geestes hebben, ook wijzelf, [zeg ik,] zuchten in onszelf, verwachtende de aanneming tot kinderen, [namelijk] de verlossing onzes lichaams. Want wij zijn in hope zalig geworden.

De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zoo verwachten wij het met lijdzaamheid.

Romeinen 8:23-25.

Worstelt de wereld naar den grooten dag der bevrijding tot de heerlijkheid Gods, — en draagt heel het schepsel en alle schepsel het teeken, dat het in deze worsteling deelt, — de bevrijding tot Gods heerlijkheid, die de Creatuur in haar eenheid als Gods Schepping, als zijn wereld, bevrijden moet, zal toch in eigenlijken zin slechts het deel zijn der kinderen Gods, die door den Geest des levens in Christus Jezus zijn vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

Zij leven en worden geleid door den Geest Gods en zijn daarom kinderen Gods, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus in deze wereld. Daarom zullen zij met Hem verheerlijkt worden, maar daarom deelen zij in deze wereld ook in zijn lijden.

Dit lijden zinkt in het niet weg, wanneer het gewicht der heerlijkheid, die hun wacht, daar tegenover gesteld wordt; — maar zolang zij in deze wereld zijn, is dit lijden toch werkelijkheid en wordt het ook als zoodanig ervaren.

Zoo staat dan het leven der kinderen Gods zeer bijzonder in het teeken der worsteling tegen lijden en ondergang, en om overwinning, bevrijding en verheerlijking.

De zuchtende Creatuur lijdt en strijdt slechts natuurlijk en goeddeels onbewust. In dit zuchtende lijden en strijden der Creatuur door de algemeene genade Gods deelen ook de kinderen Gods, wijl zij tot de Creatuur behooren en daarom haar natuur, haar leven en haar lot deelen.

Maar, behalve dit, deelen de geloovigen in Christus ook het leven van den Zoon van God, die als Middelaar ter verlossing mensch werd, en zij deelen daarom het bijzondere lijden van Christus, het lijden om zijnentwil, dat aan zijn Naam en zaak, aan het Evangelie, aan het werk der genade, en aan hun verlossing en de verlossing der wereld meer bijzonder verbonden is.

Zij lijden dit lijden geestelijk. Zij lijden dit lijden in hun ziel, en zeer bepaald in het geestelijk leven hunner ziel. Zij lijden dit lijden onder en door de werkingen van den Heiligen Geest.

Gelijk er zoo in deze wereld een bijzonder lijdend leven is, een geestelijk lijdend leven, zoo is er ook in deze worstelende wereld, in dit zuchtende schepsel, een levensgemeenschap, die in bijzonderen zin zucht, worstelend verlangend doorbreekt naar God om licht en uitkomst.

Ook wijzelf — schrijft daarom de apostel, — wijzelf, die de eerstelingen des Geestes hebben, d.i. wij die door den Geest Gods aanvankelijk en in beginsel vrijgemaakt geestelijk leven, wij ook zelf zuchten in onszelf, verwachtende de aanneming tot kinderen, de verlossing onzes lichaams.

De Creatuur verwacht als met opgestoken hoofd de openbaring der kinderen Gods, verlangend hunkerend uitzijnde; — en de kinderen Gods zelf zuchten in eigen

worstelend geestelijk lijden, verlangend hunkerend uitziende naar hun openlijke aanneming en inleiding als kinderen Gods in Gods heerlijkheid.

Dit hunkerend verlangen is hun eigen eigenlijk leven als kinderen Gods in deze wereld.

De Creatuur leeft in hope, om vrijgemaakt te worden van de dienstbaarheid der verderfenis tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. En de kinderen Gods in hun eigenlijke geestelijke leven worstelen in hope op de vrijmaking van hun leven bij het afleggen van hun lichaam.

Want ja, de band des lichaams moet voor de geloovigen in Christus Jezus eerst gebroken worden, zal hun leven waarlijk geestelijk komen tot hun vrijheid als kinderen Gods. De band met de Creatuur, met het stof, moet hun gebroken worden; zij moeten in hun sterven deze wereld afsterven, gelijk zij in hun geboorte uit haar opkwamen. Zoo moeten zij ontbonden worden en alleen met Christus zijn. Eenmaal ontvangen zij dan hun lichaam met de wereld vrijgemaakt en verheerlijkt terug, nu niet als die natuurlijk tot de Creatuur behooren maar als die van Christus zijn en met Christus medeërfgnamen.

Daarom hunkeren thans de kinderen God in hun zuchtend lijdend geestelijk leven met verwachtend verlangen naar de verlossing van hun lichaam, eerst in hun sterven en dan in hun verrijzenis tot verheerlijking.

Zoo leven zij niet enkel in eigen lijden en in eigen zuchten in deze lijdende zuchtende wereld, maar ze leven ook in eigen *hoop* in deze wereld, die in hope leeft.

Wij zijn in hope zalig geworden.

Wij zijn gered, behouden, verlost en in dien zin zalig. Deze zaligheid, die thans ons deel is als geloovigen in Christus Jezus, is onze verlossing als medeërfgnamen van Christus en met heel de Creatuur, die Hem overgegeven is.

Maar daarom ook is deze zaligheid ons deel alleen in Christus. Hij alleen is ingegaan tot de volle heerlijkheid in de vrijheid van het onvergankelijke leven der opstanding, en alle dingen zijn aan zijn voeten onderworpen. Door het geloof hebben wij deel aan Hem en aan al zijn schatten en weldaden. Wij deelen zijn leven door den Heiligen Geest, en we deelen daarin zijn lijden in deze wereld. Zóó zijn wij nu zalig in ons worstelend geestelijk leven. Zalig zijn we in zekerheid der heerlijkheid, die in en met Christus ons deel is; zalig zijn we in ons waarachtig geestelijk leven; en zalig zijn we in ons lijdend zuchtend leven in hope.

In hope zijn wij zalig.

De worstelende wereld leeft van de hope. Van het idealisme, dat soms ten deele verwerkelijkt wordt, maar veelszins slechts eindigt in bittere teleurstelling.

Toch is dit idealisme, dit leven der hoop, schaduw en profetie der onbedriegelijke verwachting van de kinderen Gods.

De kinderen Gods, de geloovigen in Christus Jezus, zij leven in de hoop, die waarachtig en levend is.

Het Woord Gods zweert over hen met den eed van den eeuwiglevenden God der heerlijkheid, die hun deel is.

Christus is tot de erfenis der heerlijkheid reeds ingegaan en heeft in zijn bloed hun verzekerd, dat zij zullen leven met Hem.

En de Geest des Heeren getuigt zijn onbedriegelijk getuigenis in hun harten.

Toch — zij zien en genieten de volle werkelijkheid van hun zaligheid en heerlijkheid hier op aarde geenszins.

Zij leven door het geloof en niet door aanschouwen.

In werkelijkheid lijden zij veelszins.

Hun ziele juicht niet, maar zucht.

Zij leven lijdend zuchtend in hope.

Neen, de hoop, die gezien wordt, is geen hoop. De hoop, die gezien wordt, is in vervulling gegaan en houdt daarom op, hoop te zijn.

Maar daarom ook mag het niet-zien de hoop niet dooden.

Het niet-zien maakt de hoop niet tot een leugen.

O, voor hen, die enkel leven kunnen bij wat ze zien, is er geen geloof maar is er ook geen hoop. Zij lijdten een hopeloos leven.

Leven kunnen wij menschen alleen in hope op wat wij niet zien.

In lijdten hopen, — dat is op deze aarde leven.

O, wat een kracht, wat een rijkdom, wat een blijdschap kan dat hopen leven geven!

Hier is het leven der verwachting van het worstelend verlangen.

Hier zijn de kracht en de roem van het dulden, van het volharden.

Hier is de schoonheid van het menschenleven. Van liefde. Van wijding. Van trouw. Van hopen op hope tegen hope.

Nog eens, het natuurlijke leven kan niet anders dan dit beeld der hope dragen, — al faalt ook de vervulling voor zooveel de grond der hope ontbreekt. Maar het eigenlijke waarachtige leven der kinderen Gods is een leven der hope, die niet beschaamd wordt.

Wij hopen wat wij niet zien, maar wat voor ons geloof waarachtig is. Wat waarachtig en onbedriegelijk is in God en in Christus, dat is ook waarachtig in ons geloof, en dat is waarachtig in onze hope.

Daarom is onze hope verwachting, verlangen ja, maar ook zekerheid, gewisheid, blijde zalige gewisheid in al ons lijdten en zuchten.

Hoe we ook niet-zien, — we hopen in het blijde leven onzer ziel, in ons waarachtig geestelijk leven; — en daarom verwachten we in alle donkerheid, in alle neerdrukking en zielsbenauwing, verwachten we de vervulling onzer hoop met lijdzaamheid.

Met lijdzaamheid verwachten we; d.i. we verwachten met volharding.

Het zwart voor ons oog in ons geestelijk lijdten kan ons geestelijk zielsoog niet aftrekken van het witte licht der heerlijkheid, waarvan de toezegging en de zekerheid door ons geloof omhelsd zijn.

In de grootste smarten blijven onze harten in den Heere gerust.

Met lijdzaamheid, met volharding, verwachten wij.

O, deze volharding is ook diep bukken in lijdten, aanvaarden van lijdten, willig dalen in diepten van levensdonkerheid, om des Heeren wil.

Ai, wat zuchten breken hier uit de levensdiepten der ware kinderen Gods, uit de waarachtige levensdiepten dezer wereld, naar God omhoog!

Om uitkomst. Om bevrijding. Om verlossing. Om het einde!

Om de openbaring der waarachtigheid zijner genade en heerlijkheid in Christus Jezus!

In die bange zuchten hopen wij, — en verwachten we met lijdzaamheid!

NAAR GOD VOOR DE HEILIGEN [Rom. 8:26, 27].

En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. En die de harten doorzoekt, weet, welke de meening des Geestes is, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt.

Romeinen 8:26, 27.

Sinds de zondeval de dienstbaarheid der verderfenis in de wereld bracht, zucht al het schepsel, met opgestoken hoofd hopen, verlangend naar den dag der vrijmaking door de openbaring en verheerlijking der kinderen Gods.

Die zucht leeft vooral bewust geestelijk in de kinderen Gods zelf. Hunner is de verlossing en de zaligheid in en door Jezus Christus den Heere. Zij zien de werkelijkheid hiervan nog niet; nochtans is wat zij niet zien voor hen waarachtig. Dit vervult hun hart met levende hoop. In die hoop leven zij in deze wereld. Maar daarom hebben zij vooral den strijd, en haken hun zielen hopen worstelend zuchtend naar den dag der verlossing.

Hun zuchten is bidden en wordt bidden, bewust geestelijk uitgaan naar God zelf in hun worstelend hopen verlangen.

Dit zuchtend bidden en biddend zuchten is het hooge, het hoogste zijn en leven in deze wereld, het hoogste menschenleven, waaraan heel de wereld hangt en waarin het geheim van haar bestaan gelegen is.

Het waarachtige leven naar Gods verkiezing en genade worstelt zoo in deze door menschenzonde gezonken en verdorven wereld naar God. Het worstelt in de kinderen Gods naar de vrijmaking door Gods verlossende genade, naar het bestaan voor Hem, en in zijn gemeenschap en dienst, in heiligheid. En heel de wereld worstelt, haars ondanks, zij het onbewust en naar het deel en de mate van elk schepsel, in deze worsteling mee.

Maar er is nog een dieper geheim. En dit diepere geheim is God zelf. Gelijk Hij zelf en Hij alleen immers het diepste geheim der wereld is.

God schiep door zijn wil en kracht de wereld, en Hij houdt haar door zijn zijn en werking en haar zijn en werking in stand. Zonder God is de wereld niet. Zij is in haar geheel en in al haar deelen door zijn zijn in haar, door zijn alomtegenwoordige kracht en werking. De eeuwige, levende, waarachtige God is niet slechts van de wereld onderscheiden, boven haar verheven, buiten haar bestaande, maar Hij is ook in haar, en zij is slechts door zijn in-zijn in haar. Zij is en werkt door de kracht des Vaders; zij is en werkt door den Zoon, die het Woord is; zij is en werkt door den Geest, zonder wien de Schepping geen levende werkende Schepping zijn kan.

God is het geheim der wereld, niet alleen de Vader, en de Zoon, maar ook de Geest Gods.

En dit is zoo, niet enkel in de onderhouding der Schepping, maar ook in haar verlossing, en daarom in haar hopen verlangend worstelend bestaan.

Het hopen verlangend worstelen van heel de Creatuur, die met opgestoken hoofd wachtend verwachtend uitziend naar de vrijmaking van de dienstbaarheid der verderfenis tot de vrijheid der heerlijkheid van Gods kinderen, rust dan ook op de algemeene werkingen van den Geest Gods in de Schepping; zonder die werkingen van den Geest Gods zou heel dit hopen verlangend zuchtend worstelen der Creatuur niet zijn.

Staat de worsteling der Creatuur in haar leven der hoop noodzakelijk met het werk der verlossing in verband, — is dan ook de werking des Geestes in die worsteling der

Creatuur mede op die verlossing gericht, — allermeeft is op die verlossing gericht het leven der hoop in het volk des Heeren, in de kinderen Gods. Zij hebben aan de verlossing persoonlijk geestelijk deel in den Heere Jezus Christus, en hun leven, uit den geestelijken wortel opkomend, is in geestelijk hopen verlangend zuchten worstelend gericht naar den vrijmakenden dag der zaligheid.

Hierin is allermeeft het werk van den Geest Gods, van den Heiligen Geest, het geheim.

De Zoon van God is Verlosser door zijn bloed, maar Hij is hiertoe als de Christus, als de mensch Christus Jezus, met den Heiligen Geest gezalfd. Hij brengt in het Gode-offeren van het bloed zijner ziel, in zijn zelfofferande, het werk der verlossing verzoenend en overwinnend tot stand. Dit werk der verlossing is in beginsel voltooid in zijn opstanding en hemelvaart. En Hij voert dit werk steeds uit door zijn hemelsche regeering. Maar Hij doet dit ook innerlijk in de wereld door zijn Geest, door den Heiligen Geest als den verworven Geest van Christus.

Zóó, en in dien zin, werkt nu de Heilige Geest, de Geest Gods, het werk der verlossing in de wereld uit. En zoo werkt Hij het uit in de kinderen Gods, in de uitverkorenen, de begunadigden, de geloovigen in Christus Jezus. Zoo werkt de Geest in hun leven, worstelend werkend naar den dag der verlossing.

Van het worstelend zuchtend leven der kinderen Gods in geloof en hope is daarom ook God zelf, en in het bijzonder de Geest des Heeren, het geheim. Hij, de Geest, zucht zelf in hen en bidt naar God voor de heiligen.

Hij, de levende Geest, Hij hunkert, zonder smart, in liefde-verlangen werkend, naar den dag der heerlijkheid Gods in zijn Schepping.

Hij, de Geest, bidt.

Ja, Hij bidt den heiligen voor; Hij geeft hun te bidden. Maar de Schrift zegt niet dit alleen. Hij, de Geest, zegt maar niet voor, en Hij werkt niet slechts het gebed der heiligen. Hij zelf bidt daarin. De Geest en de Bruid zeggen: "kom!" De Geest zelf werkt levend verlangend dringend naar God, uit de Creatuur en uit het volk des Heeren. Zoo bidt Hij om den dag der oplossing, den dag van het einde en der wederoprichting aller dingen, den dag der glorie en der zaligheid.

Maar de Geest is hierin, wat het volk des Heeren aangaat, de Trooster, de andere Trooster, van wien de Christus sprak, de andere Parakleet.

Zij, de kinderen Gods, moeten bidden naar God in hun hopen worstelend leven.

Maar ach, al verstaan zij in beginsel, — wat verstaan zij toch weinig!

En al is door de genadige werking des Heiligen Geestes hun ziel biddende gemaakt, — wat kunnen zij nog weinig bidden

Hoe kunnen zij bidden, gelijk het behoort, gelijk het moet, in omvang en diepte, in de volle geestelijke zucht, en in de woorden, die deze zucht vertolken!

Zij kunnen niet bidden, gelijk het behoort. Hun bidden is, — en zij zijn zich dit bewust, — in hun zuchten en in hun woorden slechts een zwakke, zeer zwakke verklanking van de smeeking, die moet uitgaan en opgaan naar God om de komst van den eeuwigen morgen!

Hierin nu komt de Geest mede hun zwakheden te hulp.

Nog eens, zeker, Hij, de Geest, bidt hun voor. Hij geeft hun gebedszuchtingen, werkt die in hen, en doet die in hen werken. Hij geeft en werkt zoo ook in hen het kennen en willen der smeeking, en de woorden des gebeds.

Dit is een dierbare ervaring en een groote vertroosting der waarachtig biddende zielen van Gods kinderen.

Toch is hiermee de diepe, de diepste geestelijke ervaring en vertroosting dier zielen niet geheel en niet voldoende gezegd.

De Schrift zegt hier meer, veel meer.

De Geest zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. Hij zelf woont in de Gemeente Gods als in den heiligen tempel des Heeren. Hij zelf woont in de harten der kinderen Gods. Hij leeft daarin. Hij bidt daarin. Dit kennen zij bij het licht des Woords. Maar dit worden zij ook gewaar; dit ervaren zij.

Niet slechts wat tot hun zuchten en bidden, tot hun bewustzijn en tot hun woorden doordringt, vertroost hen daarom in het werk des Heiligen Geestes, maar, en allermeeft, vertroosten hen, de onuitsprekelijke zuchtingen des Geestes.

Deze onuitsprekelijke zuchtingen des Geestes zijn niet slechts *hun* onuitsprekelijke zuchtingen, maar het zijn ook *zijn* zuchtingen, die zij niet kunnen uitspreken, en die ook in menschenwoorden niet te zeggen zijn.

O, dat heilige innige onuitsprekelijke geestelijke der levende werkingen des Heiligen Geestes in de kinderen Gods!

Hoe dierbaar, hoe heilig zijn die onuitsprekelijke werkingen den kinderen Gods in hun biddend leven!

Hoe vertroostend zijn ze hun!

Hoe leert hun ziele rusten in de offerande, de voorbede en het werk van Christus, maar rusten ook in het werk des Heiligen Geestes!

O waarom, waarom bedroeven we dan zoo en zooveel den Heiligen Geest Gods, door het onvereinigd zijn van het leven onzer ziel met zijn diepe maar voor ons toch niet verborgen onuitsprekelijke zuchtingen!

Hoe moest van die zuchtingen ons eigen zuchtend verlangend hopen biddend leven meer vol zijn!

Wat zouden we dan meer zalig rusten in dit onnaspeurlijk biddend werk des Geestes in ons en voor ons!

De Geest zelf bidt voor de heiligen *naar God*. Hij bidt als de Geest Gods, in de eenheid met God, en daarom ook geheel op God gericht, naar Gods wil en tot zijn eer.

Hier is het goddelijk bidden des Heiligen Geestes, de volheid der heiligheid des gebeds in deze wereld uit de diepten des levens der kinderen Gods en uit de diepten der Creatuur opkomend !

En Hij, die de harten doorzoekt, weet, welke de meening des Geestes is.

Zoo wordt het verlossende vrijmakende biddende werk Gods in den hemel gekend; zoo wordt het gekend in het goddelijk Wezen! De Geest bidt naar God, en God weet de meening des Geestes. God doorzoekt de harten, en Hij doorzoekt heel de Creatuur, en Hij vindt de zuchtingen des Geestes, en Hij weet, Hij doorgrondt en Hij heeft lief de meening, de zin en bedoeling van het bidden des Geestes. Zoo staat en bestaat de wereld, en zoo leeft het volk des Heeren.

De Heere is in zijn heiligen tempel, niet alleen in den hemel maar ook op de aarde.

Hoe dan ook in diepe weeënnoed de zuchtingen uit het worstelend leven naar God zich losscheuren, — Gods tempel in de Creatuur, in het volk van God bezwijkt niet!

Van boven juicht uit God en den Christus de toezegging: "Zie, Ik kom, Ik kom haastelijk!"

LIJDENSSTRIJD TOT HEERLIJKHEID [Rom. 8:28-30].

En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, [namelijk] dengenen, dienaar zijn voornemen geroepen zijn. Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd, den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen; en die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt.

Romeinen 8:28-30.

Lijden-strijd-heerlijkheid, — zoo komen het lot en de werkelijkheid der wereld en van het menschenleven in het eenige waarachtige licht van het Woord Gods uit.

Niet in den zin van het eigenwillig wijsgeerig beschouwen, alsof alle lijden als lijden tot heerlijkheid voert en in heerlijkheid eindigt.

Zoo hebben de Heidenen wel gevoeld en gedacht; en zoo gevoelt en denkt nog altoos de natuurlijke mensch, die buiten het licht van Gods Woord om tot een oplossing der raadselen van het zijn en van het leven komen wil.

Hetzij men enkel denkt aan een natuurlijke stoffelijke werking, die een zegepraal zoekt en vinden moet. Hetzij men een ongekeerde geestelijke kracht of macht aanneemt, of een godheid, een God, door wiens inzijn in de wereld de vergeestelijking en de verheerlijking het einde, het resultaat, van alle lijden en van allen strijd moet zijn.

Gods Woord alleen doet hier het waarachtige licht schijnen, dat alle dingen en daarmee ook allen strijd en alle lijden verlicht.

In het natuurlijk menschelijk gevoelen en denken is hier een tasten, waarin de verduisterde menschelijke ziel worstelt met de onbegrepen waarheid Gods.

Ja, de wereld en het menschenleven gaan door lijden en strijd tot heerlijkheid, maar dit is geen gevolg der Natuur en van de natuurlijkheid der wereld en des levens. Dit is alleen zoo door de genadige ontferming Gods, door zijn bijzondere genade, waardoor de Zoon van God naar den Raad en het Welbehagen des Heeren, naar zijn eeuwig vrij Voornemen, ingekomen is in de wereld, haar verlost en verlost, en zóó haar tot de heerlijkheid leidt.

Het lijden der wereld is gevolg en vrucht der zonde, door het oordeel Gods. En dit lijden voert natuurlijkerwijze en naar Gods heilig recht tot ondergang, niet tot heerlijkheid.

De strijd is hier ten deele verzet van het lijden tegen het oordeel Gods en profeteert als zoodanig geen zegepraal maar nederlaag.

Naar Gods Welbehagen, naar zijn Voornemen, is echter de Zoon van God door den Vader gegeven en in de wereld gekomen als een Middelaar en offer ter verzoening en ter verlossing. Hij heeft de zonden der zijnen en daarmee de wereld-zonde, de schuld der zonde, op Zich genomen; en door zijn offerlijden heeft Hij die schuld geboet en weggenomen.

Zoo heeft de Zoon van God als de Christus de verzoening en de verlossing der wereld verkregen en gewrocht. Zijn lijden is zijn strijd niet tegen maar naar en in den wil en het recht van God, tegen de zonde en tot haar vernietiging.

Zoo zegepraalt de Zoon van God als de Christus in zijn opstanding en in zijn hemelvaart. En zoo voert Hij nu de zijnen met Zich door lijden en strijd tot overwinning en heerlijkheid.

En zijns is nu de wereld; alle dingen zijn Hem overgegeven en aan zijn voeten onderworpen. Daarom gaat de wereld als eenheid, als Schepping Gods, nu ook door lijden en strijd de heerlijkheid tegemoet. En zij draagt daarvan in haar worstelend lijden, in haar lijdensstrijd, schoon onbewust, de onbedriegelijke profetie.

De gansche Schepping, heel het schepsel, zucht als in barensnood en heft worstelend het hoofd op in hope van haar vrijmaking. Maar die vrijmaking is gelegen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Zij, de kinderen Gods, zij zijn in de wereld de lijdens en strijders, die ter overwinning gaan, door lijden en strijd tot heerlijkheid. En voor, en om, en met hen gaat de Schepping door lijden en strijd de heerlijkheid tegen.

Voor de kinderen Gods, voor de geloovigen in Christus Jezus, staat het Woord Gods geschreven: "Indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en medeërfgenen van Christus, zoo wij immers met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden. Ik houd het daarvoor, dat het lijden van dezen tegenwoordigen tijd niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden."

De geloovigen in Christus Jezus zijn kinderen Gods. Zij hebben den Geest Gods ontvangen, door wien zij God als hun Vader aanroepen. Zij worden door den Geest Gods geleid, en zij leven naar den Geest. Zij leven het waarachtige geestelijke leven in deze wereld. Hierin hebben zij den strijd, en hierin lijden zij door dien strijd. Zij strijden maar niet door en om en tegen het lijden, maar zij lijden door den strijd. Zij lijden innerlijk in hun geestelijk strijdend leven; en zij lijden door hun strijd met de wereld, die slechts uit de natuur leven wil.

Zoo zuchten de kinderen Gods lijdend strijdend naar verlossing. Maar in dit geestelijk lijdende strijden mogen zij weten, dat het voor hen gaat door lijden tot heerlijkheid.

Dit weten zij; en dit moeten zij dan ook weten. Dit moeten zij bedenken en verstaan en in de vertroosting hiervan moeten zij leven.

Zij weten, en zij moeten weten, dat hun, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, hun, die naar zijn Voornemen geroepen zijn.

Hun, die God liefhebben, werken alle dingen mede ten goede.

Alle dingen *moeten* hun niet slechts ten goede meewerken, maar alle dingen *werken* hun ten goede mee.

Dit ligt vast in God. God is God. Alle dingen zijn in zijn hand, en alle dingen werken in den diepsten grond noodzakelijk naar zijn Raad, tot zijn verheerlijking.

In liefde aan God verbonden, aan Hem overgegeven, Hem toebehoorend, en met Hem in waarachtige levensgemeenschap, werken noodzakelijk alle dingen den kinderen Gods ten goede mee.

Dit weten zij, wijl zij waarlijk gelooven, dat God God is. Nu moeten zij er ook de dingen zoo op aanzien in hun lijdend strijden. De dingen werken voor Gods kinderen ten goede mee, ook al brengen ze hun bangen strijd en bitter lijden.

O, als zij maar meer waarlijk in God inzagen, in Gods liefde rustten, in het licht van zijn aangezicht, in Christus Jezus, dan zouden de dingen, die hun strijd en lijden brengen, hun ziele ook niet bitter maken.

Zij zouden dan alleen staren op Gods hand, in Gods hart, en gelooven en weten, dat hun alles, alles, door de liefde Gods waarachtig ten goede meewerkt.

Want zij, die God liefhebben, zijn naar Gods Voornemen geroepen.

Die roeping Gods kwam van den Heere in het Evangelie tot hen. En die roeping drong door Gods Geest in hen door, zoodat hun ziele levend werd en zij hooren en gelooven en liefhebben.

Uit Gods eeuwig Voornemen kwam die roeping tot geestelijk leven en geloof, die

roeping, waaraan heel de geestelijke strijd en al het lijden daaruit volgende voor Gods kinderen verbonden zijn.

Naar die roeping is nu hun verhouding tot alle dingen, en naar die roeping komen zoo nu hun strijd en hun lijden. Maar het geheim van deze roeping ligt in Gods Voornemen, in zijn ondoorgrondelijk aanbiddelijk Welbehagen, in zijn eeuwige goddelijke liefde.

In deze roeping ligt daarom voor hen de overwinning en de heerlijkheid vast. En in die roeping ligt het daarom voor hen vast, dat zij door lijden en strijd tot heerlijkheid gaan.

Want God heeft geroepen hen, die Hij te voren gekend, die Hij voorgekend heeft.

Dit wil niet zeggen, dat de Heere van hen heeft geweten, maar dat Hij hen liefhad; dat zij de voorwerpen zijner uitverkiezende liefde waren, de zijnen, zijn kinderen.

Heel zijn eeuwig Voornemen strekt tot hun verheerlijking. Hij heeft hen in dat Voornemen als zijn geliefde kinderen van eeuwigheid verheerlijkt, en zoo zijn zij in zijn eeuwige liefde en in zijn eeuwig Voornemen verheerlijkt van eeuwigheid.

Hij heeft zijn gekenden voorverordineerd, om den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen.

Zoo is zijn voorverordineering over hen, waarmee heel zijn voorbeschikking over heel zijn Schepping één is.

De Zoon van God moet verheerlijkt worden in Gods Schepping en in zijn menschheid, als de eerstgeborene en het Hoofd der verlore vernieuwde menschheid; en Gods voorgekende geliefde kinderen zijn daarom en daarin voorverordineerd om den beelde zijn Zoons gelijkvormig te zijn.

Zóó zijn zij de voorgekenden des Heeren. Daarin ligt van eeuwigheid hun roeping vast, en daarom worden en zijn zij in den tijd geroepen.

Maar daarin ligt ook van eeuwigheid hun rechtvaardiging voor God in den Zoon des Vaders, naar wiens beeld zij Gods kinderen moeten zijn. Hij heeft in Hem hen gerechtvaardigd, gelijk Hij hen geroepen heeft, van eeuwigheid in Zijn Voornemen, dat in den tijd in vervulling gaat.

Zóó nu *heeft* Hij hen dan ook van eeuwigheid verheerlijkt, gelijk Hij hen in den Zoon gerechtvaardigd heeft. Zoo heeft Hij hen in den tijd verheerlijkt in den Zoon, in diens opstanding en hemelvaart. Zij zijn verheerlijkt in den Zoon, in wien zij Gods geliefde kinderen zijn. En zij zullen daarom verheerlijkt worden met Hem, zoo waarlijk zij met Hem lijden.

Daarom, — alle dingen werken mede ten goede hun, die God liefhebben.

Alle dingen werken van eeuwigheid hun ten goede mee; en ze werken daarom noodzakelijk hun ten goede mee in den tijd.

Ook als de dingen hen drukken, bestrijden en benauwen, hen dwingen tot bangen strijd en hen wonden tot zielebloeding in bitter lijden, — dan werken deze dingen nochtans hun ten goede mee. Ze werken mee ten goede met het goede werk Gods over hen en aan hen.

Dringe dan alle lijden tot Christus alleen, in verootmoediging voor den Heere, den eenigen waarachtigen God!

In geestelijke overgegevenheid ruste onze ziele door het geloof in Jezus Christus onzen Heer!

In Hem straalt het licht Gods.

In en door zijn lijden om onze zonden en ellenden leidt Gods weg tot de gewisse heerlijkheid.

Deze lijdensweg is de weg der heerlijkheid, de weg der verheerlijking.

Zoo wij lijden met Hem in het geloof, staren wij in het licht Gods en hebben wij God lief.
Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefhad.
Hij heeft ons naar zijn Voornemen geroepen.
Eeuwig heeft Hij ons in liefde gekend, om ons in en met den Zoon te verheerlijken.
Zóó alleen doet Hij ons alles overkomen, wat ons benauwt en ons lijden doet.
Maar zoo ook doet Hij ons alle dingen medewerken ten goede!

GOD VÓÓR ONS! [Rom. 8:31, 32]

Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?

Romeinen 8:31, 32.

Ontroerend is en blijft de plaats, het leven en de roeping der Gemeente van Christus in de wereld, in de menschenwereld.

Ook in onzen tijd hebben we dit wel te beseffen en er ons wel rekenschap van te geven.

Het leven en de toekomst der wereld hangen aan de Gemeente van Christus, aan het leven en de gemeenschap der geloovigen in Christus Jezus.

Deze geloovigen in den Heere Jezus Christus zijn de kinderen Gods, de erfgenamen Gods, de medeërfgenamen van Christus. Zij zijn het zout der aarde, het licht der wereld.

Zij zijn, met God verzoend, gerechtvaardigd voor God in Christus Jezus, de getuigen Gods in deze wereld, die met den levenden God leven en wandelen. Zijn zaak is hun zaak.

Levend gemaakt door den Heiligen Geest, leven zij waarlijk het echte levende menschenleven, tegen de zonde en den dood in. Zij hebben den waren strijd op aarde, den strijd in den diepsten, in den geestelijken zin; en hunner is daarom het lijden in de bewuste smartvolle tegenstelling tusschen vleesch en geest, tusschen de wereld en God. Zij lijden met Christus; zij lijden het lijden om zijn Naam in deze wereld, het lijden des geloofs, der hope en der liefde.

De levensworsteling is in hen de diepste werkelijkheid. De diepste levenszucht komt uit hen op. In gemeenschap met de zucht van heel de Schepping, van al het schepsel in de barensweeën der wereld, breekt in hen door de zucht van den Heiligen Geest uit deze wereld naar God; uit de nevelen van den tijd naar de voleinding in het eeuwige licht; naar de vrijmaking, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Zóó zijn zij en zóó moeten zij zijn in de wereld, in de menschenwereld op aarde. Die plaats moeten zij bewust en gewillig innemen. Zóó moeten zij leven, getuigen, dienen, strijden en lijden in het menschenleven. En zóó moeten zij de wereld verlichten, het waarachtige leven in de waarheid handhaven, leven met Christus, in de gisting der wereld hun roeping vervullen, en zich uitstrekken naar de toekomst des Heeren.

Ook in onzen tijd.

In de ontroerende beweging, waarin heel de menschheid bij toeneming deelt, in haar grootheid en kracht uitkomt, almeer over allen schat en vermogen der wereld beschikt, en een geweldige macht ontwikkelt en concentreert.

Steeds ontzaglijker wordt het kennen, het gevoelen, het willen en het kunnen der menschheid. Zij doet het licht uit gansch het Heelal en uit alle dingen in breedte en diepte doorbreken. Zij straalt het licht van haar zijn en weten over alles uit. Zij neemt aller menschen gedachten, gevoelens en leven in. Zij dringt en sleept alles en allen mee; en zij dringt in allen en in heel hun leven door.

De Gemeente van Christus komt in de menscheids-beweging onzer eeuw almeer op den achtergrond. Niet zij maar de menschheid heeft het woord, de wijsheid, de waarheid, de werkelijkheid en het leven; en de Gemeente van Christus moet zichzelf en haar leven daarom in de menschheid en in haar leven oplossen.

De Gemeente van Christus wordt door den levensstroom der menschheid onzer eeuw opgenomen, door haar licht overlicht en van haar leven doordrongen.

O, de verleiding der wereld omsingelt de Gemeente van Christus van alle zijden, van buiten en van binnen. De Gemeente van Christus moet denken en gevoelen, leven en willen en doen als de menschheid; zij moet in haar opgaan, in haar leven vervloeien, in haar ondergaan.

Toch blijft de roeping van boven in Christus Jezus voor de Gemeente van Christus in deze wereld onveranderd en absoluut gelden. Zij kan en mag niet met de wereld één en eens zijn. Zij moet haar eigen leven leiden. Zij moet haar plaats en taak houden. Zij moet het waarachtige leven met God in deze wereld leven. Zij moet in haar leven de wereld overwinnen; en zij moet de menschheid in het eenige lichtpad des Heeren voorgaan en leiden naar haar einde.

Hierin spreekt het Woord Gods haar toe, door den heiligen apostel des Heeren gericht tot de Gemeente van Christus bij haar optreden na Christus verhooving, bij haar intreden in de wereld, bij haar eerste staan in het levenscentrum der menschheid, in het Rome der wereld.

Toen, in de volheid des tijds, aan het einde der oudheid, aan den aanvang van het nieuwe wereldleven der historie, — toen huwden en bevruchtten Oosten en Westen elkaar in het wereldrijk van Rome, in geweldige machtsontwikkeling, in geweldige levensgisting der menschheid.

De Gemeente van Christus was daarbij schier niets; de martelaar, die op den kerker aangewezen was, tenzij hij zich in het wereldleven wilde oplossen en daarin ondergaan. Het Jodendom versteende zich in vijandschap, om de geloovigen in Christus Jezus over te leveren aan de wereld. Het getuigenis en het leven van de zich concentreerende volkeren der wereld en van het volk der Schriften waren gelijkelijk tegen de Gemeente van Christus.

Toen schreef de apostel dit zijn woord naar de geloovigen te Rome met het oog op het leven, de plaats en de roeping der Gemeente van Christus in het wereldleven der menschheid: "Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, — hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

En sinds is, in waarachtig vasthouden aan de roeping Gods in Christus Jezus, in het leven, het denken en het gevoelen der wereld, en tot voor de wilde dieren en in de martelvuren, de Gemeente van Christus hoog en breed verlichtend in de menschenwereld uitgekomen, en zij heeft van uit Rome de wereld verlicht, vernieuwd en voortgeleid.

Zóó is de nieuwste historie doorgebroken. Zóó is ook de eeuw van het heden en van de toekomst gekomen.

Andermaal wordt sinds de Revolutie in levensverhoudingen, in denken en gevoelen, de worsteling ontzaglijk in nieuwen wereldbeslissenden wereldkamp.

Ook thans zal de ware Gemeente zegepralen, maar in den eenigen weg des Heeren. En in de worsteling van onze eeuw spreekt haar toe hetzelfde Woord Gods als oudtijds te Rome.

God is voor ons, — wie zal tegen ons zijn?

God is voor ons, God, die Eene, tegenover wien alle menigte niets is.

God, die Almachtige, tegenover wien alle wereldmacht als was voor het vuur vergaat.

God, die eenige Beschikker over de wereld, die alleen haar leidt naar zijn Raad, en zonder wiens wil geen schepsel zich roeren noch bewegen kan.

God, die God is, de Eeuwige, de waarachtig Levende, uit wien en door wien en tot wien alle dingen zijn.

God is vóór ons in ons zwakke arme worstelende lijdende leven als geloovigen in Christus Jezus.

Hij is vóór ons van eeuwigheid, en in heel zijn wereldplan.

Hij heeft ons in eeuwige liefde vóórgerekend en ons vóórverordineerd, om den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn, Hij de eerstgeborene in de veelheid der broederen, in het eene uitverkoren geslacht der kinderen Gods.

Daarin en daarom heeft die God, onze God, ons geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt.

Dit alles staat van eeuwigheid bij Hem en in Hem vast. Het is onwankelbaar verzekerd, en het komt gewis.

O, neen, zelfs de poorten der hel kunnen Christus' Gemeente niet overweldigen. God is voor ons, — wie zal tegen ons zijn ?

Heel onze zekerheid, ons leven, onze levensvrucht en onze zegepraal, — ze liggen vast in de eeuwige liefde van God.

Ze liggen vast in de onuitsprekelijke gave Gods, in den Zoon, dien de Vader voor al de zijnen tot verlossing en verheerlijking der wereld gegeven heeft.

Neem de gift van den Zoon van God uit de wereld weg, en de Gemeente van Christus is een dwaasheid, een illusie, een historisch wereldverschijnsel, dat vast aan het voorbijgaan is en dat ontwijfelbaar voorbijgaat.

Zij losse zich dan niet schoorvoetend op in de wereld, in aanpassen en in overeenkomen; maar zij geve zich dan zonder beding over; zij zinke dan weg voor de wereld en voor het wereldleven!

De wereld alleen is dan groot en waar.

Maar de wereld is dan ook een onoplosbaar raadsel, waarmee geen ziel zich langer pijnige.

Wij weten dan niet, en we zullen niet weten; maar we laten ons dan slechts zijn, en wij laten dan slechts met ons doen in de groote wereldrevolutie.

Maar nu, — God heeft zijn Zoon niet gespaard. Hij heeft zijn Zoon gegeven; — alzoo lief heeft God de wereld gehad

God heeft zijn Zoon in de wereld overgegeven, tot den dood, ja den dood des kruises. Dit is *de* daad Gods in de wereld, de daad van Gods liefde, van de eeuwige ondoorgrondelijke ontferming en wijsheid Gods. Maar hiermee is deze daad Gods ook beslissend over de wereld en over al haar tijden en eeuwen.

God heeft zijn 'Zoon overgegeven voor ons, voor ons allen, — zoo juicht het Woord Gods over de geloovigen in Christus Jezus; en zoo juichen zij mede met het Woord Gods.

Voor ons is die gifte, die overgave van den Zoon van God.

Hierin is de beslissing over ons leven in deze wereld. Hiermee hangen aan ons leven ontwijfelbaar het lot en de toekomst der wereld.

Met Hem, met den Zoon, schenkt God ons uit de bron zijner ontferming alle *alle* dingen, die tot de uitvoering van zijn Raad, tot het leven en de zegepraal der Gemeente van Christus noodig zijn.

Alle dingen zijn uwe, — doch gij zijt van Christus!

O, zoo slechts dit eene ons leven zij: van Christus te wezen, — dan zegepralen wij.

Zoo God vóór ons is, — wie zal tegen ons zijn?

WIE ZAL BESCHULDIGING INBRENGEN? [Rom. 8:33-34]

Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die rechtvaardig maakt. Wie is het, die veroemt? Christus is het, die gestorven is; ja wat meer is, die ook opgewekt is; die ook ter rechter[hand] Gods is; die ook voor ons bidt.

Romeinen 8:33-34.

"God is vóór ons! — wie zal tegen ons zijn!" —zoo mogen de geloovigen in den Heere Jezus Christus in deze wereld juichend roemen.

"God is vóór ons!" Hij heeft ons van eeuwigheid geliefd en verkoren, en met onze roeping staan onze rechtvaardiging en onze verheerlijking vast. Zijn eigen Zoon heeft God niet gespaard maar heeft Hem voor ons overgegeven. Daarom zal Hij ons ook met Hem alle dingen schenken.

Wie zal dan tegen ons zijn ? Wie zal tegen ons iets vermogen ?

O zeker, veel, en zeer veel, is tegen de geloovigen als kinderen Gods in de wereld. Zij hebben den strijd tegen het vleeschelijke wereldleven. Zij mogen maar niet uit het wereld-leven zich terugtrekken. Heel dat leven gaat hen aan. Het gist en kookt, zucht en worstelt juist om hen en door hen. Zij zijn het eigenlijke doelwit in den wereldstrijd; en die strijd gaat altoos weer van hen uit. Zij strijden door hun leven als geloovigen in de wereld den strijd van Christus, den strijd van God; en zóó worden zij dan ook aangevallen, bestreden en benauwd. Satan, wereld en vleesch spannen hier samen; en de geloovigen zijn tegenover hun reuzentaak in zichzelf zoo zwak, dat ze niet één oogenblik staande kunnen blijven.

Zoo kan dan de zielsbenauwing in den ontzaglijken wereldstrijd de geloovigen gedurig overvallen en kwellen. En toch mogen en moeten en zullen zij roemen: God is vóór ons! wie zal tegen ons zijn!"

Het komt er slechts op aan, of de geloovigen kunnen aangevallen worden in hun *recht*; of hun de *aanspraak* op de zegepraal ontzegd en ontnomen kan worden.

Want aan de *gerechtigheid* alleen hangen het leven, de toekomst, de overwinning en de heerlijkheid.

Zonder recht, zonder gerechtigheid aan onze zijde is God tegen ons.

Hij gaat niet buiten de gerechtigheid.

Zóó lacht Hij in den hemel over alle levensberoering van het schepsel. Waar de gerechtigheid ontbreekt, daar is alles ijdelheid. Slechts waar de gerechtigheid gevonden wordt, daar is de zekerheid van leven, van overwinning en heerlijkheid. Maar die zekerheid is daar dan ook ontwijfelbaar en onaantastbaar.

Daarom ook zijn de ernstigste en meest benauwende aanvallen in den geestelijken strijd op aarde voor de geloovigen in Christus Jezus de *beschuldigingen*.

Zoo het *recht*, zoo de *gerechtigheid* der geloovigen aangetast en gebroken kan worden, zoo is gebroken hun kracht en zijn al hun strijdwapenen dwaasheid.

O, hoe worstelt daarom het ware volk van God juist tegen en onder de *beschuldigingen*!

Als Satan, die hierin vooral Gods kinderen weerstaat, hun recht en aanspraak op den Heere kan aantasten, met hun zonden hen terugwijzen en terugdrijven kan, hun geloof aan hun recht kan doen wankelen, — dan vallen zij onder zijn pijlen.

Hier allermeeft is de bange strijd der oprechte zielen! Hier is het kenmerk der waarachtige bevinding van het leven, dat uit God is door den Heiligen Geest, het leven

van Christus in ons.

Ondanks zichzelf gevoelt de wereld dit. Onder de werking van haar Overste valt zij altoos weer het recht, de waarachtigheid en de aanspraak der geloovige belijders van den Christus en van heel de Kerk des Heeren in haar leven en optreden aan.

En in hun eigen zielsoverlegging zijn de oprechte zielen juist ook hiermee bezig.

Hiermee zijn zij bezig in het heiligdom van hun verborgen leven voor God, in hun eenzaam knielen voor den Heere.

Daar moeten zij rust vinden, waar alle licht van buiten af uitgesloten is, en waar alleen de Naam des Heeren, zijn Woord en zijn Geest gelden; daar moeten zij de gerechtigheid, hun gerechtigheid vinden, dan alleen omringen hen de vroolijke gezangen van bevrijding, van overwinning en heerlijkheid.

"Wie zal tegen ons zijn?" dit is dus wel allereerst: "wie zal ons de gerechtigheid ontzeggen?" "wie zal beschuldiging tegen ons inbrengen?" Want hierin hebben Satan en wereld gelijk, — al strijken ze hiermee ook hun eigen vonnis, — dat het alleen op de gerechtigheid aankomt.

De geloovigen in den Heere Jezus Christus moeten dan ook deze vraag niet ontwijken, en niet willen ontwijken. Zij moeten er veeleer op ingaan. Dit geding moeten zij aanvaarden, en zij moeten het zóó aanvaarden. Gods Woord zelf stelt het zoo voor hen en over hen. Hier juist en zóó, stelt het Woord Gods hun zekerheid, hun overwinning, hun heerlijkheid vast. Hun gerechtigheid is onaantastbaar.

Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? wie zal hun de gerechtigheid ontzeggen? God is het, die rechtvaardig maakt,

Hier is de vraag met het antwoord.

Over de gerechtigheid zal God alleen oordeelen.

Zeker, de mensch draagt in de consciëntie de getuige voor de gerechtigheid. De eigen consciëntie moge daarom met Satan en wereld tegen de geloovigen om de gerechtigheid roepen; als Jozua, den hoogepriester, hen wijzen op hun bezoedelde en vuile kleederen; — over hun gerechtigheid zal toch God alleen oordeelen. De gerechtigheid is zijns; Hij wijst het recht toe; en Hij alleen zal het vonnis wijzen.

God rechtvaardigt; Hij alleen. Alle zelfrechtvaardiging is ijdelheid, alle eigengerechtigheid bedrog. En ook de kroon en de roem, die de wereld biedt, zijn hier geheel zonder beteekenis.

Gerechtigheid? — Er is geen andere waarachtige gerechtigheid, dan de gerechtigheid Gods, de gerechtigheid, die God schenkt. De geheele wereld is voor God verdoemelijk; de gerechtigheid, die uit de wet is, bestaat niet; alleen bestaat de gerechtigheid, die uit God is.

God rechtvaardigt; Hij alleen. Niet slechts in dien zin, dat Hij alleen hier rechtspreekt, en dat het dus enkel op *zijn* beschuldiging aankomt, waarbij alle aanklagers buiten Hem moeten wegvlieden. Maar ook in dien zin, dat er geen gerechtigheid van menschen voor God bestaat dan alleen de gerechtigheid, die Godzelf in zijn ontferming schenkt en toerekent, de gerechtigheid Gods in het Evangelie geopenbaard.

Wie zal dan beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? Zal *God* hen beschuldigen, hen veroordeelen in zijn rechtsspraak? Zal Hij zijn uitverkorenen veroordeelen? Zal Hij hun de gerechtigheid ontzeggen?

Maar dan veroordeelde de Heere zijn eigen verkiezing!

Neen, God zal zijn uiverkorenen niet beschuldigen, niet veroordeelen. In hun verkiezing ligt hun rechtvaardiging van eeuwigheid vast. God, Godzelf, God alleen, die hen verloor, rechtvaardigt zijn uitverkorenen. Naar en in zijn verkiezing heeft Hij hen ook gerechtvaardigd en verheerlijkt; en met zijn roeping komt zijn verkiezing tot hen, en

komen tot hen zijn rechtvaardiging en zijn verheerlijking.

Wie zal dan beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die rechtvaardig maakt!

Ja, wie zal de gerechtigheid van Gods uitverkorenen bestrijden? Wie zal ooit hun recht hun ontzeggen? Wie zal hen veroemen?

Hun gerechtigheid is uit God, in den Zoon van God, in hun Middelaar en Verlosser, in den Christus, hun geschonken en door hen in geloof aanvaard, in geloof alleen.

Christus is hun eigendom door het geloof, en zijn gerechtigheid is de hunne! — wie zal dan veroemen?

Wel, de Vader heeft al het oordeel den Zoon overgegeven, en Hem macht gegeven, het gericht te houden. Wie zal dan Christus' geloovigen veroemen? Christus, hun Rechter, is zelf hun gerechtigheid.

Christus is het, die gestorven is. Hij heeft ten volle voor de zijnen aan Gods wet voldaan, en de straf der zonden voor hen geleden. Hij heeft het werk der verzoening in zijn sterven voor de zijnen volbracht.

En, — wat meer is in de zaak van hun rechtvaardiging, — Hij is tot hun rechtvaardiging ook opgewekt. En Hij is aan Gods rechterhand in den hemel verhoogd: zijns is als Middelaar en Hoofd der zijnen de plaats der gerechtigheid en der eere bij God.

Zóó staat in Christus de rechtvaardiging, de gerechtigheid zijner geloovigen vast. En Hij is bij God in den hemel hun Hoofd, hun Vertegenwoordiger, hun Voorspraak. Hij brengt voor hen Gode zijn eere. Hij bidt voor hen.

Hoe zou dan deze Christus tegen hen zijn, die van den Vader hun tot gerechtigheid is geschonken; die hun ter rechtvaardiging stierf; en die door God opgewekt, aan Gods rechterhand hun gerechtigheid en hun Voorbidder is?

Wie zal hen veroemen, waar Christus hun Verlosser en Heer, en zelf hun gerechtigheid, hun Rechter is?

Neen, — hoe ook strijdend en gewond, hoe ook lijdend en zwak zij zijn, — de gerechtigheid van het volk, dat leeft door den Geest, de gerechtigheid der geloovigen in Christus Jezus, is onaantastbaar.

Tot die gerechtigheid Gods, die hun onvervreembaar deel is naar de roeping des Evangelies, tot die gerechtigheid voor God dringe de worstelende ziel van den geloovige in Gods binnenste heiligdom door!

Die gerechtigheid ligt in Gods verkiezing vast; is in den Christus geschonken en door Hem aangebracht; juicht in Hem in Gods eeuwige heerlijkheid; en is met de roeping des Evangelies door het geloof aanvaard.

In die gerechtigheid, die de wereld niet kent, roemt het geloof.

In die gerechtigheid alleen heeft het zijn onbedriegelijke zekerheid.

Wie zal tegen ons zijn?

Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?

Wie is het, die veroemt?

God is vóór ons!

God is het, die rechtvaardigt!

Christus is het, die gestorven is!

Die ook opgewekt is!

Die ook ter rechterhand Gods is!

Die ook voor ons bidt!

OVERWINNAARS DOOR DE LIEFDE! [Rom. 8:35-39]

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard?

(Gelijk geschreven is; want om uwentwil worden wij den ganschen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting).

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onzen Heere.

Romeinen 8:35-39.

Zwaar is de strijd der geloovigen in Christus Jezus in de wereld, en hun taak een schier onmogelijke.

Indien dit ooit gevoeld en verstaan is, dan zeker wel in den kring der eerste discipelen van den Heere Jezus Christus, vóór en na zijn hemelvaart, toen de last des Heeren voor de geheele wereld op hen gelegd werd.

En in de Gemeente te Jeruzalem na den Pinksterdag. Te Jeruzalem, waar wel het Woord des Heeren voor de einden der aarde de eeuwen door in de rollen der profeten was neergelegd, maar waar nu het Israël naar het vleesch zelf zich tegen het Woord des Heeren keerde, en terwijl Jeruzalem als een ster der oudheid voor den glans van den nieuwen dag in Rome's wereldrijk moest ondergaan.

En in de geringe Gemeente des Heeren te Rome moest het zeker niet minder gevoeld en verstaan worden, daar, waar alle glans, alle grootheid, alle volheid, alle macht, maar ook alle ongerechtigheid, alle vijandschap van het rijk der geheele wereld tegenover de Gemeente van Christus zich manifesteerde, terwijl die Gemeente als schier niets te rekenen was.

Toch, zij, de Gemeente van Christus, zij moest zijn het zout der aarde, waardoor heel het menschenleven zijn smaak zou hebben en gered zou worden van het bederf.

Zij moest zijn het licht der wereld, heel het wereldleven verlichtend en verheerlijkend.

Zij de stad op den berg, de wereldstad, heel het leven beheerschend.

Zij de zuurdeesem, die het geheele meel doorzuren moest.

Hoe kon dan met deze roeping der Gemeente van Christus, en onder deze tegenstelling met de wereld, die te Rome zoo uitkwam, de uitkomst aan de sprake der Profetie, aan het getuigenis des geloofs, en aan de zucht des Geestes in de Gemeente des Heeren voldoen?

En hoe kan die uitkomst voldoen aan de zielzucht der Gemeente van Christus in onze eeuw?

O, er is allerlei maatstaf voor de waarden" en de krachten des levens.

Naar de maat der getallen, der massa's, der uitgestrektheden, naar de maat van vuist en zwaard, van vleeschelijk kunnen, van zinnelijke levensgenieting en levensopenbaring, van uitwendige schatten en krachten en talenten, van hartstocht en macht, — neen, naar die maat is er geen toekomst der hope voor de Gemeente van Christus. En wou zij

naar die maat zich met de wereld meten, zoo zou zij haar eere weg hebben en smadelijk ondergaan.

Maar zijn *deze* maten voor het leven der menschheid en der wereld beslissend?

Wee ons, zoo we ons laten brengen onder de suggestie van dien waan der eeuw!

O, hier is de bodem, de wortel van het ontzettend zelfbedrog, waarin het menschenleven, het wereldleven in eeuw na eeuw, en eenmaal in het vreeselijk einde moet bezwijken.

Het gouden hoofd, de zilveren romp, de koperen dijen, de ijzeren schenkelen van het beeld der wereldsche grootheid en van de roemveroverende wereldrijken, heel het beeld, door Babels machthebber in zijn visioen eenmaal gezien, — het kan niet duurzaam bestaan. In de voeten is het ijzer met leem gemengd; de glans is om den schedel, maar de grondslag is bedriegelijk.

Het eene rotsblok van Gods bergen vermaalt heel dit beeld tot gruis en stof. Alleen het Koninkrijk van den God des hemels bestaat in eeuwigheid!

Wat zijn de waarachtige waarden des levens?

Onze eigen eeuw komt met de eeuwen van Rome en met al de eeuwen der wereld tegen het bedrog van de maat der getallen en der uitwendige, der zinnelijke waarden op.

De niet te breken *zucht* in het gansche schepsel, — die werpt ten slotte weer om, wat het verwaasde leven in uitwendigheden tot verzadiging der zielen wou opbouwen.

O, de *ziel* beheerscht het leven; de ziel, het hart, de diepere zielzucht; het idealisme, de geest, de waarheid, de gerechtigheid, de liefde, — zij roepen als de waarachtigheden om plaats en toekomst, om eere en voldoening!

En *zij* hebben in de Gemeente van Christus hun diepsten, hun waarachtigen, hun geestelijken levensbodem, hun eigenlijk leven, hun belichaming en hun aanvankelijke vervulling.

O, onbetwistbaar! de zegepraal moet zijn voor de Gemeente van Christus!

De eene levende waarachtige *God* alleen beschikt en beslist over heel de wereld met al haar getallen en veelheden. — En de Gemeente van Christus is de erfgenaam Gods.

De eene *Christus*, eenmaal in de wereld een lam, een worm en geen mensch naar den maatstaf der uitwendigheden, — Hij beheerscht de eeuwen; en Hij is met de zijnen.

De *Geest*, niet het stof, beslist over de wereld, over het leven der menschheid. — En de Gemeente van Christus leeft naar den Geest.

Alle leven en levenserfenis hangt aan de *gerechtigheid*; deze alleen zal in het einde bestaan. — En de gerechtigheid is het deel der Gemeente van Christus.

O, *liefde* alleen is leven.

Liefde alleen is levensschat.

Liefde alleen is onoverwinnelijke levensmacht. De liefde is sterk als de dood; onverzettelijk als het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des Heeren! vele wateren zouden deze liefde niet kunnen blusschen, ja, de rivieren, de groote wereldstroomen, kunnen haar niet dooven; al gaf iemand al het goed van zijn huis, al het goed der wereld als prijs voor deze liefde, — die prijs zou gansch niet in rekening komen!

Voor de liefde zijn het leven en de toekomst en de eeuwigheid! — En de liefde, de liefde is het deel der Gemeente van Christus; de liefde Gods; de liefde van Christus; de liefde, uitgestort in de harten door den Heiligen Geest!

Zoo verheft zich dan ook het apostolisch woord in dit deel van zijn schrijven naar het Rome der wereld tot de hoogte der stemming van het Hoogelied, van het Liefdelied der

Bruid. En dit Woord des Heeren moet in de Gemeente van Christus in Rome en in heel de wereld altoos weer die stemming wekken!

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?

Ja, ware die scheiding mogelijk, kon de liefde worden gebluscht of gedoofd, de liefde van Christus! — dan ware de Gemeente des Heeren doodelijk getroffen en overwonnen, dan was de overwinning voor de ijdele uitwendigheden, voor de grootheden der wereld.

Maar juist de liefde is onaantastbaar, onbluschbaar, onroofbaar! de liefde van Christus; de liefde Gods, ons in Christus geschonken; de liefde, d.i. de levende zelfmededeeling, waarmee Christus zich aan ons en ons aan Zich verbonden heeft; de liefde van Christus, door den Heiligen Geest in onze harten uitgestort; de liefde, waardoor wij waarlijk leven; de liefde is onbreekbaar en ondoodbaar!

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?

Laten dan nu alle wereldwaarden, alle wereldmachten en wereldwerkingen, tegen deze liefde uitkomen!

O, ze komen uit in de wereld der eeuwen. In Rome. In den wereldgang sinds. En nu. En eenmaal, in de groote toekomst!

Verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar en zwaard, — hierin wordt de ontmoeting geteekend met de levensschatten van Rome en van de wereld voor het waarachtige leven der Gemeente Gods.

Over alle waarachtige liefde komen de benauwing, het levenslijden, de honger en het zwaard.

Hier vergaat al wat schijn is, als kaf voor het vuur.

Maar hier komt de liefde uit in de vlammen van den vurigen oven.

De Gemeente Gods staat daarom met den Christus in het bloedig teeken door de liefde.

Zóó heeft de Psalm van ouds haar bezongen:

"Om uwentwil worden wij heel den levensdag door gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting!"

Maar in die vuurvlammen van verdrukking en levensnood komt zij uit als de onsterfelijke in de liefde, in de liefde Gods, in de liefde van Christus.

In dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons liefgehad heeft!

Zoo is en blijft daarom de roemtaal der geloovigen in Christus Jezus: Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel, ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere!

Hier laat het apostolisch woord alle wereldwaarden, alle wereld-schatten en machten, tegenover de liefde, tegenover de liefde Gods in den Heere Jezus Christus, uitkomen, — gelijk de Bruid in het Hooglied den dood en het graf, de wateren en de stroomen en de machten en de schatten der wereld oproept tegenover de liefde, — om ze beschaamd te doen af deinzen.

Neen, de liefde, de liefde van Christus, de liefde Gods in Christus Jezus, hangt niet af van dood of leven, en ze is daarom onverwinbaar voor verdrukking, smart en nood. Alle machten van heel Gods engelenwereld en van heel het duivelenleger, alle machten, overheden en hoogheden der wereld, zijn tegenover deze liefde machteloos.

Jodendom en Heidendom, Griekendom en Romeinendom, schoonheid en wijsheid en weelde en macht, menschenrijkdom en keizerlijke heerlijkheid, — ze vallen in Rome en in heel de wereld weg in het niet — voor den éénen, den eigen, den echten levens-schat der Gemeente van Christus. Voor de liefde.

Door de liefde openbaart de Gemeente van Christus de waarheid, en het waarachtige leven, dat uit God is.

Door de liefde leeft de Kerk des Heeren in den onweerstaanbaren levensglans in Rome en in de wereld.

Door de liefde zegepraalt de martelares in de vlammen.

Door de liefde wordt het Evangelie naar het einde der aarde voortgedragen.

Door de liefde wordt het menschenleven vernieuwd, gered.

De meeste is de liefde.

Dit geldt afgezien van allen tijd, van alle volk en van alle levensomstandigheden.

Noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch laagte en diepte, noch iets in heel het schepselendom, kan tegen deze liefde opkomen.

Zoals het wildgedierte, zoo legt zich al het schepsel beschaamd in het stof, voor het lied, voor het lied der waarachtige liefde.

Deze liefde is onaantastbaar, onroofbaar.

Niets kan ons scheiden van de liefde Gods in Christus Jezus onzen Heere!

Hierom moet de victorie der wereld, de victorie der menscheid, de victorie des levens voor de Gemeente van Christus zijn.

Want harer is de liefde.

Harer is de liefde Gods, de liefde van Christus.

De victorie komt, — want zij *is* reeds. Wie liefheeft, die leeft; die heeft overwonnen; alles, alles, zinkt hem voor de liefde in het niet; alles, alles, legt zich aan zijn voeten. Voor de liefde. Voor de liefde Gods.

Zoo *leeft* in de victorie der liefde de Gemeente van Christus in de wereld.

Maar *zóó moet* ze dan ook leven.

Zonder de liefde is ze slechts een klinkend metaal, een luidende schel; — hoog boven haar uit klinken dan de symfonieën der wereld.

Alleen door de liefde, door de liefde Gods in Christus Jezus, is de Gemeente van Christus, die zij is, en kan zij zijn, die zij zijn moet.

Maar door deze liefde zal zij ontwijfelbaar overwinnen tot in eeuwigheid!